

126

“Πατρίς”
20 Ιανουαρίου 1929

* *

Σὲ κάθε βήμα του καὶ παράπονα ἐναντίον τῆς Ἀεροπορικῆς Ἀμύνης. Καὶ τόσα καὶ τέτοια παράπονα, ὥστε νὰ διαπιστωθῇ ὅτι ἡ Ἀεροπορικὴ Ἀμύνα, πὸν συγκινοῦσε ἄλλοτε τοὺς Ἑλληνας, ὥστε καὶ μεγάλοι ἔρανοι, πρὸς ἀγορὰν ἀεροπλάνων νὰ γίνων ἐἰς τὰς διαφόρους πόλεις τῆς Μακεδονίας, κατέστη σήμερον ἀντιπαθητικὴ εἰς τὸν λαόν.

* *

Μεταξὺ τῶν ἄλλων κατορθωμάτων τῆς Ἀμύνης, πὸν ἄκουσεν εἰς τὴν Ἀνασελίτσαν, ἦταν καὶ τὸ ἔξης:

Κάποιο ἀδελφάτον ἐπῆσε ἕνα οἰκοπέδον τῆς Ἀμύνης καὶ ἔκτισε σχολεῖον, μὲ χρήματα τοῦ λαοῦ, γιατί σκελεῖο δὲν ὑπῆρχεν.

Ἡ ἄμυνα ζήτησε νὰ πληρωθῇ ἀμέσως ἕνα ὑπόλοιπον 50,000 δραχμῶν καὶ ἐπειδὴ τὸ ἀδελφάτον δὲν εἶχε γὰ νὰ τὰ πληρώσῃ, ἡ Ἀμύνα ἐξέδωκε ἔνταλμα συλλήψεως καὶ φυλακίσεως ἐναντίον τοῦ... ἀδελφάτου!

* *

Ὁ κ. Μιχαλακόπουλος ἔχει δύο μεγάλα προτερήματα. Διαβάσει πολὺ καὶ ἐνθυμεῖται τόσο πὸν σὸν κάνει κατάπληξι.

Ἐχει δὲ μιὰ σαφήνεια στὶς σκέψεις καὶ στὰ λόγια του μεγάλῃ.

Σὲ ὅλα τὰ ζητήματα μέσα καὶ μὲ λεπτομέρειες.

Παρακολουθεῖ δὲ καὶ τὴν ἑλληνικὴ φιλολογία.

Μιὰ ἡμέρα λέγει εἰς τὸν βουλευτὴν Δράμης κ. Ζερβόν, Κρήτα τὴν καταγωγήν:

— Ἐρεῖς τὸ ποίημα πὸν ἔκαμεν ὁ Μανθίλης γὰ τὴν Κρήτη;

Καὶ ἀρχίζει καὶ τοῦ τὸ λέει ὄλο.

Ἐπειτα δὲ ἀπαγγέλλει καὶ τὸ ποίημα τοῦ Παλαιῶ, εἰς τὰς Ἀθήνας. Καὶ εἰς τὰς ὥρας τῆς σχολῆς του μιλάει γὰ νέους καὶ παλαιούς ποιητὰς καὶ λογογράφους μὲ τόσες λεπτομέρειες πὸν εἶναι ν' ἀπορῇ κανεῖς.

Γνωρίζει δὲ καὶ ἑλλην τὴν κίνησιν τῶν περιοδικῶν καὶ τῶν ἐφημερίδων.

— Τὸ «Μπουκέτο», ἔλεγεν, τυπῶνει 70,000 φύλλα.

Καὶ ἔπειτα ἔρχεται μιὰ ἐπιτροπὴ χωρικῶν καὶ τοὺς μιλάει λεπτομερῆστα περὶ συνεταιρισμῶν εἰς τὴν Ἀυστρία, ἢ ὡς μηχανικός, διὰ τὸν τρόπον τῆς κατασκευῆς γεφυρῶν εἰς τὴν Ἑλβετίαν, μὲ νομίμερα, ὀνόματα καὶ προῦπολογισμούς.

Μεθαῦριο θὰ σὰς ποῦμε κ' ἄλλα.

ΣΤΑΜ ΣΤΑΜ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ

Η ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ

Η ΜΟΝΗ ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ Α΄ ΠΟΥ ΑΓΑΠΟΥΣΕ ΕΙΛΙΚΡ'ΝΩΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ — ΠΩΣ ΑΠΕΦΑΣΙΣΘΗ Ο ΓΑΜΟΣ ΤΗΣ. — ΤΟ ΠΕΙΣΜΑ ΤΗΣ ΟΛΓΑΣ ΚΑΙ Η ΦΟΡΡΩΣΣΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ

ΥΠΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΥΤΟΥ κ. ΘΕΟΔ. ΒΕΛΛΙΑΝΙΤΟΥ

[Μία τρυφερή, περιπετειώδης καὶ εἰς τὸ τέλος τραγικὴ ἱστορία. Ἡ ἱστορία τῆς Ἑλληνίδος Βασιλοπούλας Αλεξάνδρας. Αὐτὴν θὰ μᾶς τὴν ἀφηγηθῇ, μὲ ὅλα τὰ πραγματικὰ γεγονότα, ὁ λεπτὸς καὶ χαριτωμένος κάλαμος τοῦ ἐκλεκτοῦ συναδέλφου κ. Θ. ΟΔΩΡΟΥ ΒΕΛΛΙΑΝΙΤΗ, ὁ ὁποῖος τὴν ἐγνώρισε ἀπὸ μικροῦ καὶ τὴν συνώδευσε νύμφην εἰς τὴν Πετρούπολιν.

Μέσα ὅμως εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἀλεξάνδρας θὰ παρελάσουν καὶ ἱστορικὰ γεγονότα μέχρι σήμερον. Γεγονότα τῶν ὁποίων ἡ δημοσίευσίς καθίσταται ἀδύνατος, ἐφ' ὅσον ὑπῆρχεν εἰς τὸν ἔθρονον τῆς Ἑλλάδος ἡ δυναστεία τοῦ βασιλέως Γεωργίου Α' καὶ εἰς τὴν Πετρούπολιν ἡ δυναστεία τῶν Τσαρῶν Ρωμανῶφ. Τώρα ὅμως ὅποτε ἡ μοῖρα παρεμέρισε τὰ ἐμπόδια ταῦτα, τὸ ἱστορικὸν φῶς θὰ εἰσέλθῃ ἐλεύθερον εἰς τὰ Ἀνάκτορα τῆς Β' Βασιλείας τῆς Ἑλλάδος καὶ εἰς τὰ ἄδυνα τῶν Ἀνακτόρων τῆς Πετρούπολεως, ὅπου ἐκκηνοθετήθησαν καὶ διεπραγματίσθησαν γεγονότα, τὰ ὁποῖα ἔσχον σπουδαιοτάτην ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν τυχῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐν γένει.

Αὐτὸς εἶνε ὁ κύριος σκοπὸς τοῦ ἱστορικοῦ ἀναγνώσματος, τοῦ ὁποῖου ἡ δημοσίευσίς ἀρχίζει ἀπὸ σήμερον διὰ τῶν σιτηλῶν τῆς «Πατρίδος».

Τί ἐκρυπτεν μέσα εἰς τὸ οἰκογενειακὸν αὐτὸ ἄσυλον ἡ Βασιλεία Γεωργίου Α' ;

Ποῖα οἰκογενειακὰ συμβάντα τῆς Βασιλείας Γεωργίου Α' ἐπέδρασαν ἐπὶ τῆς πολιτικῆς καὶ τῶν τυχῶν τῆς Ἑλλάδος ;

Εἰς ποῖον ὀργαστικὸν βωμὸν εἰσέχθη νύμφη ἡ Ἑλληνὶς βασιλοπούλα Ἀλεξάνδρα;

Πῶς αὐτὴ κατεδικάσθη νὰ βλέπῃ τὰ Πανσλαβιστικὰ σχέδια ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος, τῆς ὁποίας ὁ λαὸς τὴν ἐλάτρευεν;

Αὐτὰ καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ ἄγνωστα θὰ παρελάσουν ἀπὸ τῶν σιτηλῶν τῆς «Πατρίδος» μὲ τὴν νέον ἀνάγνωσμα περὶ τοῦ βίου τῆς Ἀλεξάνδρας καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐπικαλοῦμεθα τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἀναγνωστῶν μας!

Η "ΠΑΤΡΙΣ",

Η ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ

Τὸ συμπαθητικώτερον τέκνον τοῦ Βασιλέως Γεωργίου Α' τῆς Ἑλλάδος ὑπῆρξεν ἡ πριγκίπισσα Ἀλεξάνδρα. Αὕτη μόνον τὴν ἀγάπην τοῦ λαοῦ προσείλκυεν. Ἡ βραγεία ζωὴ τῆς ἐπέρασε σάν ὄνειρο καὶ, ὅπως ἡ ζωὴ συνήθως τῶν ἀνθρώπων, μετὰ καὶ εὐτυχίαν κατ' ἀρχάς, μετὰ πόνους καὶ δάκρυα εἰς τὸ τέλος. Ἐγεννήθη εἰς τὴν Κέρκυραν εἰς τὸ ἀνοσπερὲς ἀγροικίον Mon Repos, τὴν 18 Ἀυγούστου 1870.

Ἀνετράφη ὡς Ἕλληνίς, εἶχε δὲ ζήσει μετὰ τὰς ἐλληνικὰς ιδέας καὶ συνεδέθη τὸσον μετὰ τὸν τόπον τῆς γεννήσεώς τῆς, ὥστε ἐνόμιζε κανεὶς ὅτι θὰ ἦτον ἀδύνατον ν' ἀποσπασθῆ ἀπὸ αὐτῆν.

Ἀπὸ τὴν παιδικὴν τῆς ἡλικίαν εἶχε προσελκύσει τὴν ἀγάπην τοῦ κόσμου. Ὅταν ἐνεφανίσθη κατὰ πρῶτον εἰς τοὺς παιδικούς χοροὺς ποὺ ἐδίδοντο τότε εἰς τὰ Ἀνάκτορα, ὄλων τὰ βλέμματα ἐστράφησαν πρὸς αὐτήν. Συνεδέθη ἀδιάρρηκτως μετὰ τῶν συνομηλικῶν τῆς Ἑλληνίδων καὶ ἰδίως μετὰ τῆς θυγατρὸς τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ στρατιωτικοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως Γεωργίου Α', ὑποστρατήγου Εὐθυμίου Κατζίηπέτρου, τῆς διακριθείσης

βραδύτερον διὰ τὴν ἀγάθητητα καὶ τὸ κάλλος τῆς, Εἰρηνοῦλας Κατζίηπέτρου.

Ἐκπαιδεύθησα ὑπὸ Ἑλληνῶν διδασκάλων καὶ ἀνατραφεῖσα μέσα εἰς τὴν αὐτὴν ἀτμοσφαιραν, οὐδέποτε εἶχε φαντασθῆ ὅτι θὰ ἤρχετο ἡ ὥρα καθ' ἣν θ' ἀπεσπᾶτο ἐκ τῆς Ἑλλάδος. Ὅταν ἐγένετο νεάνις ὄλοι τὴν ἐθαύμαζον διὰ τὸ κάλλος καὶ τὴν εὐγένειαν τῶν αἰσθημάτων τῆς. Καίτοι δὲν τῆς ἐδόθη καιρὸς νὰ ἐμφανισθῆ εἰς δημοσίας συναθροίσεις καὶ ἔλθη εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας, ἐν τούτοις εἶχε κατακτήσῃ τὴν ἀγάπην τῆς καὶ ἐγένετο ἡ ἀγαπητὴ κόρη τῆς Ἑλλάδος. Τὸ ὄνομά τῆς ἐφέρετο εἰς τὰ στόματα πάντων, κατὰ τὰς δυσχερεῖς δὲ περιστάσεις, κατὰ τὰς ὁποίας ἡ δυσμένεια τοῦ λαοῦ ἐστρέφεται κατὰ τῆς δευτέρας ἑλληνικῆς δυναστείας, καὶ οἱ ἀντιβασιλικώτεροι ἰκὸμη ἐκ τῶν πολιτῶν ἐξήρουν τὴν ὠραίαν νεάνιδα, δύναται δὲ νὰ εἴπῃ κανεὶς, ὅτι αὕτη συνετέλει ἀσυναίτητως εἰς τὸ νὰ καταστέλλῃ τὰς ἀντιβασιλικὰς ὁρμὰς τοῦ λαοῦ. Δέκα ἐξ ἑτῶν ἐνεφανίζετο εἰς τοὺς χοροὺς τῶν Ἀνακτόρων καὶ τῶν πρεσβειῶν, ὅπου μόνον ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Γεωργίου ἐσύγγαζεν ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια, τότε δ' ἐγένετο τὸ ἀντικείμενον τῆς λατρείας τοῦ λαοῦ.

καμμιά φορὰ μετείχε τοῦ κυνηγίου τῆς Ἀλεπούς, ἐνὸς ἐφίππου παιγνιδίου, τὸ ὅποιον εἶχον εἰσαγάγει Ἕλληνες ἀξιωματικοί, ἐκ τῶν ἀθλητισμῶν τῆς Ἀγγλίας, τότε δὲ ἐπὶ τοῦ λευκοῦ τῆς ἵππου ἀνεδεικνύετο πλειότερον τὸ κάλλος τῆς ὠραίας κόρης.

* *

Ἦτο μετρίου ἀναστήματος. Τὸ πρόσωπόν τῆς κανονικόν, τὰ μάτια τῆς γαλανὰ καὶ τὰ μαλλιά τῆς ὀλόξανθα. Τὸ σῶμα τῆς ἦτο εὐπλαστον, εὐλόγιστον, αἱ δὲ κινήσεις τῆς ἀερόπταται καὶ πλήρεις χάριτος. Ἐγοή-

τευεν ἐκ πρώτης ὄψεως. Ἄλλ' ἐκεῖνο ὅπερ τὴν καθίστα πολυαγάπητον ἦτο ἡ ἀπλότης τῆς. Ἀπέφευγεν ὅπου δῆποτε καὶ ἂν παρίστατο νὰ ἐπιδεικνύῃ τὴν βασιλικὴν καταγωγὴν τῆς. Ὁμιλεῖ μετ' ὄλων τὸν κόσμον ἐξίφραζε δειλὰ τὰς σκέψεις τῆς, δὲν

ἀνεμινύετο εἰς τὰ αὐλικὰ κἂν κ' ἂν, καὶ δὲν εἶχεν ἰδιαιτέρας προτιμήσεις εἰς πρόσωπα. Ὅσαι τὴν ἐγνώρισαν πλειότερον ἔλεγον ὅτι τὴν ἐτίεζεν ἡ αὐλικὴ ἐθιμοτυπία καὶ ὁσκις τῆς ἐδίδετο περιστάσεις, ἐξεδήλωσε τὰς λαϊκὰς διαθέσεις τῆς ψυχῆς τῆς. Εἰς αὐτὸ πρέπει νὰ ἀποδοθῆ ἡ ἀγάπη τοῦ ἑλληνικοῦ κόσμου πρὸς αὐτήν.

Τὴν ἐνθυμοῦμαι εἰς ἓνα χορὸν μετμημισμένων τῆς Αὐστριακῆς πρεσβείας, ὅτε τὴν Αὐλὴν τῆς Βιέννης ἀντεπροσώπησεν ὁ βαρῶνος Κόζεκ.

Τὸ ζεύγος τῶν Κόζεκ ἦτο συμπαθέστατον εἰς τὴν κοινωνίαν τῶν Ἀθηνῶν, ἡ δὲ βαρωνὶς Κόζεκ, μία χαρακτηριστικὴ δέσποινα, συνεχῶς τὸ μέγαρον αὐτῆς, εὐρισκόμενον εἰς τὴν ὁδὸν Πατησίων ὅπου σήμερον εἶνε ἐγκατεστημένη ἡ Διεύθυνσις τῆς Ἀστυνομίας, μετέβαλλεν εἰς κέντρον ζωηρᾶς κοινωνικῆς κινήσεως.

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην αἱ Ἀθηναὶ ἐπαρουσίαζον κοινωνίαν, ἣτις δὲν διέφερεν οὐδὲως ἀπὸ τὰς τῶν ἄλλων πρωτεύουσῶν τῆς Εὐρώπης. Ἦτο ἡ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποῖον ἐξεδηλοῦτο ἡ ἐπιτετυγθεῖσα μεταμόρφωσις αὐτῆς. Ἐπὶ τῆς πολιτικῆς σκηνῆς ἐκυριάρχει ὁ Χαρίλαος Τρικούπης, ἡ ἐπιβολὴ δὲ αὐτοῦ καὶ αἱ μεταρρυθμίσεις τὰς ὁποίας εἰσήγαγε, δὲν περιωρίζοντο μόνον εἰς τὴν διοίκησιν τῆς χώρας. Τὴν ἐπίδρασιν αὐτῶν εἶχεν ὑπο-

στῆ καὶ ἡ κοινωνία. Πλήθος Ἑλλήνων πλουτησάντων εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἤρξαντο ἐπανερχόμενοι εἰς τὴν Ἑλλάδα, συνεδέθησαν μετ' αὐτῆς δι' ἐπιχειρήσεων, ἱδρυσαν ὠραῖα μέγαρα, καὶ ἔδωκαν μεγάλην κοινωνικὴν κίνησιν εἰς τὰς Ἀθήνας, εἰσάγοντες ἴσα

νη καὶ τὴν ἀγνωστον ἕως τότε πολυτέλειαν εἰς τὴν ζωὴν τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας. Ἐπέδωκον δὲ νὰ συνδεθῶσι μετ' αὐτῆς δι' ἐπιγυμνῶν.

Οἱ πιστοὶ τῶν παλαιῶν ἡθῶν Ἀθηναῖοι ἐξενίσθησαν καὶ εἶχεν ἀρχίσει κατὰ τῶν ἀποίκων τούτων σφοδρὸς πόλεμος, ὁ ἐκ Λοιδίνου κατελθὼν εἰς Ἀθήνας Στέφανος Ξένος, ὁ διάσημος ἐκδότης τοῦ «Βρεττανικοῦ Ἀστέρου» ἐκένου τὴν φαρτέραν του κατ' αὐτῶν καὶ τοὺς ἀπεινάλεσε Χρυσοκωνοθάρους, προσωμίαι ἢ ὁποία τοὺς ἀπέμειναν ἐπὶ μακρόν. Ταῦτα ὅμως οὐδεμίαν ἐξήσκησαν ἐπίδρασιν καὶ δὲν μετέβαλλον τὴν τροπὴν, ἣν ἔλαβεν ἡ ἀθηναϊκὴ κοινωνία ἐκτοτε. Αὕτη μετέβαινε εὐχαρίστως εἰς τὰς συναναστροφὰς τῶν Χρυσοκωνοθάρων, τῶσιν δὲ ὠραῖαι ἦσαν αἱ δεξιότητες καὶ οἱ χοροὶ αὐτῶν, ὥστε οἱ ξένοι ἐξεπλήσσοντο καὶ μερικοὶ συγγραφεῖς διεληθότες τῶν Ἀθηνῶν, ἀνέφερον ὅτι ὁ κοινωνικὸς βίος τῶν ἀνωτέρων τάξεων τῶν δὲν διέφερεν οὐδὲως τῆς ζωῆς τῶν μεγαλειτέρων πόλεων τῆς Εὐρώπης.

* *

Τὴν κίνησιν ταύτην ἠκολούθησαν καὶ αἱ πρεσβείαι, τὸ δὲ μέγαρον τῆς βαρωνίδος Κόζεκ ἦτο ἐκ τῶν ὠραιότερων τοιούτων κέντρων. Εἰς ἓνα χορὸν μετημφισμένων δοθέντα κατὰ τὸν γεμῶνα τοῦ 1889, ἡ βασίλισσα Ἀλεξάνδρα ἐνεφανίσθη μετημφισμέ-

νη ὡς ποιμενὶς τοῦ Βασιῶ. Καίτοι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης παρήλθον σαράντα χρόνια, εἰς τὴν μνήμην μου παραμένει ζωηρὰ ἡ μορφή τῆς ὠραίας ἐκείνης βασιλόπαιδος, ἡ χάρις τῆς καὶ ἡ κομψότης τῆς. Δὲν φαντάζομαι δτι ὁ περιήρμος ἐκείνος ζωγράφος,

ὁ ἀναπαραστήσας τὴν θελκτικὴν ζωὴν τῶν Βερσαλλιῶν εἰς τοὺς θαυμασίους του πίνακας, ἠδύνατο νὰ εὕρῃ ὠραιότερον μοντέλον διὰ τὰς περιέργους ποιμενίδας του.

Ἔτσι τὰ ὄμματα ὄλων εἶχον στραφῆ μόνον εἰς τὴν ὠραίαν βασιλοπούλα, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχον ἀφιερῶσαι τόσους στίχους οἱ ποιηταὶ τῆς ἐποχῆς.

Ἐφαίνετο πράγματι ὡς ζωηρὰν παράστασιν τῶν νεανίδων, τὰς ὁποίας ἀπεικόνισεν εἰς τὰς ἀγροτικάς του σκηνὰς ὁ μέγας Γαλλο-φλαμανδὸς ζωγράφος.

Ὁ χορὸς ἐκείνος ἦτο ὁ τελευταῖος εἰς τὸν ὁποῖον ἐνεφανίσθη ἡ Ἀλεξάνδρα. Διότι μετ' ὀλίγον κατῆλθον εἰς τὰς Ἀθήνας οἱ μεγάλοι δούκες τῆς Ρωσσίας Σέργιος Ἀλεξάνδροβιτς, Παῦλος Ἀλεξάνδροβιτς καὶ ἡ μεγάλη δούκισσα Ἐλισάβετ Θεοδώροβνα, σύζυγος τοῦ πρώτου, καὶ ὀλίγον μετὰ τὴν ἀφίξιν των διεσπάρη ἀνά τὴν πόλιν ἡ φήμη, ὅτι ἡ πριγκίπισσα Ἀλεξάνδρα ἐμνηστεύετο τὸν μέγαν δούκα Παῦλον, υἱὸν τοῦ δολοφονηθέντος αυτοκράτορος τῆς Ρωσσίας Ἀλεξάνδρου Β' καὶ ἀδελφὸν τοῦ Ἀλεξάνδρου Γ'.

Αἱ Ἀθηναὶ ἠσθάνθησαν κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην θλιβεράν τινα αἰσθησιν, ὡς οἱ ἀραβῶνες ἐκείνοι νὰ ἀφῆραζον τὴν ὠραίαν κόρην ἀπὸ τὰς ἀγάλας αὐτῶν καὶ ὡς νὰ προησθάνοντο τὴν θλιβεράν τύχην, ἣτις ἀνέμενε αὐτὴν εἰς τὴν ἄξενον χώραν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐμελλε νὰ ὀδηγηθῆ.

* *

Ἡ βασίλισσα Ὀλγα εἶχεν ἀνεκθῆν τὴν ἐπιθυμίαν νὰ συζεύξῃ τὰ τέκνα τῆς μετὰ τῶν μελῶν τῆς αυτοκρατορικῆς οικογενείας τῆς Ρωσσίας. Ὀλγα τῆς τὰ αἰσθήματα ἐστρέφοντο πρὸς τὴν χώραν τῆς καταγωγῆς τῆς. Ἐλάτρευε φυσικὰ τὴν πατρίδα τῆς καὶ ἡ ἀρχαία πολιτικὴ τῆς ρωσικῆς Αὐλῆς, ὅτι ὤφειλε μίαν ἡμέραν αὕτη νὰ καταλάβῃ τὴν Κωνσταντινούπολιν τῆς εἶχε κατὰ στή μόνιμος ἰδέα.

Ὁ Ἑταιρ. Μαυροματῆς, ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἐπὶ Κυβερνήσειω Στεφάνου Δραγοῦμη, ἀναφέρει εἰς ἓνα ἐπίβλιον του, ὅτι κάποτε εὐχρηθεῖ τὸν τότε διάδοχον Κωνσταντῖνον, ὅπως τὸν ἴδῃ αυτοκράτορα τοῦ Βυζαντίου ἐνώπιον τῆς βασίλισσας, ἔλαβε παρ' αὐτῆς τὴν ἀπάντησιν:

—Μὴ ὀμιλεῖτε περὶ Κωνσταντινουπόλεως, αὕτη μίαν ἡμέραν θὰ γίνῃ ρωσικὴ πόλις. Διότι ἡ Ρωσσία μόνον δύναται νὰ διώξῃ ἀπὸ ἐκεῖ τοὺς Τούρκους.

ΘΕΟΔ. ΒΕΛΛΙΑΝΙΤΗΣ

Ετεφ. Ετεφάνου

Ένας ωερίωατος στὸν κῆωο τῶν ραλλικῶν γραμματῶν

Ζῶρξ Μπουρντῶν

Ἁγιερωῦται εἰς τὸν

κῆριον Δημήτριον Ραμερῶκνον

Ὁ Ζῶρξ Μπουρντῶν εἶνε γνωστότατος εἰς τὴν Ἑλλάδα. Εἶνε, ὅπως γράφει εἰς τὴν φωτογραφίαν του, «Ένας Ἑλληγ ἀπὸ τὴν Γαλλίαν». Πρὸ τριάντα πέντε ἐτῶν ἐπεσεκέφθη τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐμεινεν εἰς τὰς Ἀθήνας ἐπὶ ἔτος ὀλόκληρον. Τὸν ἐφιλοξένησε τότε ἐδῶ ὁ Ζῶρξ Βεσσιέ, ἀνταποκριτὴς τοῦ πρακτορείου «Καβῆς» τῶν Παρισίων. Ὁ Ζῶρξ Μπουρντῶν συνεδέθη τότε διὰ στενήςφιλίαςμὲ τὸν Δημήτριον Κακλαμῶνον, διευθυντὴν τοῦ «Ἀστειος» κατὰ τὴνἐποχὴν ἐκείνην. Εὐφυῆς, ὀμιλητικὸς, ζωηρὸς, συνεργάτης τοῦ «Φιγκαρῶν» ἔκτοτε, διεκρίνετο εἰς τὰ σαλόνια τῆς ἀθηναϊκῆς κοινωνίαςκαὶἐσχημαζε τακτικῶς εἰς τὸ σπίτι τοῦ Κοζᾶκη τοῦ Τυπάλδου, εἰς τοῦ Συγγροῦ, εἰς τοῦ Χαριλάου Τρικουῆτη, εἰς τοῦ Ἀγγέλου Βλάχου, εἰς τοῦ Δημητρίου Κορομηλά, εἰς τοῦ Δημητρίου Σούτσου, εἰς τοῦ ἄλλου Σούτσου, τοῦ ἐπικαλουμένου τότε «Ναταλοῦ» (ἀπὸ τὸ ὄνομα τῆς συζύγου του Ναταλίας), εἰς τοῦ Στεφάνου Λαγαοῦμη, εἰς τοῦ Ὁσκαρ Ἐτᾶρε, εἰς τοῦ Στεφάνου Σκουλοῦδη, εἰς τῆς κυρίας Μαιμπῆς Παπαρηγοπούλου, εἰς τὴν γαλλικὴν πρεσβείαν (ἦτο τότε πρέσβυς ὁ κόμης Μοντολῶν), εἰς τὴν γαλλικὴν σχολὴν (ἦτο τότε διευθυντῆς ὁ Ὁμόλλ), εἰς τὸ

Ἡμερησίᾳ δ' ἄταξις :

- 1) Ἐκθεσις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐπὶ τῶν πεπραγμένων κατὰ τὴν λήξαν χρονίῳ μετ' ἐκθέσεως τῆς Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς.
- 2) Ἐγκρισίς τοῦ Ἰσολογισμοῦ 1928.
- 3) Ἀπόφαισις περὶ ἀπολλᾶλης τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν ἐλεγκτῶν ἀπὸ πάσης εὐθύνης ἀποζημιώσεως.
- 4) Ἐκλογὴ 2 τακτικῶν καὶ 2 ἀναπληρωματικῶν ἐλεγκτῶν διὰ τὴν χρονίῳ 1929.
- 5) Καθορισμὸς τῆς ἀμοιβῆς τῶν κ. κ. Ἐλεγκτῶν.
- 6) Ἐκλογὴ 3 συμβούλων εἰς ἀντικατάστασιν ἰσαριθμῶν ἐξερχομένων.
- 7) Καθορισμὸς ἀμοιβῆς μελῶν Διοικητικοῦ Συμβουλίου διὰ παρασχεθείσας εἰδικᾶς ὑπηρεσίας τῇ ἐγκρισίῳ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Οἱ κ. κ. Μέτοχοι οἱ ἐπιθυμῶντες νὰ μετᾶσχοι τῆς Συνελεύσεως δεόν συμφῶνως τῷ ἀρθρῷ 36 τοῦ Καταστατικοῦ νὰ καταθέσωσι τοὺς τίτλους αὐτῶν ὃ τοῦλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς ὀρισθείσης διὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς Συνελεύσεως παρὰ τῇ Ἑθνικῇ Τραπεζῇ τῆς Ἑλλάδος ἢ παρ' οἰαδήποτε ἄλλῃ ἀνεγνωρισμένη τραπεζῇ, παρὰ τῷ ταμείῳ τῆς Ἐταιρείας ἢ παρὰ τῷ δημοσίῳ ταμείῳ παρακαταθηκῶν καὶ δανείων καὶ ἐν Γαλλίᾳ παρὰ τῷ Comptoir National d'Escompte de Paris.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Φεβρουαρίου 1929.
Ἐντολῇ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου
Ὁ Πρόεδρος Ἀλ. Βλαγκάλης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Τὸ ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας διακηρύττει ὅτι :

Ἐκτιθεῖται εἰς δημοσίον μειοδοτικὸν ἐπαναληπτικὸν διαγωνισμὸν ἐνεργηθησόμενον τὴν 20ῆν Φεβρουαρίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 12 μεσημβρίας παρὰ τῷ ὑπουργείῳ Γεωργίας (διευθύνσις φυτοπαθολογίας) τὴν προμήθειαν 100 τόνων μελάσσης δι' ἐνσφραγιστῶν προσφορῶν.

Οἱ σχετικοὶ ὄροι εὐρηγται παρὰ τῇ διευθύνσει φυτοπαθολογίας ὑπουργείου Γεωργίας.

(Ἐκ τοῦ ὑπουργείου Γεωργίας)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Προκήρυξις δημοπρασίας

Τὴν 24ην Φεβρουαρίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 11-12 π. μ. ἐκτιθεταὶ ἐν Λαρίσῃ καὶ ἐν τῷ συνήθει τόπῳ τῶν δημοπρασιῶν εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἢ ἐκποίησις 12.500 ὀκάδων οἴτου τῆς Ἀβερωφείου Γεωργικῆς Σχολῆς ἐνώπιον ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ διευθυντοῦ τῆς σχολῆς καὶ τοῦ οικονομικοῦ ἐφόρου Λαρίσσης ἢ τῶν νομίμων αὐτῶν ἀναπληρωτῶν καὶ ἑνὸς ἢ ἐπιτροπῆ εὐρίσκονται κατατεθειμένοι οἱ ὄροι τῆς δημοπρασίας.

(Ἐκ τοῦ ὑπουργείου Γεωργίας)

Εξεφ. Εξεφάνου

Ένας ωερίωσις τῶν γαλλικῶν

Ἀφιερῶται εἰς τὸν

κύριον Δημήτριον Ραμφοράκη

Ὁ Ζώρζ Μπουρντῶν εἶνε γνωστὸς εἰς τὴν Ἑλλάδα. Εἶνε, ὅπως γράφει εἰς τὴν φωτογραφίαν του, « ἕν Ἕλληνα ἀπὸ τὴν Γαλλίαν ». Πρὸ τριῶν ἐτῶν ἐπεσκέφθη τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐμείνεν εἰς τὰς Ἀθήνας ἐπὶ ἑὸς ὀλίγον. Τὸν ἐφιλοξένησε τότε ὁ Ζώρζ Βεσσὴ, ἀνταποκριτὴς τοῦ περιοδείου « Χαβάς » τῶν Παρισίων. Ζώρζ Μπουρντῶν συνεδέθη τότε διὰ στενῆς φιλίας μὲν τὸν Δημήτριον Καλαμαῆνον, διευθυντὴν τοῦ « Ἀστραὶς » κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκεῖνην. Εὐφυῆς, ὀμιλητικὸς, ζωηρὸς, συνεργάτης τοῦ « Φιγκαρῶ » ἐκτοτε, διεκρίνετο εἰς τὰ σαλόνια τῆς ἀθηναϊκῆς κοινωνίας καὶ ἐσύχναζε τακτικὰ εἰς τὸ σπίτι τοῦ Κοζάκη τοῦ Τυπάλδου, εἰς τοῦ Συγγροῦ, εἰς τοῦ Χαριλάου Τρικούπη, εἰς τοῦ Ἀγγέλου Βλάχου, εἰς τοῦ Δημητρίου Κορομηλά, εἰς τοῦ Δημητρίου Σούτσου, εἰς τοῦ ἄλλου Σούτσου, τοῦ ἐπικαλουμένου τότε « Ναταλοῦ » (ἀπὸ τὸ ὄνομα τῆς συζύγου του Ναταλίας), εἰς τοῦ Στεφάνου Δραγοῦμη, εἰς τοῦ Ὁσκαρ Μπαζα, εἰς τοῦ Στεφάνου Σκουλοῦδη, εἰς τῆς κυρίας Μαιμπῆς Παπαρηγοπούλου, εἰς τὴν γαλλικὴν πρεσβείαν (ἦτο τότε πρέσβυς ὁ κόμης Μοντολάν), εἰς τὴν γαλλικὴν σχολὴν (ἦτο τότε διευθυντὴς ὁ Φρόλλ), εἰς τὸ

« Ἀστρα » κέντρο ὅλων τῶν λογίων καὶ καλλιτεχνῶν τῆς τότε ἐποχῆς, μὲ τὸν Θέρον Ἀννινὸν ἐπὶ κεφαλῆς, εἰς τὴν « Ἐφημερίδα », ὅπου ὁ Ἀριστείδης ὁ Ρούνης ἤστραψτε ἡ ἐβρόντα μὲ τὸν Ἀγησίλαον Γιαννοπούλου, μὲ τὸν Ἀθανάσιον Εὐταξίαν, μὲ τὸν Θεμιστοκλῆν Σοφοῦλην, τότε διαπρεπέστατον ἀρχαιολόγον καὶ κριτικὸν πρώτης τάξεως, μὲ τὸν Λάμπρον Κορομηλάν, μὲ τὸν Ἀριστομένην Βαλέτταν, μὲ τὸν Ἀναστάσιον Βυζάντιον, μὲ τὸν Μπάμπην Ἀννινὸν, τὸν γνησιώτερον ἀντιπρόσωπον τοῦ ἀττικῶν πνεύματος, μὲ τὸν Ἀγγελὸν Βλάχον, μὲ τὸν Κωστὴν Παλαμῆν, μὲ τὸν Μιχαὴλ Μητσάκη, μὲ τὸν Γεώργιον Βιζυηνὸν, μὲ τὸν Γεώργιον Δροσίνην, μὲ τὸν Ἀλέξανδρον Παπαδιαμάντην καὶ ἄλλους ἀσχολουμένους τότε εἰς τὰ γράμματα, τὰς τέχνας καὶ τὴν πολιτικὴν.

Ὁ Ζώρζ Μπουρντῶν εἶχε γίνῃ σὺν τῷ Ἀθηναίῳ. Συνδεθεὶς μὲ τὸν Δημήτριον Κορομηλάν εἶχε παρακολουθήσῃ τὸ ἑλληνικὸν θέατρον ἐπὶ ἀρκετῶν χρόνων καὶ ἔγραψε μάλιστα καὶ γαλλιστὶ ἕνα ὄραϊον βιβλίον περὶ τοῦ τότε ἑλληνικοῦ θεάτρον. Ὅλιγον ἔπειτα ἐπέστρεψεν εἰς τὸ Παρίσι, ὅπου ἐξηκολούθησε νὰ δημοσιογραφῇ πάντοτε σχεδὸν εἰς τὸν « Φιγκαρῶ » ἔγραψε τρία τεσσάρων βιβλία φιλολογικὰ μετ' ἐπιτυχίας, ἔγινε διευθυντὴς ἐνὸς παρισίου δραματικοῦ θεάτρον, ἐταξίδευσεν καὶ ἔγραψεν ἀπὸ τὴν Ρωσίαν καὶ ἀπὸ τὴν Γερμανίαν ὄραϊοτάτα πράγματα, ἔκαμε σειρὰν ἐρευνητῶν δημοσιογραφικῶν, ὑπέγραψεν πάντοτε τὰ δίκαια τῆς Ἑλλάδος κατ' ὅλας τὰς ἐθνικὰς κρίσεις καὶ περιστασίας, ὑπέγραψε φίλος τοῦ βασιλέως Γεωργίου, ὁ ὁποῖος ἐσύχναζε κάθε χρόνον εἰς τὰ φαίβολλοι τοῦ « Φιγκαρῶ » καὶ ἐσκόρπιζε τὰ ἑλληνικά παραύματα εἰς τοὺς Γάλλους δημοσιογράφους καὶ λογίους καὶ καλλιτέχνας, ἦλθεν ἐκτοτε ἐπανειλημμένως εἰς τὰς Ἀθήνας, τὰς ὁποίας εὐλοκρινῶς λατρεῖν, καὶ τελευταίως πέρασε μὲ τὴν ἐκδρομὴν τοῦ Μπουσσονᾶ ἀνέβηκεν ἕως τὴν κορυφὴν τοῦ Ὀλύμπου ὁ ἀθεόφοβος, (διότι ἔχει καὶ αὐτὸς τὰ χρονικά του) εἶνε πρόεδρος τοῦ συνδέσμου τοῦ διεθνούς τύπου εἰς τὸ Παρίσι, καὶ ἕνας ἀπὸ τῶν διαπρεπέστατων διευθυντῶν τοῦ « Φιγκαρῶ », τὸ ὁποῖον ἔργον ἀπὸ τὴν « ῥὸ Ντροῦᾶ » καὶ εὐρίσκειται σήμερον ἐγκατεστημένον εἰς ἕνα ἀληθινὸν παλάτι εἰς τὴν λεωφόρον τῶν Σάνζ-Ἐλιζέ.

Ὄταν τὸν εἶδα εἰς τὸ γραφεῖον του, εἰς τὸν « Φιγκαρῶ », ἐνόμισα ὅτι ἐβλεπα ἕναν ἀγαπητὸν Ἕλληνα, ἕνα κομμάτι τῆς ἑλληνικῆς ζωῆς. Ὁ ἴδιος πάντοτε. Ἀναλλοίωτος.

— Μὰ ἐπὶ τέλος δὲν θὰ γράσῃς ;
— Μου λέγει μειδιῶν.
— Φαντάσου ὅτι ἔχω κέρει νὰ κάμω ἐδῶ στὸ Παρίσι μίαν ἀνεκτὴν ἀντιγραφήν.
— Ποίους σκέπτεσαι νὰ ἰδῇς ;

ἢ κατὶ θὰ μοῦ γράψῃς ... δὲν μπορεῖς νὰ ξεφύγῃς ἀπὸ τὰ νύχιά μου.
— Τί θέλεις ;
— Νὰ σοῦ εἰπῶ. Θὰ ἦσουν ὁ καταληλότερος διὰ νὰ μοῦ γράψῃς ἕνα ἀρθρον...
— Περί...
— Περὶ τῆς ἐξελιξέως τῆς ἐφημεριδογραφίας.
— Δύσκολο θέμα.
— Γιὰ σένα εὐκόλο.
— Πόσο μεγάλο ;
— Ὅσο θέλεις. Καὶ δύο στήλες...
— Ἀδύνατον !
— Μία στήλη...
— Δὲν ἔχω καιρὸ.
— Κάμε τὸ λοιπὸν ὅσο θέλεις.
— Πού θὰ στὸ στεῖλλω ;
— Στὸ ξενοδοχεῖο μου...
— Πότε τὸ θέλεις ;
— Ἐως τὸ Σάββατον ... σήμερον εἶνε Τρίτη...

— Καλά.
Ἐν τῷ μεταξὺ τὰ τηλέφωνα τὸν ἐζητοῦσαν. Τώρα τοῦ ὠμίλει ὁ Κοτὶ... ἔπειτα ὁ Σασὰ Γκατῶ ... κατόπιν ἕνας ἄλλος δημοσιογράφος ἀπὸ τὴν Λόντρα ... ἀλλὰ τὸν διακόπτουν οἱ συντάκται τῆς δικαιοδοσίας του. Τοῦ ζητοῦν διαδοχικῶς ὁδηγίας. Τοῦ ἀναγγέλλουν εἰδήσεις ἐμπιστευτικῶς. Μία ὄραία δακτυλογράφος τοῦ φέρνει ἕνα χαρτὶ νὰ υπογράψῃ. Ἐνας συνδιευθυντῆς τοῦ ζητεῖ τὴν διευθύνσιν ἐνὸς λογίου ὁ κλητῆρας τοῦ φέρνει ἕνα μιλλιέτο.
— Ὁ κύριος αὐτὸς ἐπιθυμεῖ νὰ σὲς ἰδῇ.
— Ἐνὰ πρῶτον κατὸ εἰς τὴν ἄλγα λίγα λεπτά, τὸν παρακαλῶ, διότι εἶμαι ἀπρηχολημένος... — Μάλιστα, κύριε. Ὁ κλητῆρας ἐξέρχεται. Μία νεαρὰ Παρισίανη μπαίνει εἰς τὸ γραφεῖον του. Ζητεῖ θέσιν.
— « Δὲν ἔχομε... » Φύγει μὲ λίγα δάκρυα εἰς τὰ μάτια. Βλέπω νὰ ἔρχεται ἕνας μὲ κατσαρὰ μαλλιά καὶ ἕνα μεγάλο χειρῶν γραφὸ ὑπὸ μάλῃς : Θὰ εἶνε ἢ ποιητὴς ἢ μουσουργός. Τρέπομαι εἰς φυγῆν.

— Ὁρεβουάρ, μὸν σέρ.
— Ὁρεβουάρ, μὸν αἰμί.
Ὁ ἀσαντὸρ μὲ φέρνει κάτω εἰς τὸ χῶλλ. Μεγάλῃ κίνησις. Μπαινοβγαίνει ἕνα σωρὸ κόσμος. Εἰς τὸν τοῖχο μίαν μεγάλην εἰκὸν τοῦ Κοτὶ, ἰδιοκτῆτος τοῦ « Φιγκαρῶ ». Καὶ ἀπὸ κάτω, ἕνα ἀπόσπασμα λόγου του τυπωμένο ἕνας φιλιππικὸς ἐναντίον τοῦ κομμουνισμοῦ. Ὁ Κοτὶ εἶνε γερουσιαστὴς. Τὰ ἐκατομύριά του δὲν ὑπολογίζονται. Νά ! ὁ Ἀμπέλ Ἐρμάν ! διασχίζει τὸ χῶλλ. Πηγαίνει ἴσως νὰ δώσῃ τὰ χειρῶν γραφά του, διότι γράφει καὶ εἰς τὸν « Φιγκαρῶ ».

— Cher Maitre...
— Cher confrère...
Τὸ « cher confrère » ἀπονέμεται στὸ Παρίσι εὐκολότερα ἀπὸ ὅτι ἄλλοτε εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁ ἀργυρὸς σταυρὸς τοῦ Σωτήρος !
Βγαίνω εἰς τὸν δρόμον. Τὸ ρὸν-

A l'Eleftheron Vima,
le grand journal de la
Grèce libérale

Un Hellène de France
Georges Bourdoy

9 Novembre 1928

On ne fait pas
de bon journal sans de bons journalistes

Georges Bourdoy

Président de la Fédération
Internationale des Journalistes

— «Μπορώ εγώ, ο Κοτὶ, νὰ μὴ ἀπὸ τοῦ Γκερλὲν ν' ἀγοράσω μυρωδιές !...» Τῆς λέγω αἰσινει προσβληθεὶς.

— «Ἄ! εἶσθε ὁ Κοτὶ... μὲ συγχωρεῖτε...».

Καὶ ἔτσι τὴν σκαπουλάρω, διότι ἓνα μπουκαλάκι μὲ μυρωδιὰ τοῦ Γκερλὲν ἔχει — πόσο, νομίζετε; — 500 φράγκα γαλλικὰ, παρακαλῶ!

Μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας ὁ ἀγαπητὸς καὶ παλαιὸς μου φίλος, ὁ Ζωρζ Μπουοντῶν, μὲ ἔστειλε τὸ ἀρθράκι ποῦ τοῦ ἐξήγησα. Ἐπιγράφεται: «Δὲ ζυρκαλισμὸς»: Ἡ ἐφημεριδογραφία. Τὸ παραθέτω ὁλόκληρον ἐν μεταφράσει:

Ἡ ἐφημερίς εἶνε ἓνα δημιούργημα τοῦ νεωτέρου κόσμου. Θὰ ἔπρεπε νὰ εἶπω ἓνα ἀπὸ τὰ δημιουργήματα τὰ πλέον πρόσφατα τῆς συγχρόνου ἀνθρωπότητος. Ἡ ἐφημεριδογραφία εἶνε ἓνα ἐπάγγελμα ποῦ ἐγεννήθη χθὲς καὶ τὸ ὁποῖον ψάχνει ἀκόμη νὰ βρῆ τὸν δρόμον του.

Διὰ νὰ γίνῃ ἡ ἐφημερίς ὅ,τι εἶνε σήμερον καὶ διὰ νὰ γίνῃ ἓνα ἐπάγγελμα ἡ ἐφημεριδογραφία, δὲν ἤρκεσε μόνον νὰ ἐγκατασταθῇ ἡ ἐλευθερία εἰς τὸν βίον τῶν ἐθνῶν. Ἐχρειάσθη ἐπίσης, ἐχρειάσθη ἰδίως, ν' ἀναμιχθῇ εἰς τὸ ἔργον αὐτὸ ἡ βιομηχανία καὶ ἡ ἐπινοητικότης τῶν ἐφευρετῶν νὰ τεθῇ εἰς τὴν διάθεσιν καὶ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ νέου αὐτοῦ θηρίου.

Οἱ βιομηχάνοι καὶ οἱ ἐφευρέται τοῦ ἔδωσαν:

Εἰς τὰ 1810, τὴν μηχανὴν τοῦ τυπώματος.

Εἰς τὰ 1814, τὴν τελειοποίησιν τῶν τυπογραφικῶν μελανιῶν ὀλίγον ἀργότερον, μίαν πρόοδον εἰς τὸ χῆσιμο τῶν στοιχείων.

Εἰς τὰ 1844, τὸν τηλεγράφων.

Εἰς τὰ 1850, τὸ χαρτὶ ποῦ γίνεται ἀπὸ ξύλο.

Εἰς τὰ 1862, τὴ μηχανὴ τῆ ροτατίβ.

Καὶ τώρα τὴ μηχανὴ τῆς συνθέσεως.

Ἡ λινοτύπ καὶ ἡ ροτατίβ, τὸ χαρτὶ ἀπὸ ξύλο καὶ τὰ στοιχεῖα ἀπὸ μολύβι, ἔπειτα ὁ τηλεγράφος καὶ τέλος ἡ δημοσιότης, ποῦ εἶνε ἀκόμη ἓνα εὔρημα τῶν μέσων τοῦ τελευταίου αἰῶνος, αὐτὰ ὅλα ἀποτελοῦν τὴν ναυτοπλίαν τῆς νεωτέρας ἐφημερίδος. Ἔτσι ὀπλισμένη ἡ ἐφημερίς ἐρρίφθη εἰς τὴν κατ'ἡγεσίαν τοῦ κόσμου, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου, κάθε πρωί, ἀπλώνει τὰ δίχτυα της.

Ἐχρειάσθη καιρὸς διὰ νὰ φτιάσῃ τὰ ἐργαλεῖα της. Μόλις τώρα κα κρατεῖ καλὰ εἰς τὰ χεῖρα της. Ἐν τούτοις ἐξακολουθεῖ νὰ τὰ τελειοποιῇ. Ἐφόσον τὰ καλλιερεῖ καὶ αἱ πληροφορίες της γίνονται ἀφρονώτεροι καὶ ταχύτεροι, καὶ ἡ κυκλοφορία αὐξάνει, καὶ αἱ πηγαὶ τῆς πολλαπλασιάζονται, ἡ ἐφημερίς ἐξελίσσεται. Ἐξελίσσεται ἀκαταπαύστως. Εὐρίσκειται εἰς διαρκῆ κίνησιν. Οἱ ἐφημεριδογράφοι, ποῦ δὲν ἐγήρασαν, ἡμποροῦν νὰ ριξοῦν μὴ ματὶ εἰκοσιπέντε χρόνιαν πίσω καὶ ν' ἀναμετρήσουν τὸν δρόμον ποῦ διέτρεξαν καὶ νὰ ὑπολογίσουν τοὺς ἐπελθόντας νεωτερισμοὺς ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς νεωτερίως τῶν.

Ἐπειτὰ ἡ ἐφημερίς σήμερον ἐγίνε μία βιομηχανία. Ὅσο περνᾷ ὁ καιρὸς, αἱ πολιτικαὶ ἐφημερίδες, αἱ κομματικαὶ, αἱ προσωπικαὶ, τὰ ὄργανα τοῦ ἄλφα ἢ

λιπτοῦ... ὁ... ἔ... ἔ... καὶ εἶδα ὅτι δὲν θὰ ἔνα τόσο μεγάλο θαλίπτος προσφερόντι οὔτε ὁ ἴδιος. Ἡ... πολλὰ γράμματα, ὁ ἐργοστασίων, συνεντὰ νὰ μὴ μεταβάλῃ τὰ σκέπτομαι τώρα γιὰ τὸ μου τὸν ὀδυνηρὸ σκω πολλές αἰτίες: τὴν ἐποχὴ ἐκείνη εἰσωπὸ μου ἦταν κοῦ ὅτι δὲν θὰ τοῦ ἀρε πάντα προσφιλῆς τὸν Φίλιππο ἀπὸ τὸ

Τέλος εἶχα ἀκούει Φίλιππο νὰ λέγῃ ὅ μίας γυναικὸς εἶνε εἶνε κανεὶς μαζορὰ λησμονεῖ τὰ ἐλαττώ του, καὶ βρῖσκει ὅ τοῦ εἶνε ἀπαραιτήτο πρῶγμα ποῦ δὲν εἶσον ἦταν κοντὰ τοῦ ἔλεγε, ποῦ οὔτε κἀν τ τρῶμα. Μόνον ὅταν βρῖνουμε τὴν ἄξια τ

Ἄν ὁ Φίλιππος μ ν' ἀνακαλύψῃ ὅτι εἶ του...

Ἐφυγε κατὰ τὰς ἀφοῦ μου εἶπε νὰ δ κόσμο. Λίγες μέρε ρησι, αἰσθάνθηκα τ τερα καὶ ἀπεφάσισα τερίπατο.

Ἐτηλεφώνησα σ ἐνόμισα ὅτι ἔπρεπε στὴν Σολάνζ. Δυσὰ πάρω γραμμῆ. Τέ εἶπε ὅτι ἡ κυρία τοῦ μῆνης. Ἡ πληροφορία αὐτὴ μὲ συνεκί νησε πολὺ ζωηρά. Στὴν ἀρχὴ ἐνόμισα ὅτι εἶχε φύγῃ μὲ τὸν Φίλιππο. Ἐρώτησα ἂν εἶχαν τὴν διεύθυνσιν της. Μοῦ εἶπαν ὅτι ἦταν σπίτι της, στὸ Μαρόκο. Ἐκρέμασα τὸ ἀκουστικὸ καὶ ἔσπλωθηκα στὸ κρεββάτι μου πολὺ κακοδιάθετη καὶ λυπημένη. Νὰ λοιπὸν, ἐσκέφθηκα, γιατί ὁ Φίλιππος ἤθελε αὐτὸ τὸ ταξεῖδι.

(Ἀκολουθεῖ)

ρον, ἀπὸ τὸ ἔργον τοῦ ἐφημεριδογράφου. Ἐὰν ὁ ἐφημεριδογράφος εἶνε εὐσυνειδητός καὶ ἀγαθὴ τὴν ἀλήθειαν. Ἐὰν ἡ ἐφημερίδες ἤθελον ἐπιχειρήσῃ νὰ καταπνίξουν τὴν πρωτοτυπίαν, νὰ κλονίσουν τὴν πίστιν, νὰ κόψουν τὸν ζήλον, νὰ ἀμφισβητήσουν τὴν εὐκρινειαν τῶν ἐφημεριδογράφων, θὰ ἔβγαζαν τὰ μάτια τους. Θὰ ἔχανταν κῶνοντο. Καλὴ ἐφημερίς δὲν γίνεται χωρὶς καλοῦς ἐφημεριδογράφους».

ΣΤΕΦ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ

ΑΥΡΙΟΝ: Ὁ Γκαμπριέλ Μπουασσὺ.

ΝΕΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΗΣ ΔΙΩΡΥΓΟΣ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

Πρόσκλησις τακτικῆς Γενικῆς Συνελεύσεως

Καλοῦνται οἱ κ. κ. Μέτοχοι τῆς Ἐταιρείας συμφώνως τῷ ἀρθρῷ 33 τοῦ Καταστατικοῦ πρὸς συγκροτήσιν Τακτικῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῆν 12ην Μαρτίου 1929 ἡμέραν Τρίτην καὶ ἕως 16ην ἐν τοῖς ἑνταυθα καὶ ἐν ὁδῷ Περματῶ... 108... τῆς Ἐταιρείας.

— Δὲν τὴν ἀκόμη σκεφθῆ.

— Τὸ «Φιγ...» εὐχαρίστως θὰ σὲ διευκολύνη. Εἶνε πρόθυμο νὰ σὲ παρουσιάσῃ εἰς ὅποιον θελήσῃς.

— Εὐχαριστῶ. Τὴν ἰδίαν προθυμίαν εἶχε τὴν καλωσύνην γὰρ μου ἐπιδείξῃ καὶ ὁ Πῶλ Σουνταὶ διὰ τοῦ «Χρόνου». Καὶ ὁ πρόεδρος ὁ κύριος Πολίτης. Ἐὰν χρειασθῶ τίποτε, θὰ εἶμαι πολὺ εὐτυχὴς νὰ κινητοποιήσω ὅλας αὐτάς τὰς μεγάλας δυνάμεις. Θέλω ὅμως νὰ μοῦ δώσῃς καὶ σὺ κάτι τι...

— Μὰ δὲν βλέπεις ὅτι εἶμαι πνιγμένος στὴ δουλειά;

— Ἀδύνατον !... κάτι θὰ μοῦ εἰπῆς

ΟΛΥΜΠΙΑ
ΚΕΡΑΜΕΙΚΟΣ. «Γυμνασίου»

ΑΔΑΜΠΡΑ Χοροί και μαθήματα Ξαυθάκη.

Συναυλίες

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ 6 30 μ.μ. Τὸ Ρεσιτάλ. τοῦ μεγάλου βιρτουόζου βιολιστοῦ Χούμπερμαν.

πουὲν, θαῦμα ἀπὸ τὰς ἀκτίνας τοῦ ἡλίου. Τὶ σοῦ εἶνε καὶ αὐτοὶ οἱ περβολάρηδες τοῦ Παρισίου! Μὲ τὸ τίποτε σοῦ κάνουν θαύματα. Μὲ πλησιάζει μία μικροῦλα. — «Τὶ τρέχει;» — «Πάρε μου μιὰ μυρωδιὰ ἀπὸ τὸν Γκερλὲν;» (τὸ μαγαζὶ τοῦ Γκερλὲν εἶνε δίπλα σχεδὸν πρὸς «Φινκεσρό»)

140

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΕΣ
**Ο Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ
& Η ΕΛΛ. ΓΕΩΡΓΙΑ**

Διὰ τὴν Ἑλλάδα ἐπεκράτει ἡ ἀντίληψις ὅτι εἶνε χώρα ναυτική καὶ βιομηχανική καὶ ὅτι ἡ γεωργία παίζει πολὺ δευτερεύοντα ρόλον εἰς τὴν οἰκονομίαν τῆς.

Μὲ αὐτὴν τὴν ἰδέαν ἐμπορούμενοι ὅλοι οἱ πρῶτοι κυβερνήται, ἐκτὸς ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, ἔδωσαν πολὺ μικρὰν σημασίαν εἰς τὴν γεωργικὴν παραγωγὴν. Εἰς αὐτὸ δὲ τὸ αἶτιον ἐπίσης θεὸν νὰ ἀποδοθῆ καὶ ἡ περιφρόνησις πρὸς τὸν ἀγροτικὸν κόσμον.

Τὴν μεγαλυτέραν ἐξαιρέσιν μεταξὺ τῶν κυβερνησάντων τὴν Ἑλλάδα εἰς τὸ παρελθόν, κάμνει μόνον ὁ Χρῆστος Τρικούπης, ὅστις εἶνε ὁ μόνος ὅστις παρουσιάζεται φροντίζων διὰ τὴν γεωργίαν τῆς Ἑλλάδος.

Εἰς τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ ὀφείλομεν τὰς πρώτας γεωργικὰς σχολὰς τῆς Ἑλλάδος. Τὸ σπουδαιότερον δὲ πάντων εἶνε ὅτι διδεται εἰς τὴν χώραν γεωργικὴ πνοὴ καὶ παύει ἰσχύουσα ἡ παλαιὰ θεωρία περὶ αὐτῆς ὅτι δὲν εἶνε χώρα γεωργική.

Ἐνταῦθα πρέπει ν' ἀναρῶμεν καὶ τῶν συνεργατῶν τοῦ πολιτικοῦ τούτου ἀνδρὸς μεταξὺ τῶν ἑποίων ὁ Παῦλος Καλλιγᾶς ἐνισχύει πολὺ τὸν πρωθυπουργὸν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ γεωργικοῦ του προγράμματος.

Ἀλλὰ καὶ ὁ ἐκ Πελοποννήσου Τριανταφυλλίδης διὰ διαθήκης του διαθέτει ὑπὲρ τοῦ κράτους ποσὰ διὰ νὰ χρησιμοποιηθῶσιν ὑπὲρ τῆς γεωργίας, τὰ ὅποια ὁ Τρικούπης διαθέτει χάριν τῶν γεωργικῶν σχολῶν δίδων οὕτω ὄθησιν πρὸς τὰ ἔμπροσ εἰς τὴν πλέον πλουτοπαραγωγὸν πηγὴν τῆς Πατρίδος.

Ἐπὶ Τρικούπη ἐγένετο ἐπίσης καὶ ἐναρξίς ἀρθευτικῶν ἔργων ἐν Θεσσαλίᾳ διὰ συμβάσεως ἀκυρωθείσας κατόπιν.

Μετὰ τὴν πτώσιν τοῦ Τρικούπη, οὐδεὶς πολιτικὸς ἐμερίμνησε ὅπως ἔπρεπε διὰ τὴν γεωργίαν, ἤρχιστε δὲ νὰ ἐξαιολογηθῆ ἡ παλαιὰ τακτικὴ τῶν μικροπολιτικῶν συμψε-

ρόντων, ἡ ὁποία κατέληξεν εἰς τὰ αἰματηρὰ γεγονότα τοῦ 1909 κατὰ τὰ ὅποια κατεπνίγη ἡ στάσις τῶν Θεσσαλῶν χωρικῶν, μέσα εἰς ἀφθονον αἶμα ἐπὶ Κυβερνήσεως Στεφάνου Δραγαζίμη.

Περατοῦντες τὸ μικρὸν τοῦτο ἱστορικὸν σημείωμα πρέπει νὰ ἀναμνησθῶμεν καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ πρώτου κυβερνήτου Ἰωάννου Καποδίστρια, ὁ ὅποιος παρ' ὅλας τὰς ἀντιδράσεις τῶν κοτσαμπάσιδων καὶ τῶν ἀρχιερέων προσεπάθησεν ἐκ τῶν ὀλίγων πόρων τῆς ἐλληνικῆς πολιτείας νὰ ἰδρύσῃ σχολὰς, νὰ διδάσῃ τὴν παιδείαν ὄχι δὲ διὰ μίαν φεράν ἐξεφράσθη καὶ ἀπέδειξεν καὶ ἔμπράκτως ὅτι τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδος εὐρίσκειται εἰς τὴν γεωργικὴν παραγωγὴν.

Α. ΠΑΡΟΛΙΤΗΣ

VI ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΨΕΥΔΟΚΤΙΠΙ

Ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Βενιζέλος δὲν ἀπέβηκε οὐδὲ θὰ ἀποβάλῃ ποτὲ τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον. Εἶνε πάντοτε ὁ ἴδιος. Ἔχει τὴν μανίαν νὰ ἐμφανί-
ζῃ ὡς ἴδια ἄλλων ἔργα. Ἄλλοτε ἐ-
δεβαίωσε, ἀπευθυνόμενος εἰς ἀπλοῦ-
κοὺς, ὅτι αὐτὸς ἔφερε τὸν «Ἀβέρωφ»,
ὅτι αὐτὸς ἔφερε τὰ ἀντιτορπιλι-
κὰ, ὅτι αὐτὸς ὀργάνωσε τὸ ναυτικὸν
καὶ τὸν στρατὸν. Καὶ ἕμωσ ὅλα αὐ-
τὰ ἐγίναν ἐπὶ κυβερνήσεων Θεοτόκη,
Ράλλη, Μαυρομιχάλη, Δραγοῦμη, συ-
νεργαζομένης μετὰ τῶν δύο τελευ-
ταίων τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ Γου-
δίου. Χθὲς ἐδεβαίωσεν ὅτι ἡ ὑπόπτον
μακαρίτην Ἐντοῦ γαλλικῆ στρατιω-
τικῆ ἀποστολῆ ἐκλήθη ὑπὸ αὐτοῦ. Δὲν
εἶνε ἀληθές. Ἡ γαλλικῆ ἀποστολὴ ἐ-
κλήθη ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως Δραγοῦ-
μη, ἥτις καὶ διεξήγαγε τὰς πρὸς
τοῦτο συνεννοήσεις μετὰ τῆς γαλλι-
κῆς κυβερνήσεως. Ἄν ἡ γαλλικῆ ἀ-
ποστολὴ ἢ μέλη τινὰ αὐτῆς ἐφθασαν
εἰς Ἀθήνας ἐπὶ κυβερνήσεως Βενι-
ζέλου, ὡς ἐφθασαν εἰς Πειραιᾶ ἐπὶ
τῆς αὐτῆς κυβερνήσεως ὁ «Ἀβέρωφ»,
ἀντιτορπιλικὰ καὶ πολεμικὸν ὕλι-
κόν, τῇ μερίμνῃ τῶν ὑπὸ τῶν κυβερ-
νήσεων Θεοτόκη καὶ Ράλλη λειτουρ-
γούντων δύο πολεμικῶν ταμείων, οὐ-
δόλως ἐν τούτῳ ἔπεται ὅτι ὁ κ. Βεν-
ιζέλος ἐκάλυψε τὴν γαλλικὴν ἀπο-
στολὴν ἢ παρήγγειλε τὸν «Ἀβέρωφ»,
τὰ ἀντιτορπιλικὰ, τὸ πολεμικὸν ὕλι-
κόν, καὶ δὴ τὰ γαλλικὰ τηλεβόλα, πε-
δινὰ καὶ ὀρειβατικὰ, τὰ ὅπλα τύπου
Μάνλιχερ καὶ ἄλλα. Ταῦτα πάντα
χάριν τῆς ἱστορικῆς ἀληθείας, ἣν δι-
στρεβλοῦσι συστηματικῶς ὁ κ. Βενι-
ζέλος καὶ οἱ περὶ αὐτόν.

Handwritten notes in Arabic script, likely a library or archival stamp, partially overlapping the printed text.

ΚΡΕΙΣΣΩΝ ΕΑΥΤΟΥ

142

Ἡ ἑτέρα τῶν ἐσπερινῶν κυβερνητικῶν ἐφημερίδων ἀσχολεῖται μὲ τὸ ζήτημα τῶν τύποις ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, κατ' οὐσίαν δὲ ὑπὸ τοῦ κ. Βενιζέλου ὑποδεικνυμένων δέκα γερουσιαστῶν. Δὲν θὰ παρακολουθήσωμεν τὴν συνάδελφον εἰς τὰς ἀκέφεις τῆς, τοῦς... ἀποτροπιάσμοις ἢ τὰς προτιμήσεις τῆς. Ἐπειδὴ ὅμως ἐπανέρχεται τὸ ζήτημα ἐπὶ τάπητος, ἐπειδὴ ἢ ἀριστίνδην ἐκλογὴ πρόκειται νὰ γίνῃ μετὰ τινὰς ἡμέρας, θεωροῦμεν καλὸν νὰ ἐπαναλάβωμεν ὅσα πρὸ τινῶν ἡμερῶν ἐκ τῆς στήλης ταύτης διεκηρύξαμεν: Ἄν αἱ ἐκλογαὶ τοῦ Ἀπριλίου ὑπῆρξαν ἀποκαρδιωτικαὶ δι' ἐκείνους οἱ ὅποιοι εἰς τὸν θεσμόν τῆς Γερουσίας διέβλεπαν μίαν ἐγγύησιν κατὰ τῶν ὑπερβασιῶν τῆς Κάτω Βουλῆς, ἂν ἀνέδειξαν γερουσιαστὰς κατὰ τὸ πλεῖστον ἀσημύτητας καὶ μετρούτητας—τοῦς ἐπιλαχόντας τῆς 19ης Αὐγούστου 1928—, θὰ ἦτο δυνατόν διὰ τῆς ὑποδείξεως ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας δέκα προσωπικοτήτων, δέκα Ἑλλήνων ἐπιβεβλημένων εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ ἔθνους, νὰ προσδοῦν εἰς τὸ δεύτερον νομοθετικὸν σῶμα τὸ κύρος τὸ ὅποιον τοῦτο δὲν ἔχει, οὐδὲ δύναται ἄλλως νὰ λάβῃ.

Ὁ πολιτικὸς κόσμος τῆς χώρας ἔχει ἀραιοθῆ ἐπαισθητῶς ἀπὸ τοῦ 1914. Ἐξέλειπαν ὁ Γεώργιος Θεοτόκης, ὁ Δημήτριος Ράλλης, ὁ Ν. Δημητρακόπουλος. Ἐξέλειπαν ὁ Στ. Δραγούμης, ὁ Ἴων Δραγούμης. Ἐξέλειπαν ὁ Γούναρης καὶ ὁ Σπράτος. Ἐξέλειπαν τὰ πλεῖστα τῶν προσώπων τῆς πρώτης ἢ τῆς δευτέρας γραμμῆς, ἀποθανόντα φυσικῶν θάνατον ἢ ὑποκύψαντα εἰς θάνατον τοιοῦτον. Ἐξαίρεσει ὀλίγων προσώπων, ποῖοι ἐκ τοῦ πολιτικοῦ κόσμου εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι θὰ προσέδιδαν ἀναμφισβήτητον γόντρον εἰς τὴν Γερουσίαν; Ἴδου διατὶ θὰ ἔπρεπε νὰ γίνῃ προσφυγὴ καὶ εἰς τὸν μὴ πολιτικὸν κόσμον, ἰδού διατὶ θὰ ἔπρεπε ἕως νὰ ζητηθοῦν ἤθεκαὶ δυνάμεις ἀπὸ τὸν κόσμον τῆς Ἐπιστήμης καὶ τῶν Γραμμάτων, ἀπὸ τὸν ἐν Διασπορᾷ Ἑλληνισμῶν, ἀπὸ τὰς παροικίας τῆς Αἰγύπτου, τῆς Ρουμανίας ἢ τῆς Ἀμερικῆς.

Ἡ ἐκλογὴ τῶν «ἀρίστων» γερουσιαστῶν θὰ ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἔξω τῶν κοινοπολιτικῶν ὑπολογισμῶν τοῦ κ. Βενιζέλου—ἔξω τῶν ἀδυναμιῶν τῶν ἐν τῇ Βουλῇ «ἀντιπάλων» του. Θὰ ἔπρεπε νὰ γίνῃ μὲ εὐρύτητα πνεύματος καὶ... καρδίας.

Αἱ ἐκλογαὶ τοῦ Ἀπριλίου ὑπῆρξαν, ἐξ ἀπόψεως ἀποδόσεως, γεωμετρίαι τῶν ἐκλογῶν τοῦ Αὐγούστου. Ὁ διοριστὴς τὴν Γερουσίαν—ὁ κ. Βενιζέλος—ὑπῆρξε πρὸ ὀλίγων ἐβδομάδων ἀτυχέστερος ἢ πρὸ

ἐνὸς ἔτους. Ἄλλὰ καὶ οἱ ἐκ τῶν καταλόγων τῆς ἀντιπολιτεύσεως εὐάριθμοι γερουσιασταὶ δὲν ὑπῆρξαν πολλὸ ἀνώτεροι εἰς ποιότητα ἀπὸ τοῦς πολλοπλασίους γερουσιαστὰς τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ δευτέρα Βουλὴ εἶναι χειροτέρα ἀπὸ τὴν πρώτην ὡς ἀνθρώπινον ὄργανον, καὶ ὁ θεσμὸς τῆς Γερουσίας ἐκ τοῦ γεγονότος τοῦτου φέρεται διαβεβλημένος παρὰ τῇ Κοινῇ Γνώμῃ. Μόνον ἀπόλυτος ἐπιτυχία τοῦ κ. Βενιζέλου ἐν τῇ ὑποδείξει τῶν «ἀριστίνδην» γερουσιαστῶν θὰ καθίστα τὸ δεύτερον σῶμα—μέχρι προσεχῶν ἐκλογῶν τμηματικῆς ἀναεώσεως—ἀνεκτὸν εἰς τοῦς ὀρθῶς κρίνοντας.

Ἀναφέρουν ὅτι κατὰ τὸν καταρτισμὸν τῶν βουλευτικῶν συνδυασμῶν πρὸ δεκαμήνου περίπου οἱ ἀναλαβόντες τὸν κοινοπολιτικὸν αὐτὸν ἄθλον παρεμέριζαν διάφορα ὄνόματα ὑποψηφίων, ὑπὸ τὴν πρόφασιν ὅτι οἱ ὑποψήφιοι αὐτοὶ, ἀκατάλληλοι διὰ τὴν Βουλὴν, θὰ ἦσαν κατάλληλοι διὰ τὴν Γερουσίαν, καὶ ὅτι ὁ κ. Βενιζέλος ἐξέφρασε τὸν φόβον του ὅτι ἡ Γερουσία κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν ἐπρόκειτο νὰ καταστήσῃ μίαν ἡμέραν, ὅταν ἐκ τοιοῦτου καταλόγου «Φιλελευθέρων» θὰ ἐξελέγετο, πρυτανεῖον τῶν... ἀσημάντων, κάλαθος τῶν ἀχρήστων. Ὁ φόβος τοῦ κ. Βενιζέλου—ὅς τὸ εἰπωμεν—ἐπηλήθευσε σχεδόν. Ἡ Γερουσία συνεκροτήθη κατὰ τὰ 7 ἢ 8 δέκατα ἀπὸ τοῦς κρινόμενους ἀκατάλληλους διὰ τὸ βουλευτικὸν ἀξίωμα. Θὰ ἦτο δὲ περισότερον ἀνάξια προσοχῆς, ἂν αἱ ἐπαγγελματικαὶ ὀργανώσεις καὶ τὰ Ἐπιμελητήρια δὲν ἔστελλαν εἰς τὴν δευτέραν Βουλὴν πρόσωπα ἀξία τοῦ προορισμοῦ των. Ἄν εἰς τοῦς ὀλίγους «κατάλληλους» γερουσιαστὰς, τοῦς ὁποίους ἢ τύχη ἔφερον εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, ἢ ἀριστίνδην ἐκλογὴ προσθήσῃ τοῦς πράγματι ἀρίστους, ἢ πλήρη, ὡς εἶπαμεν ἀνωτέρω, ἀπαισιοδοξία διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ θεσμοῦ δὲν θὰ εἶναι δικαιολογημένη. **ΘΑ ΦΑΝΗ ΟΜΩΣ ΚΡΕΙΣΣΩΝ ΕΑΥΤΟΥ Ὁ κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ;** Θὰ λησμονήσῃ τὰς ὑποχρεώσεις πρὸς τὸ κόμμα; Θὰ σκεφθῆ ὅχι ὡς ἡγέτης πατρίδας, ἀλλ' ὡς ἡγέτης ἐθνικῆς; Θὰ συγχρονισθῆ; Ἀμφιβάλλομεν. Καὶ ἀμφιβάλλοντες ὅμως περὶ τῆς τελεσφορήσεως τῶν συμβουλῶν μας, εἰμεθα ὑπογρεωμένοι νὰ ἐπαναλάβωμεν ὅσα ἐγράψαμεν τὴν 25 Ἀπριλίου ἐ. ἔ.

«Ἐὰν ἢ ἄμεσος ἐκλογὴ δὲν ἔστειλεν εἰς τὴν Γερουσίαν «προσωπικότητας», ἂν ἦτο δύσκολον νὰ εὐρεθοῦν πολλὰ δεκάδες καλῶν γερουσιαστῶν, εἶναι εὐκολον νὰ εὐρεθῆ μίξ. δεκάς. Εὐκολον... εἶναι τρῶπος τοῦ λέγειν. Θέλομεν νὰ εἰπωμεν ὅτι δὲν εἶναι ἐντελὸς ἀδύνατον.»

« Πρωτῆ »
12 Μαΐου 1929

ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΙΣ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ

Ο ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ

Αἱ ὀργανώσεις του, αἱ ἠθικαὶ καὶ ὑγκαιῶν δυνάμεις

Πρὸ ἡμερῶν ἠσυχώθημεν ἀπὸ τῆς στήλης αὐτῆς μετὰ τὸν Ἑλληνισμόν τῆς Ἀμερικῆς. Σήμερον δὲ διαλάβομεν δι- ἄλλων καὶ περὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Αἰγύπτου, ἀποτελουμένου καὶ τούτου ἄλλο μέγα καὶ πολύτιμον ἔθνηκον κεφάλαιον.

Ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Αἰγύπτου, εἰς ἀνεξαίρετον εἰς τοῦτον πάντα ἀνεξαίρετος τοὺς Ἑλληνας τὰς διαβι- ὄντας εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ Νείλου, ἀ- νέχεται εἰς διακοσίας περίπου χιλιά- δας. Ἐκ τούτων, εἰς τὴν Ἀλεξανδρείαν διαμένοντες περί τῆς 70 χιλιάδας, εἰς τὸ Κάϊρον περί τῆς 50 χιλιάδας, εἰς τὰς περιουσίας δὲ πόλεις Πόρτ-Σαΐτ, Ἰσμαίλια καὶ Σουέζ μετὰ τὰς ἐνδιαμέ- σους συνοικισμοὺς θὰ εὐρίσκονται περί τὰς 30 ἰσῶς καὶ 35 χιλιάδας ὁμογενῶν. Σημειωτέον δὲ τὸ μέγιστον μέρος τοῦ πληθυσμοῦ τούτου τὸ ἀποτελοῦν Λωδε- κανῆσαι, οἵτινες, ὡς γνωστὸν, τόσοσπονδιαῖον ρόλον ἔπαιξαν κατὰ τὴν το- μὴν τῆς θύραγωγος τοῦ Σουέζ. Τὸ ἐκ 50 χιλιάδων ὄντοισιν τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ Ἑλληνισμοῦ εὐρίσκονται διασκορπισμένοι εἰς πάσας ἀνεξαίρετος τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία τῆς χώρας. Διότι καὶ εἰς τὸ μικρότερον ἀκόμη χωρίον τῆς Αἰγύπτου ὑπάρχουν Ἕλληνες. Εἴτε ὡς ἔμποροι, εἴτε ὡς παντοπώλαι, εἴτε ὡς ἰατροί. Οἱ τελευταῖοι ἀπολαύσαν τῆς ἀπολύτου ἐμπιστάσεως τῶν ἑμογενῶν, οἱ ὅποιοι

δὲν παύουν νὰ ὁμολογοῦν τὴν εὐγνω- μοσύνην τὴν ὁποίαν τρέφουν εἰς τοὺς Ἕλληνας ἰατρούς. Ἄλλως τε ὁ ἰθαγεν- νῆς πληθυσμὸς τῆς χώρας, εἰς ἐγνώ- ρισιν καὶ εὐημερίῃ ἀπὸ τὴν ἰατρικὴν περίθαλψιν, τοῦτο ὀφείλεται ἐπὶ μακρῶν σειρῶν ἐτῶν εἰς τοὺς Ἕλληνας ἰατρούς. Μόλις τελευταίως ἤρχισαν νὰ φαίνον- ται εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Αἰγύπτου καὶ ἰθαγενεῖς ἰατροί, χωρὶς ἐννοεῖται τοῦτο νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν μείωσιν τῆς θέσεως καὶ τῆς ἐργασίας τῶν ὁμα- γενῶν ἰατρῶν.

Σπουδαιότατον μέσον, τὸ ὁποῖον ἐ- πέτυθεν εἰς τὸν ὁμογενῆ πληθυσμὸν τῆς Αἰγύπτου νὰ προσδύσῃ καταπλη- κτικῶς καὶ νὰ ἐπικρατήσῃ ἐν τῇ χώρῃ ταύτῃ, ἠμμοικτικῶς καὶ κοινωνικῶς, ἦτο ἡ ὀργάνωσις αὐτοῦ εἰς ἑλληνικὰς κοινότητας. Ὑπογραμμίζομεν ἰδιαίτερον τὴν λέξιν ἑλληνικὰς. Διότι χάρις εἰς αὐτὰς κατόρθωσε νὰ διατηρήσῃ τὴν ἀπόλυτον αὐτοῦ ἀνεξαρτησίαν καὶ νὰ ἐξελιχθῇ παρακικῶς καὶ ἐν γένει ὀ- μαδικῶς καὶ κοινωνικῶς μετὰ τὸ ἰδανικὸν τῆς πατρίδος, μετὰ τὸ ἔθνηκον τοῦ ἰθα- γενῶν. Ἐπὶ κεφαλῆς δὲ τοῦ θαιμισίου κοινοτικῶς συγκροτήματος τοῦ Ἑλλη- νισμοῦ τῆς Αἰγύπτου εὐρίσκονται ἡ ἑλλη- νικὴ κοινότης Ἀλεξανδρείας, μετὰ πε- ριουσιῶν ὑπολογιζομένην εἰς τρία περί- που ἑκατομμύρια λίρῶν. Ἡ ἑλληνικὴ κοινότης Ἀλεξανδρείας ἀποτελεῖ τὴν ἰσχυροτέραν ἐν Αἰγύπτῳ ἑξῆς ὀργά- νωσιν, ἐκτιμᾶται δὲ ὡς τριακτὴ καὶ ἀπὸ τοὺς ἐπίσημοις κύκλοις, οἵτινες καὶ θεωροῦν τὸν πρόεδρον αὐτῆς ὡς τὸν πρῶτον κατὰ σειρᾶν ἐκ τῶν ἀναπρο- σκόπων τῶν ἑνῶν ἐν Αἰγύπτῳ παροι- κῶν. Πρόεδροι τῆς κοινότητος Ἀλε- ξανδρείας διετέλεσαν ὁ πολὺς Τασί- τσας, ὁ Γεώργιος Ἀβέρωφ, ὁ Κων- στάντης Συναδινός, ὁ Κ. Σαλβάγος, ὁ Μιχὴς Συναδινός, ὁ κ. Ἐμ. Μενπάκης, σήμερον δὲ διατελεῖ τοιοῦτος ὁ κ. Μι- χὴς Κ. Σαλβάγος, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ ὁποίου τόσας μεγάλας προόδους ἐπέτελεσεν ἡ κοινότης μας. Διὰ νὰ κα- τανοηθῇ ποῖα ἡ ἔκτασις τῆς κοινωνικῆς καὶ ἔθνηκῆς θέσεως τῆς κοινότητος Ἀλεξανδρείας, ἀρκεῖ ν' ἀναφῆρομεν ὅτι εἰς τὰς σχολὰς αὐτῆς φοιτοῦν περί τὰς 6.000 μαθηταὶ καὶ μαθήτριά. Τὸ σύνολον τῶν ἑλληνικῶν ἐν Αἰγύπτῳ κοι- νοτήτων ἀνέρχεται εἰς 30 περίπου. Πά- σαι δὲ διατηροῦν κοινοτικὰ νοσῶς, λαμπρὰ ἰδιώτικα σχολικὰ μέγαρα, ἀρ- τίως ὄλα λειτουργοῦντα.

Αἱ ἑλληνικαὶ περίουσιαι

Κατὰ τοὺς μετριοτέρους ὑπολογι- σμοὺς, ἡ περιουσία τῶν ἑλληνικῶν ἐν Αἰγύπτῳ κοινοτήτων, ἀποτελοῦσα πε- ριουσιᾶν τοῦ ἑλληνικοῦ ΚΡΑ- ΤΟΥΣ, θὰ ὑπερβαίη τὰ 25 ἑκατομ- μύρια λίρῶν (ἄρ. 6.000.000 λίρῶν Αἰ- γύπτου). Ἐννοεῖται ὅτι εἰς τὴν περιου- σίαν ταύτην ὑπολογίζονται τὰ κοινο- τικὰ κτίρια, σχολεῖα, κοινοτικὰ ἐπιδη- σία, νοσοκομεῖα, ὀφθαλμοτροφεῖα, συ- στήματα κλπ. κλπ. Ὡς βλέπομεν οἱ ἀνα- γινῶσται τῆς «Πατρίδος» ὁ Αἰγυπτί- ος Ἑλληνισμὸς, ὁρῶν καὶ πλουτίζον ὁ ἴδιος, δὲν ἠμέλησε καὶ τὴν ἔθνηκὴν αὐτοῦ ὀργάνωσιν, ἀφοῦ ἡ ἀξιοθαύμα- στος κοινοτικὴ αὐτοῦ ὀργάνωσις οὐδὲν ἄλλο ἀποτελεῖ ἢ ἔθνηκὴν κρατικὴν ὀρ- γάνωσιν.

Ἐκτὸς τῆς κοινοτικῆς του ὀργανώσε- ως ὁ Αἰγυπτίος Ἑλληνισμὸς δὲν πα- ρέλειψε καὶ τὴν κοινωνικὴν, νὰ ἐπι- σκευάζῃ αὐτοῦ ὀργάνωσιν. Εἰς 200 καὶ πλέον ἀνέρχονται αἱ, ἐκτὸς τῶν ἑλλη- νικῶν κοινοτήτων ἑλληνικαὶ ἐν Αἰγύ- πτῳ φιλοφρονετικαὶ, κοινωνικαὶ, καλλι- τεχνικαὶ, φιλολογικαὶ, ἀθλητικαὶ καὶ λοιπαὶ παραπλήσια ὀργανώσεις. Πά- σαι δὲ αὐταί, τὸ τονίζομεν, εἰνε ἐπί- σης, ὡς αἱ κοινότητες, ἑλληνικῆς ὑπεροχῆς, συνελθὺς ἀποτελοῦν ἑλλη- νικὰς περιουσίας.

Ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ὀργανώσεων τού- των εὐρίσκονται τὸ ἑλληνικὸν Ἐμπορι- κὸν Ἐπιμελητήριον Ἀλεξανδρείας μετὰ πρόεδρον τὸν κ. Μάριον Λάσκαρη, δι- υθύνοντα σύμβουλον τῆς Τραπεζῆς Ἀ- θηνῶν τῶν ἐν Αἰγύπτῳ καταστημάτων αὐτῆς. Τὸ Ἐπιμ. Ἐπιμελητήριον, χωρὶς ἴς τὴν ἀπὸ τινῶν ἐτῶν ἀναδιοργάνω- σιν αὐτοῦ, ἀποτελεῖ ζωντανὸν ἔθνηκὸν ὀργανισμὸν οργαδικῶς προοδόντα ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος. Κατόπιν ἔχομεν τὴν ἑλληνικὴν Λέσχην Ἀλεξανδρείας, τῆς ὁποίας μέλη εἰνε οἱ ἐγκριτότεροι τῶν ὁμογενῶν τῆς Ἀλεξανδρείας μετὰ πρό-

ἡ ἀρχαιογραφία τῆς ἀποστολῆς αὐτῆς

ἡ ἀρχαιογραφία τῆς ἀποστολῆς αὐτῆς

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΓΟΥΔΙ

ΤΟ ΕΘΝΟΣΩΤΗΡΙΟΝ ΛΑΪΚΟΝ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΝ ΚΙΝΗΜΑ ΤΟΥ 1909

Η ΠΡΩΤΗ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΣΤΑΣΙΣ. - ΤΟ ΚΙΝΗΜΑ ΤΩΝ ΥΠΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ. - ΜΙΑ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑ ΦΟΒΟΥ ΚΑΙ ΑΜΦΙΒΟΛΙΩΝ. - Ο ΛΑΟΣ ΕΙΔΟΠΟΙΕΙ ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΝ ΟΤΙ ΘΑ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΗΣΗ. - ΕΝΤΟΝΟΣ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΘΕΟΤΟΚΗΝ. - "ΧΑΡΙΝ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ, ΧΑΡΙΝ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΧΑΡΙΝ ΤΗΣ ΤΑΞΕΩΣ...."!

Η ΠΡΩΤΗ ΠΙΣΤΗ ΑΦΗΓΗΣΙΣ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΥΠΟ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΥ ΠΡΩΤΟΣΤΑΤΗΣΑΝΤΟΣ ΕΙΣ ΤΟ ΚΙΝΗΜΑ

Μετά τούτας λοιπόν συζητήσεις και όσας (μελέτας), ο πρωθυπουργός εδήλωσε ότι πάσα περί ναυτικών παραιοσκευών σκέψις ήτο ονειρον και έταλει την Βουλήν να προγιοιωθή εις την πραγματικότητα της ελλειψείας των απαιτουμένων προς τούτο χρημάτων. Και ή δήλωσις αυτή προκαλεί, ως έγγραφη ήδη, την άγρίαν επίθεσιν των Στρατών, Ρέπουλη, Μανουμιγάλη και Δραγούμη κατά του Θεοτόκη και την άπειλήν του Μιαούλη περί επαναστάσεως. Μετά δεκαήμερον δέ, την 28ην Φεβρουαρίου, γίνεται νέα μακροτάτη συζήτησις εις την βουλήν επί του θέματος αυτού, έξ άφορμής έπερωτήσεως του βουλευτου Βουδούρη, πρώην υπουργού των Ναυτικών, διά την βραδύτητα μεθ' ής έπροχώρει εις τό έργον της ή επί του ναυτικού ζητήματος άσχετομένη κοινοβουλευτική επιτροπή, και διά την μη άκόμη λήψιν άποφάσεων διά την αναλεδήσειαν των τριών θωρηκτών «Υδρας», «Πελοπόων» και «Ψαρρών», τά όποια με τους παλαιούς των λέβητας ήσαν πλέον άχρηστα την εποχήν εκείνην.

Και ό μεν τότε υπουργός των Ναυτικών, Έμπειρικός έδικαιολόγησε την βραδύτητα της κοινοβουλευτικής επιτροπής και έβεβαίωσε ότι οι νέοι λέβητες των θωρηκτών θα παραγγέλλοντο. Η Βουλή όμως δεν ικανοποιήθη εκ τούτου και ή συζήτησις έσυνεχίσθη, άποκαλυφθείσης της οίκτρες καταστάσεως που επικράτει τότε εις τό ναυτικόν από τους βουλευτάς Μιαούλην, Βουδούρη, Δραγούμη, Κουντουριώτην, Λαδόπουλον και άλλους. Ίδού μερικά χαρακτηριστικά εκ των λεχθέντων.

ΜΙΑΟΥΛΗΣ. Τά πλεία από κειρεύ εις ηγκυροβελήμενα, διά να μένουσι εις αξιωματικίς εις Αθήνας. Έπί ένα μήνα, προκειμένου να γίνουσι μεταβολαί εις τό προσωπικόν, επικρατεί κατάστασις ανώμαλος και καθησιό.

ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΑΚΗΣ. Και τό Ναυτικόν μας και ό Στρατός, έχουσι ανάγκην εκκαθαρίσεως της καταστάσεως αυτής έξ ένοχος εις ή Βουλή, ΔΙΟΤΙ ΕΚΑΣΤΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΤΑΙ ΓΙΑ ΚΑΠΟΙΟΝ.

ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ. Η Βουλή εις τό έτερον ήμισυ της άνευθύνου Αρχής και δεν πρέπει να επιρρίπτωσι κατ' αυτής και κατά τούτου τον τρόπον τάς ευθύνας. Εις ευθένα δε επιτρέπεται ν' άνευθύνεται άλλου προς διόρθωσιν του κακού (έννοει τό διάθεμα των Συντεχνιών προς τον Βασιλέα) και γνωρίζομεν ότι ή προς τάς Συντεχνίας δεδειασ άπάντησις "Ανοθεν ότι: «Σεις πταίετε, οι εκλέγοντες τους βουλευτάς, ώδήγησε τους ταράξιας έξωθεν της Βουλής. ΦΟΒΟΥΜΑΙ ΟΤΙ ΟΙ ΕΠΙΡΡΙΠΤΟΝΤΕΣ ΤΑΣ ΕΥΘΥΝΑΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΟΥΛΗΝ, ΘΑ ΑΝΤΙΣΤΡΕΨΟΥΝ ΑΥΤΑΣ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΕΤΕΡΟΥ ΗΜΙΣΕΩΣ ΤΗΣ ΤΗΣ ΑΝΕΥΘΥΝΟΥ ΑΡΧΗΣ.

Η έμμισος αυτή άπειλή κατά του Βασιλέως, εκ μέρους μάλιστα άρχηγού κόμματος, όπως ό Στ. Δρα

γούμης, προκαλεί ζωηρότατην άίσθησιν, ό δε πρωθυπουργός Θεοτόκης, προλαμβάνων δημιουργίαν ζητημάτων, σπεύδει να καταλάβη τό βήμα και ν' άπαντήσει επί του ναυτικού.

«Ουδέμία Κυβέρνησις — λέγει ό Θεοτόκης — είναι ή αγλασμένη να άπαντά, όταν τούταυτα θέματα φέρων άφημερίδας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΘΕΟΤΟΚΗΣ

Ο πρωθυπουργός που έπροκάλεσε την επανάστασιν του Γουδι, με την τραγικήν κατάστασιν εις την όποιαν είχε φέρει την χώραν (Γελοιογραφία της εποχής)

και εν έπερωτήσει. Καταδικάζω έμαυτόν εις σιωπήν. Δέ, έχω την έδειξιν ότι: τά εν τω ναυτικώ έχουσι άριστά, άλλ' εις ευθένα επιτρέπεται να πιστεύη ότι τά πάντα ενισι έχουσι κακώς. Διά τούτο παρακαλώ να αναβληθή επί του παρόντος ή συζήτησις».

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙ «ΣΑΠΙΔΑ»

Και ή συζήτησις διεκόπη πρόματι την ήμεραν εκείνην, άλλ' επανελήθη πάλιν μετά δεκαήμερον, την 10ην Μαρτίου, διά ν' άποκαλυφθή άκόμη άθλιωτέρα ή κατάστασις. Ίδού μερικά από την συζήτησιν εκείνην, όπως έδημοσιεύθησαν εις τάς

«Ο κ. ΜΙΑΟΥΛΗΣ φέρει τον λόγον επί των ναυτικών ζητημάτων, και ιδίως όσον άφορά τό σιδηρούν κατάστρωμα της «Υδρας», τό όποιον καταστράφη έντελώς, και περί της κακής καταστάσεως του πυροβολικού των αντιτορπιλικών και της κακής άγκυροβελί-ας αυτών. Ο κ. Μιαούλης αναγνώσκει ένθεσιν του "Άγγλου ναυάρχου περί της καταστάσεως των θωρηκτών μας και του πυροβολικού αυτών, έφιστά δε την προσοχήν του κ. Έμπειρικού επ' αυτής, διότι, ως νομίζει, έως τώρα δεν θα έχη λάβει γνώσιν αυτής ό κ. υπουργός».

«Ο κ. ΒΟΥΔΟΥΡΗΣ θεωρεί περιττήν κάθε συζήτησιν επί των ναυτικών πραγμάτων και έγει άπολιπθή από όλα. Διά τούτο συνιστά εις τον υπουργόν των Οικονομικών, αν θέλη νά κάμη πραγματικώς οικονομία, να ψαλλιδίση τον προϋπολογισμόν του υπουργείου των Ναυτικών, διότι, έφ' όσον δεν λαμβάνονται μέτρα, τά 8.000.000 που διατίθενται, πετιώνται εις την θάλασσαν.

«Ο κ. ΒΟΖΙΚΗΣ έρωτά νά μάθη τί έγινεν επί μιας καταγγελίας, την όποιαν υπέβαλεν εις αξιωματικώς από έπταμήνου, περί της καταστάσεως των αντιτορπιλικών.

«Ο κ. ΕΜΠΕΙΡΙΚΟΣ άπαντά ότι δεν έτελειώσιν ή διαταχθείσα έρευνα.

«Ο κ. ΒΟΥΔΟΥΡΗΣ έρωτά τί άπέμινεν ή ναυτική υποεπιτροπή της μεγάλης κοινοβουλευτικής επιτροπής.

«Ο κ. ΜΙΑΟΥΛΗΣ άπαντά, ότι ή υποεπιτροπή συντάσσει την έκθεσιν της και θα την υποβάλη έντός αλίγων ήμερών εις την Βουλήν.

«Ο κ. ΣΤΡΑΤΟΣ λέγει ότι αυτός συντάσσει την έκθεσιν, με μίαν δε λέξιν, λέγει, ότι ΕΙΣ ΤΟ ΝΑΥΤΙΚΟΝ ΒΑΣΙΛΕΥΕΙ ΑΘΛΙΟΤΗΣ. Ο κ. Στράτες αναπτύσσει επίσης την έκθεσιν του "Άγγλου Ναυάρχου περί της άθλιας καταστάσεως του Ναυτικού.

«Ο κ. ΒΟΥΔΟΥΡΗΣ συμφωνεί και τονίζει: ότι εις τό ναυτικόν μας ΕΠΙΚΡΑΤΕΙ ΣΑΠΙΔΑ.

ΥΠΗΡΧΟΝ ΜΟΝΟΝ ΘΛΑΜΗΓΟΙ!

«Ο κ. Δ. ΡΑΛΛΗΣ δεν ζητεί νά μάθη τίνα μέτρα ελήφθησαν διά την κατάστασιν. Είς προφανές, λέγει, ότι Ναυτικόν δεν υπάρχει,

διότι ελόκληρον συγκεντρώτα εις τάς θαλαμηγούς, μένον δια περι αυτών ελήθη και λαμβάνεται πρόνοια. Ουδεις εκ των ύπουργών εις ευθύνας διά την κρατέουσιν κατάστασιν. Οπισθεν των ύπουργών υπάρχουν οι άνευθύνου, οιτινες επί τριακονταετίαν διευθύνουσι πραγματικώς τό κοινά. Έάν συνήνεσα εις τον καρτισμόν της Κοινοβουλευτικής Έπιτροπής τό έπραξα διά να τεθή τέρμα εις την κατάστασιν, ίνα εκλείψη ή άνευθύνος διοίκησις, ή όποια διαστρέφει και καταστρέφει τά του Ναυτικού. Λέγει κατόπιν ότι ή μέριμνα των διευθυνόντων έπεξετάθη και εις τά προσωπικά ζητήματα, διά τούτο είδομεν επί μακράν σειράν ετών νά προϊσταται του Ναυστάθμου άνήρ, από τό όποιον ό θάνατος μας άπήλαζε.

Τελευταίον υπενθυμίζει ότι θα έλθη ήμερα και πολύ ταχέως, καθήν πάντες θα τεθώσιν εις την θέσιν των.

«Ο κ. ΣΠ. ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ συμφωνεί διά την κατάστασιν του ναυτικού, αλλά διαμαρτύρεται ότι εις τούτο πταίουν οι άνευθύνου και προσθέτει, ότι επί της ύπογραφίας του ουδεις άνευθύνος άνεμίγη και ότι αυτός αναλαμβάνει την ευθύνην.

«Ο κ. Δ. ΡΑΛΛΗΣ άπαντά ότι ό κ. Κουμουνδούρος δεν μπορεί να βεβαιώση αυτό, διότι δεν ήξευρε τί έπραξε και τί δεν έπραξεν επί της ύπογραφίας του. "Άλλοι είναι, εκείνοι οιτινες φέρουσι τάς πραγματικώς ευθύνας. Περί αυτών έννοείται δεν είναι δυνατόν να γίνη λόγος την έώρα, ταύτην, αν δε ήλθεν ή συζήτησις, προσελήθη από τον κ. Μιαούλην, όστις αισθάνεται πραγματικόν πόνον διά τό ναυτικόν.

Μετά δύο ήμέρας τό ναυτικόν ζήτημα συζητείται και πάλιν εις την Βουλήν, έξ άφορμής της τότε γνωσθείσης διαφωνίας των μελών της κοινοβουλευτικής επιτροπής, της άσχηοληθείσης με τό ζήτημα αυτό.

Η ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΑΘΛΙΟΤΗΤΟΣ

Τέλος, εις τάς 16 Μαρτίου, ό εισηγητής της επιτροπής αυτής Ν. Σπώτας, κατέθεσεν εις την Βουλήν την έκθεσιν της.

Η έκθεσις, διεξελοθουσα λεπτομερώς πάντα τά ζητήματα του Ναυτικού, κατέκρινεν έν πρώτοις τό τότε ισχύον σύστημα της έπιστρατεύσεως των κατά θάλασσαν δυνάμεων, ως προκαλουσιν έλλειψιν δημογενείας πληρωμάτων εις τό Ναυτικόν.

Έπρότεινον έπειτα, όπως ό άσείμος των πληρωμάτων περιορισθή εις άνδρας 1700 έν εισήγη, αντί των υπαρχόντων 2670. Έκ των 1700 άνδρών δε οι 1000 να κατατάσσονται ως έθελονταί και οι υπόλοιποι 700 να λαμβάνονται εκ των δύο συντηρητεουσών άπογραφών, ώστε να πραγματοποιηθή οικονομία 320.000 δραχμών κατ' έτος.

ΑΥΡΙΟΝ: Η εκκαθάρισις των αξιωματικών. — Η πρώτη στάσις. — Τό κίνημα των ύπαξιωματικών.

"Ουρόωσις" 2 Φουλίου 1929

146

"Ο Γενέθριος Βήμα"
17 Ιανουαρίου 1929

-1. 7. 1929

ΠΡΟ ΤΡΙΑΚΟΝΤΑΕΤΙΑΣ

«Κατάρτι» 1 Ιουλίου 1893

Ἐκ Παρισίων τηλεγραφοῦν ὅτι ἡ δίκη τοῦ Δραγούφου δὴ ἀρχίσθη τὴν 29 ἰουλίου.

Ὁ Τσάρβετις Γεώργιος, ἀδελφὸς τοῦ Τσάρου Νικολάου ἀπέθανεν ἐν Πειραιῶν ἐπιβαίνων αὐτοκινήτου ἐξ ἀμμορραγίας.

Εἰς τὴν παγκόσμιον ἐκθεσὶν τοῦ 1900 ἐν Παρισίους ἐδήλωσαν μέχρι τοῦδε συμμετοχὴν 574 ἐξ ὅλων τοῦ Κράτους. Τὸ ἑλληνικὸν περιστερον ἤρξατο οἰκοδομοῦμενον ἐπὶ τῇ βάσει σχεδίου τοῦ κ. Μέν.

Εἰς τὸ Χρηματιστήριον ἐπιβλήθη χθὲς πανικὸς καὶ πτώσις τῶν μετοχῶν τῶν δημοτικῶν ἔργων. Ὁ ἀργυρομισθὸς Σαραφάπουλος ἐξηφανίσθη.

Εἰς τὸ Βελιγρὰδὶ αἱ σὺλλήψεις ἐξακολούθησαν παρὰ τὴν γενικὴν ἐξαψὴν τῶν πνευμάτων. Ἐξέγερσις ἐσημειώθη καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας.

Εἰς τὴν Βουλὴν ὁ κ. Γουλιμῆς ἐρωτᾷ διατὶ ἐτέθη εἰς διαθεσιμότητα ὁ στρατηγὸς Δόξας. Κομμουνιστὸς Λόγος ὑπηρεσιακοὶ μὲ ἠνάγκασαν νὰ πρῶξω τοῦτο. Κρίσιμα. Τοῦτο ὅμως εἶναι παρανομία. Κομμουνιστὸς. Δὲν δίδω λόγον εἰς κανένα. Ζητήσατε ἀπὸ τὴν Βουλὴν νὰ μὲ ἀποδοκιμάσῃ. Κρίσιμα. Δὲν σημαίνει τίποτε, ἂν ἔχετε τὴν πλειοψηφίαν καὶ σὺς κἀλύπτετε. Ὁ κ. Ἀλεξάνδρου ὁμιλεῖ διὰ τὰ παρὰ τὸ Στάδιον οὐκ ὀπίσθετα ἀξίας 800 χιλιάδων. Ὁ κ. Εὐταξίας ἐπαφύλασσεται νὰ δώσῃ ἐξήγησις. Ὁ κ. Παπαμιχαήλου σιτιστᾷ τὴν ἀποξήρανσιν τοῦ ἔλους Τριγῶν, ἵνα μετὰ 20ετίαν ἀποδώσῃ ἡ γῆ καρπὸς εἰς ὄφελος τῆς παραγωγῆς. Ὁ κ. Στράτος ζητεῖ τὴν ἀναβολὴν τῆς προσκλήσεως ἀλλοδαπῶν ἀξιαματικῶν διὰ τὸν στρατὸν καὶ τὸ ναυτικόν. Ὁ κ. Θεοτόκης δὲν συμφωνεῖ. Ὁμιλοῦν οἱ κ.κ. Γουλιμῆς, Λεβίδης, Δημητρίτης, Παπαγιαννακοπούλος κατὰ τοῦ νομοσχεδίου τοῦ ὁποῖον τέλος ψηφίζεται. Ὁ κ. Δραγοῦμης ἐπιτίθεται κατὰ τοῦ κ. Ἀλ. Ζακίη διότι διέθεσε δαπάναν ἀνευ ἐγκρίσεως τῆς Βουλῆς.

Θέστρον Φαλήρου. «Ἡ κόρη τοῦ ἀρχιτυμπανιστοῦ».

Ἡ σύζυγος τοῦ ἐν Πάτραις σὺλληφθέντος ὡς ἀναρχικοῦ Ἀρνέλλου καὶ ἡ Εὐλένη Ἀρνέλλου δημοσιεύει ἐπιστολὴν διαμαρτυρομένη διὰ τὴν ἐξορίαν τῆς εἰς Λάριαν.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΝ

ΠΡΟΣΟΧΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΧΡΗΣΙΝ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΧΕΙΡΑΦΕΤΗΣΕΩΣ

Η ΠΕΙΡΑ ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, Ἰούλιος. [Τοῦ ἀναποκριτοῦ μας].— Ἡ βόρειος Ἑλλάς δὲν εἶχε καμμίαν ἀμφιβολίαν ὅτι μετὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ κ. Βενιζέλου εἰς τὴν πολιτικὴν ζωὴν, θὰ ἐπραγματοποιούσεν ἐπὶ τέλους τὴν δικαιοτέραν ἐπίδωξιν τῆς, τὴν διοικητικῆς τῆς χειραφέτησιν. Ὅλα τὰ πολιτικὰ κόμματα καὶ ὅλοι οἱ πολιτικοὶ ἀνέγραψαν εἰς τὰ προγράμματα τῶν τὴν αὐτοδιοίκησιν, κανεὶς ὅμως ἐξ αὐτῶν ὅταν ἐκυβέρνησα δὲν ἐπεζήτησε καὶ νὰ τὴν ἐφαρμόσῃ. Ὁ κ. Α. Μιχαλακόπουλος, ἐπὶ τῆς πρωθυπουργίας του ἔκαμε μόνον ἐν βῆμα γενναϊότερον, διὰ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ νόμου περὶ δικαιωμάτων τῶν γενικῶν διοικητῶν. Ἐπρόκειτο οὐχ ἦττον καὶ τότε περὶ ἡμιμέτρου, τὸ ὅποιον μάλιστα κατωρθώθη ν' ἀτονηθῇ, χωρὶς ν' ἀποδώσῃ οὐδὲνα τῶν προσδοκωμένων καρπῶν. Ὁ συγκεντρωτικὸς ἐθρίαμβευσε καὶ πάλιν. Ἡ ἐπαρχία ἐξηκολούθει νὰ μαραινέται κατὰ ἀπὸ μίαν διοίκησιν γραφειοκρατικῆν, ἐστερημένην ἴχνους πρωτοβουλίας.

Ἴδου ὅμως ὅτι ὁ κ. Βενιζέλος κυβερνᾷ. Ὁ ἄνθρωπος δηλαδὴ τῶν μεγάλων γραμμῶν καὶ τῶν μεγάλων ἀποφάσεων. Ὅχι ἡμίμετρα. Καὶ αἱ νεαὶ ἐπαρχίαι ἀναπνεύουν. Ἐλυτρώθησαν διὰ μίαν δευτέραν φοράν. Ὅταν τὸ 1912 τὸ ἑλληνικὸν κράτος ἐπέξετάθη καὶ κατέλαβε τὴν Μακεδονίαν, τὴν Ἡπειρον καὶ τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου, ἡ τότε κυβέρνησις, πού εἶχε καὶ πάλιν τὸν ἴδιον ἀρχηγόν, εἶχε ἀντιληφθῆ, ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς, ὅτι αἱ νεαὶ αὐταὶ ἐπαρχίαι δὲν ἤμπορούσαν νὰ διοικηθῶν μετὰ τὸ αὐτὸ σύστημα, πού διοικετο τὸ λοιπὸν κράτος. Σύστημα ἄλλωστε ἀποτυχόν κ' ἐκεῖ. Σύστημα ξένον πρὸς τὰς διοικητικὰς παραδόσεις τοῦ ἑλληνισμοῦ, διατηρηθείσας τὸσον λαμπρῶς καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας. Καὶ ἡ κυβέρνησις ἐκείνη προσεπάθησε νὰ προσαρμόσῃ τὸ διοικητικὸν σύστημα πού ἐφηρμοξε πέραν τοῦ Ἀλιάκμονος πρὸς τὰς κρατούσας συνηθείας, πρὸς τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα, πρὸς τὴν διανοητικότητα, πρὸς τὴν σύνθεσιν τῶν πληθυσμῶν τῆς νέας Ἑλλάδος. Ἀπέδιδε δὲ τοιαύτην σημασίαν εἰς τὴν ἀπὸ τῶν πρώτων βημάτων εὐδοκίμησιν τῆς διοικήσεως ἐν Μακεδονίᾳ, ὥστε νὰ ἐπιστρατεύσῃ πολιτικούς τοῦ κύρους ἐνὸς Στεφάνου Δραγοῦμη καὶ ἐνὸς Ἐμμανουὴλ Γεωργίου διὰ νὰ τοὺς στελεθῇ ὡς πρώτους γενικούς διοικητὰς ἐδῶ ἐπάνω.

Ἀτυχῶς τὰ ἐπελθόντα μεγάλα γεγονότα, ὁ εὐρωπαϊκὸς πόλεμος καὶ ἡ ἐσωτερικὴ ἀνωμαλία ἐσταμάτησαν τὰς προσπάθειας τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου. Ἐπὶ πλέον οἱ διαδεχθέντες αὐτὸν — δὲν ἐννοοῦμεν δὲ ἐδῶ μόνον τὰς ἀντιβενιζελικάς κυβερνήσεις — τὰ κατὰ φεραν ὥστε νὰ ἐπέλθῃ τοιαύτη διοικητικὴ ἀφομοίωσις τῶν νέων χωρῶν, πού ὁ νομὸς Ἐβρου νὰ διοικῆται κατὰ τὸ ἴδιον συγκεντρωτικὸν σύστημα μετὰ τὸν νομὸν Ἀργολιδοκορινθίας. Καὶ ὅταν ὁ νομὸς Ἀργολιδοκορινθίας, ἀπεκδεχόμενος τὰ πάντα ἀπὸ τὰς ἐπινοήσεις τῆς πρωτεύουσας, ἀσχάλλῃ, καταλαβαίνει κανεὶς εὐκόλως τὴν ἐτραβοῦσεν ὁ κάτοικος τῆς Νέας Ὀρεστιάδος, ὁ ὁποῖος διὰ φύλλον πηδήμα ἐπρεπε ν' ἀναμείνῃ τὴν ἐτυμηγορίαν τῶν Ἀθηνῶν. Ἐνα ταξεῖδι κάποτε μέχρις αὐτῶν δὲν ἦτο ἀρκετὸν διὰ τὸν ἐν λόγω πολίτην, πρὸς ἐπίλυσιν τῆς ὑποθέσεώς του. Κ' ἕνα ταξεῖδι ἀπὸ τῆς Νέας Ὀρεστιάδας μέχρι Ἀθηνῶν σημαίνει ὄρας συνεχεῖς ἀθηροδρομικοῦ ταξειδίου τριάκοντα, ἡγουν ὄρας θέλει νὰ ἀφῆ ἀπὸ τὴν αὐτὴν Νέ-

αν Ὀρεστιάδα εἰς τὴν Βιέννην!

Εἶχαμεν, ἐν τούτοις, γενικὰς διοικήσεις Μακεδονίας καὶ Θράκης. Εἶχαμεν γενικὰς διοικήσεις Ἡπείρου καὶ Κρήτης. Καὶ ἐπεστρατεύοντο πολιτευταὶ καὶ διακεκριμένοι ἐπιστήμονες διὰ νὰ βλέπουν μαραινόμενον κάθε ζῆλον τῶν καὶ ἐξουδετεροῦμένην πᾶσαν πρωτοβουλίαν τῶν. Διότι ἡ ἀποστολὴ τῶν ἦτο ἀπλῶς διακοσμητικὸν περιεχόμενον. Μία ὑπογραφή τὸ πολὺ — πολὺ. Ἐνθυμοῦμαι ἐπὶ τούτοις τὴν πικρίαν ἐνὸς τῶν πλέον διακεκριμένων γενικῶν διοικητῶν Θεσσαλονίκης, εἰς τὸν ὁποῖον τμηματάρχης του ἀπήντησεν ὅτι δὲν ἔχει δικαιοδοσίαν (αὐτὸς ὁ γενικός διοικητής!) νὰ τὸν ἐρωτᾷ ἐπὶ μίᾳ ὑποθέσει ἡγεύσεως φύσεως. Δηλαδὴ μετὰ ἄλλους λόγους ἔχει μόνον τὰ χέρια τοῦ γενικοῦ διοικητοῦ ἢσαν δεσμευμένα ἀπὸ τὸ συγκεντρωτικὸν σύστημα, ἀλλὰ δὲν τοῦ ἀνεγνωρίζετο κανὸν οὐσιαστικὴ ἐποπτεία ἐπὶ τῶν ὄργάνων του.

Εὐτυχῶς ὅτι σήμερον ὄλα αὐτὰ θ' ἀνήκουν πλέον εἰς τὸ παρελθόν. Ἡ βόρειος Ἑλλάς ἔχει τὴν τύχην νὰ προικοδοτηθῇ πρώτη μετὰ τὴν αὐτοδιοίκησιν. Τὸ γεγονός πολὺ δικαίως πανηγυρίζεται ἐνταῦθα ὡς ἰσότημον μετὰ τὴν παλιγγενεσίαν. Ἀλλ' ἀπὸ τῆς στιγμῆς αὐτῆς ἀρχίζου αἱ σοβαρόταται εὐθύναι τοῦ λαοῦ τῆς βόρειοι Ἑλλάδος. Καλὰ ἠγωνίσθημεν ἐπὶ τόσα ἔτη διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν διοικητικὴν χειραφέτησιν μας. Τώρα πρέπει ν' ἀποδείξωμεν ὅτι εἴμεθα καὶ ἄξιοι αὐτῆς. Κατὰ πρώτιστον λόγον πρέπει ν' ἀποφύγωμεν, ὅπως ὁ μικροκομματισμὸς, ὁ πολιτικαντισμὸς καὶ ἡ προσωπικὴ ἐκμετάλλωσις τῶν διαφορῶν σωτηρίων, πού λυμαίνονται τὰς ἐπαρχίας αὐτὰς περισσότερο ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας τοῦ παλαιοῦ κράτους, ὑπεισέλθουν εἰς τὴν αὐτοδιοίκησιν. Δὲν διστάζομεν δὲ ἐπὶ τούτοις νὰ ὑπομνήσωμεν ὅτι κατὰ τὰς ἐκλογὰς πρὸς ἐκλογὴν τοπικῶν ἀρχόντων εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ Θράκην, δὲν εἶδομεν μέχρι τοῦδε τὴν προσπάθειαν πρὸς ἀνάδειξιν τῶν ἀρίστων καὶ τῶν ἀρμοδίων. Οἱ προσφυγοπατέρες καὶ οἱ γηγενοπατέρες παίζουσαν πάντοτε τὸν σπουδαῖον ῥόλον. Θορυβοῦν καὶ θορυβοῦντες ἐπικρατοῦν. Αὐτὸ δέον νὰ προσέξωμεν ὅπως μὴ ἐπαναληφθῇ κατὰ τὴν ἀνάδειξιν τῶν νομαρχιακῶν συμβουλίων. Τὸ φοβούμεθα δὲ σοβαρῶτατα. Μόνον ὁ διορισμὸς διὰ μίαν ὄριον χρονικὴν περίοδον τῶν νομαρχιακῶν συμβουλίων θὰ ἦτο φάρμακον ἀποτελεσματικόν κατὰ τοῦ κακοῦ τούτου. Δὲν ἀσεβοῦμεν πρὸς τὴν μεγαλειότητα τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας. Ἀλλὰ καὶ δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν ὅτι εἰς μίαν ἐπαρχίαν, ὑποστᾶσαν τοιαύτην ἀνατροπὴν τῆς συνθέσεως τοῦ πληθυσμοῦ τῆς καὶ ὅπου, λόγῳ τῶν ἐδικῶν συνθηκῶν πού ἐδημιουργήθησαν, οἱ ἀργόσχολοι, ἀερωτίζηδες καὶ μικροδικολάβοι ἐξεφύτρωσαν ὥσπερ μανιτάρια, ἡ διάθεσις τῆς καθολικῆς ψήφου εἶνε ἀφίστομος μάχηρα, προκειμένης ἀναδείξεως τοπικῶν ἀρχόντων. Ἐπειτα ἄς μὴ λησμονῶμεν ἀκόμη ὅτι πρόκειται καὶ περὶ νεαροῦ θεσμοῦ, ἡ ἐπιτυχία τοῦ ὁποῖου θὰ ἐξαρτηθῇ κατὰ μέγιστον λόγον ἀπὸ τὰ πρώτα βήματά του. Αὐτὸν λοιπὸν τὸν θεσμόν, τὸν ὁποῖον ὅλοι ἐζητήσαμεν ὡς τὴν σωτηρίαν τῶν νέων χωρῶν κυρίως, ἄς προσέξωμεν νὰ μὴ τὸν ἐμπιστευθῶμεν εἰς τὰς ἐκπλήξεις, πού δημιουργεῖ ἡ λαϊκὴ ψήφος, αὐτὴ πού ἔστειλεν εἰς τὸν δῆμον Θεσσαλονίκης τὸν Πατρίκιον καὶ τοὺς συνεργάτας του

Α. Χ. ΧΑΜΟΥΔΟΠΟΥΛΟΣ

στον 1903 την «Επικουρον των Μακεδόνων Επιτροπήν» έφοβείτο και έδί-
σταζε να υιοθετήση τόν Μακεδονικόν
άγωνα.

ΑΙ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

«Εκ παραλλήλου με τὰ έν Μακεδο-
νία μέλη τής «Αμύνης» και ό «Ελλη-
νισμός» έν Αθήναις διά του προέδρου
κ. Ν. Καζάζη υπεκίνει τόν λαόν και
τήν κυβέρνησιν προς έντονωτέραν έν
Μακεδονία δράσιν.

Ο κ. Ν. Καζάζης τό φθινόπωρον
του 1903 ανέλαβε τήν εϊς Παρισίους
γνωστήν τελεσφόρον σταυροφορίαν.
Συνέπηξε τόν φιλελληνικόν σύλλογον έ-
καμε διάλεξιν με πρόεδρον τόν Ακα-
δημαϊκόν Henri Houssaye, ίδρυσε τό
έβδομαδιαϊόν εκεί περιδικόν «L. Hel-
lénisme» και μετέβη εϊς Λονδίνον
συνηγορών πάντοτε υπέρ των Έλληνι-
κών δικαίων έν Μακεδονία.

Ελι τέλους κατόπιν των πολλών εκ-
θέσεων και επικλήσεων των μελών
της «Αμύνης» ή υπό τόν Γ. Θεοτόκην
κυβέρνησιν, έν συνεννοήσει με τόν δι-
άδοχον Κωνσταντίνον άπαφάσισε και
άπέστειλε τόν Μάρτιον 1904 εϊς Μα-
κεδονίαν προς έρευναν και εξακριβω-
σιν της έν Μακεδονία καταστάσεως
και των ληπτέων μέτρων, τούς εξιω-
ματικούς Α. Κοντούλην, Παπούλαν, Π.
Μελάν και Κολοκοτρώνην. Ουτοι ανε-
κλήθησαν εκ Μακεδονίας ένωρίτερον.
Αλλ' εκ των τεσσάρων αξιωματικών ό
μέν Κοντούλης και Μελάς έσχημάτισαν
τήν γνώμην ότι τό έδαφος έν Μακεδο-
νία εϊνε πρόσφορον και έτοιμον διά
τόν ένοπλιον άγώνα κατά των Βουλγά-
ρων, και έζήτησαν από τήν κυβέρνησιν
νά αναλάβη τόν ξάγωνα βέβαιον όντες
περί της επιτυχίας του. Ο Παπούλας
όμως και ό Κολοκοτρώνης υπεστήριξαν
τήν αντίθετον γνώμην και διά τουτο ή
κυβέρνησιν έφοβείτο ν' αναλάβη τόν
άγωνα.

Τας πρώτας ήμέρας, λοιπόν, του 1-
ουνίου 1904 εϊχεν έλθει εϊς Αθήνας ό
Αργ. Ζάχος εκ Θεσσαλονίκης, όπου
εϊχε μετατεθῆ εκ Μοναστηρίου υπό
της Τραπεζής Θεσσαλονίκης, ήλθε δε
έπίσης εϊς Αθήνας εκ Μοναστηρίου ό
ίατρός κ. Ματλής, όστις μετά του Α.
Ζάχου και του έν Αθήναις τότε ευρι-
σκομένου Ν. Πύρρα του εκ Φλωρίνης,
άπετέλεσαν τριανδρίαν. Ο Ν. Πύρρας
συνώδευσε τούς αξιωματικούς έν Μακε-
δονία και έγινε κατόπιν ύπαρχηγός εϊς
τό σώμα του Π. Μελά.

Οι τρεϊ, ουτοι συνεκέρσθησαν μετά
του άειμνήστου Στεφάνου Δραγούμη, ό
δε Αργ. Ματλής συνεννοήθη και μετά
του κ. Καζάζη, προέδρου του «Ελλη-
νισμού» ού ήτο άνένκαθεν μέλος, και
άφηνυ συνέταξαν υπόμνημα προς τήν
κυβέρνησιν, δι' ού έζητειτο ή επέτελε-
σιν των υπεσχημένων διά της προκηρύ-
ξεως της «Επικουρον των Μακεδόνων
Επιτροπής» και ή υπό της κυβερνή-
σεως άμεσος ανάληψις του Μακεδονι-
κού άγώνος δι' ένόπλιον σωματίον με
στελέχη αξιωματικών, έλαβε συστατι-
κόν γράμμα του Διονυσίου Στεφάνου
προς τόν πρωθυπουργόν Γ. Θεοτόκην
εϊς όν και παρουσιάσθη επιδούς τό ύ-
πόμνημα.

διέδωκαν ότι ό κ. Πρωθυπουργός
είνε υποχρεωμένος να άπέλθῃ εϊς
Βιέννην, έπως συμβουλευθῆ τόν
καθηγητήν Νέερντεν, διά τήν
σαλευθείσαν υγείαν του.
Τό κληθές εϊνε ότι ό κ. Πρωθυ-
πουργός δυσφορεί σφόδρα ήδη διά
τό δυσχερές της θέσεώς του, και

Ότω λοιπόν, εις τὰς ἀρχάς τοῦ 1909, εὐρίσκομεν ὀλοκλήρῳ τὴν κοινὴν γνώμην λαὸν καὶ Στρατὸν, ἐν ἐξεγέρσει κατὰ τῆς τότε κρατούσης καταστάσεως. Ἐν ἐξεγέρσει, δὲν εἶνε ὁ ἀκριβὴς χαρακτηρησμός. Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι λαὸς καὶ στρατὸς εὐρίσκοντο τότε, εις τὰς ἀρχάς τοῦ 1909, ἐν

ὅτι ὁ πρωθυπουργὸς Θεοτόκης διεφώνησε πρὸς τὰ οικονομικὰ μέτρα τὰ ἐπέβα ἐπρόκειτο νὰ εἰσηγηθῆ ὁ Γούναρης, κατ' ἄλλους δὲ ὅτι ὁ Θεοτόκης ἐν συμφωνίᾳ μετὰ τοῦ Βασιλέως εἶχεν ἀποφασίσαι νὰ διαλύσῃ τὴν Βουλὴν, διὰ νὰ συγκρατηθῆ αὐθαίρετως εἰς τὴν Ἀρχὴν, μέχρις ἐπιλύσεως τοῦ Κρη-

διότι ἀπὸ τῆς προηγουμένης ἡ Κυβέρονσις παρέτεινε ἐπὶ διήμερον τὴν ἀργίαν τῆς. Τὴν 21 Ἰανουαρίου τέλος, συνήλθεν ἡ Βουλὴ ἄλλ' ὄντι νὰ ἀσχοληθῆ μετὰ τὰ φέγοντα ζητήματα, κατεπίβητο εἰς ἀσημάντους ὑποθέσεις, μεταξὺ τῶν ὁποίων κυριώτερα ἦτο ἂν ἔπρεπε ἢ ὄχι . . . νὰ κοποῦν τὰ δέν-

ἐπαναστάσει. Ἡ ἐπανάστασις εἶχεν ὠριμάσει εἰς τὰς ψυχὰς ἔλων πλέον. Καθ' ἑνα μόνος τοῦ ἦτο ἐπαναστάτης. Ἄν δὲν ἦσαν ἴλοι μαῖν τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐπανάστασις, αὐτὸ συνέβαινε γιὰτὶ δὲν εἶχεν ἀκόμη εὐρεθῆ ὁ ἄνθρωπος ἢ ἡ ὀργάνωσις πού θὰ ἔδινε τὸ σύνθημα τῆς συνενώσεως καὶ θὰ ἀνοίγε τὸν δρόμον τῆς ἐπαναστατικῆς κατευθύνσεως τῆς μάχης. Καὶ χωρὶς ἐν τούτοις τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν, ἔχομεν τὴν πρώτην ἐπαναστατικὴν ἐκδήλωσιν τοῦ λαοῦ τὴν 3ην Δεκεμβρίου 1908, τὸ συλλαλητήριον ἐκείνο τῶν Συντεχνιῶν Ἀθηνῶν καὶ Πρωσιῶς, τὸ ὁποῖον ἤξιώσε σχεδὸν

τοῦ Ζητήματος. Εἰς τὰς διαμαρτυρίας ἐκείνας τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ Τύπου, προστετέθησαν δριμύτατα διὰ τὸ κυβερνητικὸν πρακτικὸν αἱ διαμαρτυρίαι καὶ τῆς ἀντιπολιτεύσεως τοῦ Δ. Ράλλη, ἀξιώσεως ἄμεσον σύγκλησιν τῆς Βουλῆς διὰ διαβήματος τῆς πρὸς τὸν πρωθυπουργὸν καὶ τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς. Δύο ἀκόμη ἀρχηγοὶ ἀντιπολιτευτικῶν ὁμάδων, ὀδραγοῦμις καὶ ὁ Μαυρομιχάλης, ἐνισχύουν τὸ διάβημα ἐκείνο τοῦ Δημητρίου Ράλλη. Ὁ Τύπος μανιέται κυριολεκτικῶς, εἰ βουλευταὶ τηλεγραφοῦν ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας ὅτι φθάνουν, καὶ ὁ Θεοτόκης ἀφίνει ὡς διάδοσιν τὴν πρώτην ἀπειλὴν περὶ ἀποχωρήσεως τοῦ ἐκ τῆς πολιτικῆς. Πιστὰ ταῦτα, πρὸ τῆς πιέσεως ἐκείνης, ἡ Κυβέρονσις ὑποχωρεῖ καὶ ἐν ὑπουργικῇ συμβουλίᾳ τὴν 14ην Ἰανουαρίου ἀποφασίζει τὴν σύγκλησιν τῆς Βουλῆς διὰ τὴν 19 Ἰανουαρίου.

δρα τῆς ὁδοῦ Σταδίου Μὲ τὰς συζητήσεις αὐτάς, ἔκαμε μερικὰς συνεδριάσεις μέχρι τοῦ Σαββάτου τῆς 31 Ἰανουαρίου, ὅτε διέκοψε διὰ τὴν Δευτέραν. Ἀπὸ τῆς Κυριακῆς ὅμως, οἱ βουλευταὶ τοῦ κυβερνητικοῦ κόμματος ἤρχισαν νὰ ἀναχωροῦν ἀθροῖο διὰ τὰς ἐπαρχίας των. Ἔτσι τὴν Δευτέραν ἐλάχιστοι βουλευταὶ προσήλθον εἰς τὴν συνεδρίασιν καὶ ἡ Βουλὴ διέκοψε πάλιν τὰς ἐργασίας των διὰ τὴν πρώτην ἐβδομάδα τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς! Ἦτο φανερόν, ὅτι κάτι συνέβαινε, καὶ τὸ «κάτι» αὐτὸ δὲν ἦταν παρὰ ἡ ἐπιβεβαίωσις τῆς διαδόσεως πού τὸσον ἐπιμόνως ἐκυκλοφόρει: Ὁ Θεοτόκης εἶχε διαφωνήσει πρὸς τὰ οικονομικὰ μέτρα τοῦ Γούναρη καὶ ἤνοιε νὰ τὰ φέσῃ εἰς τὴν Βουλὴν. Ἡ ἐπιβεβαίωσις ἐξεγείρει καὶ πάλιν τὴν κοινὴν γνώμην, ἀντιπροσωπεῖαι τῶν Συντεχνιῶν ἐπισκέπτονται τὸν Γούναρον καὶ αἰτοῦν τὴν ἐπιψήφισιν τῶν οικονομικῶν του μέτρων, ἡ πολεμικὴ τοῦ Τύπου κατὰ τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς Κυβερνήσεως ἐντείνεται πάλιν. Ἡ διάδοσις περὶ ἀποχωρήσεως ἐκ τῆς πολιτικῆς τοῦ Θεοτόκη τίθεται καὶ πάλιν εἰς κυκλοφορίαν. Τέλος τὴν 15ην Φεβρουαρίου ἀναγγέλλεται ἡ παραίτησις τοῦ Γούναρη. Εἰς τὰ κείμενα, εἰς τὰς σιταναστροφῆς, εἰς τὰ γραφεῖα, εἰς τὰς λαϊκὰς ὀργανώσεις ὁμοῦν εἶλε ἀπροκαλύπτως πλεῖον περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς Ἐπαναστάσεως. Τὰ ἄρθρα τοῦ Τύπου ὀλοκλήρῳ σχεδὸν, καλοῦν τὸν λαὸν εἰς ἐπανάστασιν. Φήμεν κυκλοφορεῖ ὅτι ἔχει φθάσει ἤδη εἰς Ἀθήνας ἐκ Κρήτης ἐντελὸς μυστικῶς, ὁ Βενιζέλος, καὶ τὸ γεγονός συνδιάζεται καὶ μετ' ἄρθρον γραφέν ἐξ Ἀθηνῶν καὶ δημοσιευθέν εἰς τὸ «Σύνταγμα» τῶν Χανίων, ἄρθρον στρεφόμενον μετ' σκληροτάτην γλώσσῳν κατὰ τοῦ Βασιλέως. Τὸ ἄρθρον αὐτὸ, τὸ ὁποῖον δὲν ἐδίστασαν νὰ ἀναδημοσιεύσωσιν καὶ αἱ ἀθηναϊκὰ ἐφημερίδες, εἶνε ἡ πρώτη κατὰ πόσωπον δημοσία ἐπίθεσις κατὰ τοῦ Βασιλέως καὶ ἐνῶ συντασσάσει τοὺς αὐλικούς καὶ κυβερνητικούς κύκλους, προκαλεῖ θυελλῶν ἐνθουσιασμοῦ εἰς τὸν ἐπαναστατημένον ἦδη, ψυχικῶς, λαόν.

Ὁ πριγκιπὴ Γεώργιος, ὁ ὁποῖος ἐνεργεῖταις τοῦ Βασιλέως ἐστάλη ὡς ἀρμολογιστὴς ἐν Κρήτη.

τελειογραφικῶς τὴν λήψιν ἀμέσων μέτρων πρὸς διάρθρωσιν τῆς οικονομικῆς καταστάσεως καὶ διὰ τοῦ ὁποῖου ἐδηλώθη εἰς τὴν Κυβέρονσιν, ὅτι ὁ λαὸς, ἐάν δὲν ἐλαμβάνοντο τὰ μέτρα αὐτά, θὰ ἤρνοιτο νὰ καταβάλλῃ εἰς τὸ μέλλον τοὺς φόρους του.

Δυστυχῶς, οὐδὲ τὸ ἐπαναστατικὸν ἐκείνο κήρυγμα κατῴρωσε νὰ ἀφυπνίσῃ τὴν Κυβέρονσιν Θεοτόκη.

Ἡ ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ ΕΜΠΑΙΖΕΙ ΤΟΝ ΛΑΟΝ

Καὶ ἐνῶ ὁ λαὸς ἐμαίνετο ζητῶν ἄμεσα νομοθετικὰ μέτρα, καὶ ἐνῶ ὁ Τύπος ἠπείλει μετ' ἐπανάστασιν, ἡ Κυβέρονσις, κρατοῦσα τὴν Βουλὴν κλειστήν ἀπ' παραμονῶν τῶν Χριστουγέντων τοῦ 1908, ἀπεφάσισε τὴν 9 Ἰανουαρίου τοῦ 1909 νὰ παρατείνῃ τὴν ἀργίαν τοῦ Νομοθετικοῦ Σώματος μέχρι πέρας καὶ τῶν ἑορτῶν τῶν Ἀπόκριων, δηλαδὴ ἐπὶ ἐνάμισυ ἀκόμη μῆνα!

Ἡ ἀπόφασις ἐκείνη προεκάλεσε κυριολεκτικῶς θυελλῶν διαμαρτυριῶν ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ Τύπου. Αἱ διαδόσεις δὲ πού ἐτέθησαν ἀμέσως εἰς κυκλοφορίαν περὶ τῶν λόγων τῆς ἀποφάσεως ἐκείνης, μετέβαλον τὰς διαμαρτυρίας ἐκείνας εἰς ἀργίαν ἐξεγέρσεως. Ἀπεδίδοτο πράγματι ἡ παράτασις ἐκείνη τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς, κατ' ἄλλους μὲν εἰς τὸ

Ὁ λαὸς καὶ ὁ Τύπος ἐν τούτοις, δυσπιστοῦν πρὸς τὴν εἰλικρίνειαν τῆς ἀποφάσεως ἐκείνης, διότι ὠρισμένα πληροφοροῖαι ἔφερον τὸν πρωθυπουργὸν εἰδοποιούντα τοὺς φίλους του βουλευτὰς νὰ μὴ ἔλθουν εἰς Ἀθήνας, ὥστε ἡ Βουλὴ νὰ μὴ συνέλθῃ τὴν ὀριζομένην ἡμέραν, ἐλλείψει ἀπασιτίας.

ἈΠΕΙΛΑΙ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

Αἱ πληροφορίες αὐταὶ προκαλοῦν νέαν ἐξεγέρσιν τῆς Κοινῆς Γνώμης. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἀπειλεῖ νὰ καλέσῃ τὸν λαόν διὰ δράσιν εἰς τοὺς δρόμους. Καὶ ὁ Τύπος στρέφεται πλέον, διὰ πρώτην φοράν, καὶ ἐναντίον τοῦ Βασιλέως εἰς τὸν ὁποῖον καταλογίζει τὰς εὐθύνας διὰ τὴν παράτασιν τῆς εἰκρίας ἐκείνης καταστάσεως. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, εἶλε αἱ διαμαρτυρίαι στρέφονται κυρίως κατὰ τοῦ Βασιλέως. Ὁ σεβασμὸς πού ἐκάλυπτε τὰς πρώτας ἐπικρίσεις ὑποχωρεῖ ὀλίγον κατ' ὀλίγον. Ἡ γλώσσα τοῦ Τύπου ἀπεβαίνει δριμύτερα, αἱ ἐπικρίσεις μεταβάλλονται ἐντὸς ὀλίγου εἰς κατηγορητήριον ἀπροκαλύπτων. Ἰδοὺ περικοπὴ ἐνός ἐκ τῶν ἄρθρων πού ἐγράφοντο τότε:

«Πλειονοψηφίαι, αἱ ὁποῖαι δέχονται νὰ ὑποστηρίξουν Κυβερνήσεις ἐπὶ ἀνταλλάγματι αὐτῆς τῆς νομιμότητος, τῆς εὐμερίας καὶ τῆς τιμῆς τῆς χώρας, εἶνε ἀποτροπαϊότατοι συνεταιριστοὶ, εἰς τοὺς ὁποίους ἐφείλομεν ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἔλας τὰς ἐθνικὰς συμφεράς. Τὸ Στέμμα ἠδύνατο νὰ μὴ τὰς ἀναγνωρίσῃ ὡς ἐκπροσωπούσας τὸν ἑλληνικὸν λαόν, διότι ὁ λαὸς δὲν θέλει οὔτε νὰ καταστραφῇ, οὔτε νὰ ἀπμασθῇ, οὔτε νὰ ἐξοντωθῇ. Ἦδύνατο νὰ καταγγεῖλῃ αὐτὸν τὸν ἀποτοόποιον ἐκπροχιστὸν Συνταγματικῆς Πολιτεύματος εἰς μίαν φοικώδη ὀλιγαρχίαν ἢ ἐποῖα μανιέται, ἢ ὁποῖα ἐργιάζει διαρκῶς εἰς βάρος τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τοῦ παρόντος καὶ ἐλλομένου αὐτοῦ. Ἀλλὰ τὸ Στέμμα δὲν ἠθ ἔλῃσε νὰ ἔλθῃ εἰς ρῆξιν μετὰ τὴν Λεοναίαν αὐτὴν Ὑφαν. καὶ τὸ καθῆκον αὐτὸ ἀπομένει νὰ πραγματοποιηθῇ ὑπ' αἴτιον τοῦ λαοῦ, ἀνανήφοντος καὶ ἐννοοῦντος πλέον ποῖοι οἱ σκάπτοντες τὸν τάφον του.»

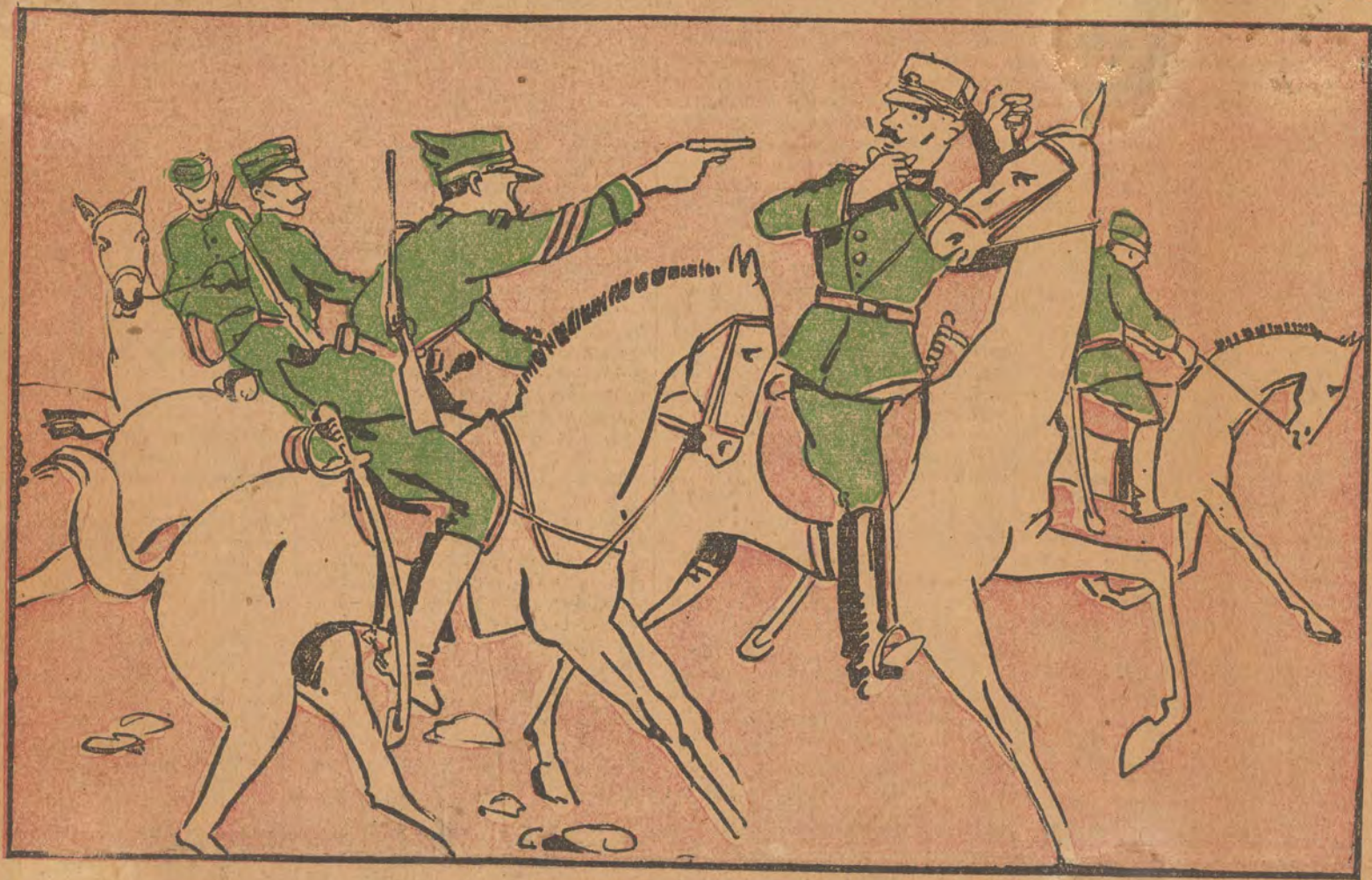
Ὁπωδῆποτε, ἡ 19η Ἰανουαρίου παρήλθε χωρὶς ἡ Βουλὴ νὰ συνέλθῃ.

ΤΟ ἈΡΘΡΟΝ ΤΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ

Ἰδοὺ τὸ πρῶτον αὐτὸ, καθαρῶς ἀντιδυναστικὸν ἄρθρον, πού ἐδημοσιεύσαν τότε αἱ ἀθηναϊκαὶ ἐφημερίδες, ἐξ ἀναδημοσιεύσεως ἐκ τοῦ «Συντάγματος» τῶν Χανίων, καὶ τοῦ ὁποῖου συγγραφεὺς ἐφέρετο αὐτὸς οὗτος ὁ κ. Βενιζέλος:

«Ἡ ἀπόφασις τοῦ κ. Θεοτόκη ὅπως καταλίπῃ τὴν ἀρχὴν καὶ ἀπόσῃ τῆς ἐνεργεῖαι πολιτικῆς, προσωρινῶς, εἶνε πλέον μυστικόν, τὸ ὁποῖον γνωρίζει ἔλας ὁ κόσμος. Ὅτι ἡ ἀπόφασις αὕτη δὲν εἶνε αὐτόβουλος, ἀλλ' ἐλήθητο ΚΑΤΟΠΙΝ ΣΥΝΕΝΝΟΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΑΙΓΝΙΑΣ ΜΕΤΑ Τῶ ΑΥΔΗΣ, δι' οὗς λόγους ἀνέπτυξα εἰς τὴν προηγουμένην μου ἀνταπόκρισιν, εἶνε τὸσον ἐπίσης γνωστὸν, ὥστε εἰς μῆτην προσπαθεῖν νὰ τὸ ἀποκρύψωσιν οἱ στενότερον πρὸς τὸν κ. Πρωθυπουργὸν συντέμενοι, διαδίδοντες μυρίας ἄλλας ἀνυποστάτους φήμας, ὅπως θολώσωσι τὰ νερά. Οὕτως ἐσχάτως

Ὁ συνταγματάρχης τοῦ ἰππικοῦ Μεταξᾶς, μεταβᾶς εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Γουδι εἰς ἀναζήτησιν τοῦ προχωρήσαντος εἰς τὴν ἐπανάστασιν συντάγματος ἰππικοῦ, συλλαμβάνεται αἰχμάλωτος ἀπὸ τοὺς ἰππεῖς του, μόλις διαφυγῶν καὶ τὸν θάνατον, ἐπερβάσει τοῦ τότε ἱλάρχου Παμίκου Ζυμπρακᾶκη.

λε, τὸν Κλεάνθη καὶ τοὺς ἄλλους ποὺ οἱ γρονθοτότεροι ἐνθουσιάζονται μετὰ σιγῆς, ἔνεφανίσθησαν οἱ πασιγνώστοι Βδελλοπόλοιοι, Γιάννης δ... Θεός, Ἄρ- μάνδος Τηλέμαχος Δελλαταροῖδης— ἐντελῶς συγγνωσμένοι αὐτὸς — καὶ πρὸ ἡμερῶν ἕνας νέος ἀκόμη ὁ Γιάν- νης δ... ποιητής.

Αὐτὸς ὁ τελικατὸς ἔχει τὴν πεποί- θησαν ὅτι εἶνε "Ομηρος δ... νεώτερος. Καὶ γὰρ νὰ κάμῃ τὸν κόσμο νὰ τὸ πι- στεύῃ ἔχει ἀσπίδα δύο πῆχες μακροῦ τὰ μαλλιά του, ποὺ ξεφυεύουν ἐπιδει- κτικά ἀπὸ τὸν ἀκαθορίστου χρώματος περικεῖναι του. Στιγματῆ μισροτά στοὺς θαμνῶνας τῶν ὑπαίθρων φαφενείων, ἔα χαρολαστέϊων κλπ. καὶ ἀρχίζει ν' ἀ- ἀπαγγέλλῃ μὲ στόμφορ μερικὰ ἀπὸ τὰ ποιητικὰ ἀριστοτεργήματα του, τὰ ὁ- ποῖα, ἄνοστις, οἱ ἀκροαταὶ πληθῶνουν μὲ τὰ σχετικά... πενηνταράνια.

"Ἄς μὴ κοιμισθῇ ὅμως ὅτι οἱ σικιπολί- ται τὸν κακομεταχειρίζονται. Κάθε ἀλ- λο. Τὸν περιποιοῦντα ὅπως καὶ ἄλλους τοὺς ἄλλους — ἐκτὸς τοῦ καθήμενου τοῦ Βδελλοποῦλου — γιατί ὅπως ἐλέ- γθη καὶ εἰς τὴν ἀοχίην, δὲν μποροῦν τὸ ἀθῆναῖοι νὰ ἔχῃσαν καὶ ἰδίως τὸ κολο- καιράνι γωοῖς τὰ νύμφεσά τους, χωρὶς τοὺς «ὑποου» τους. Εἶνε μαζί μὲ τὴς ἐπαθεωρήσεις, τὰ μόνα δημοσιτικά τους, Μ.

ποὺ στεροῦνται κάθε ἐσωτερικῆς καὶ οὐσιαστικῆς ἀξίας. Ἡ μουσικὴ εἶναι ἡ μόνη τέχνη ποὺ συνδέεται μὲ τὴς περισ- σότερες πράξεις τῆς κοινωνικῆς μα- ζωῆς. Ἡ μουσικὴ μᾶς παρακολουθεῖ ἀπὸ τὴν γέννησή μας ἴσασμε τὸν θάνα- τὸ μας. Μετ' τραγοῦδια κοιμῶμε τὸ μι- κρὸ παιδί τῆς ἡ μητέρα, μετ' τραγοῦδια ξεπροβοδιζοῦμε τὸν ἀγαπημένο μας στὴν τελευταία του κατοικία. Μετ' τρα- γοῦδια ἐπικοινωνοῦμε μὲ τὸ Θεὸ μᾶς, ὅπως δῆποτε καὶ ἂν εἶναι αὐτός, μετ' τραγοῦδια ἐπιπᾶμε καὶ τονῶνουμε τὸ πολεμικὸ μᾶς μένος, μετ' τραγοῦδια ζη-

ταί. — Αἱ παραστάσεις τοῦ ἀνασχημα- τηθέντος θιάσου Κυβέλης ἀρχοῦνται ἐν τὸς τῆς ἐβδομάδος εἰς τὸ ὁμιώνημον θέ- ατρον τῆς πλατείας τοῦ Συντάγματος μὲ τὴν «Ὀλυμπίαν» τοῦ Μόλναο.

— Μία ἀπὸ τὰς φαιότερας ἐμφανί- σεις τῆς Μελοδραματικῆς Σχολῆς τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν θὰ εἶναι ἡ παρῶστα- σις τῆς προσεχοῦς Πέμπτης εἰς τὰ Ὀ- λυμπία μὲ τὴν «Ἀλκισιν» τοῦ Γκλόκ- τὸ περίφημον αὐτὸ μελοδραματικὸν ἄ- ριστοπ. νησιον.

— Τὸν ποσθερέα θὰ ὑποδιθῇ ὁ Ε- διος δ κ. Νικολάου, τὸν βασιλέα τῶν Φερῶων «Ἀδύητον δ κ. Δελένδης δεῦ- φωνος καὶ τὴν σῆντρον αὐτοῦ Ἀλκί- σιν ἡ Κα Βυζαντινὸν ὑψ' φωνος.

— Τὰ μέρη τῆς Χοροδ'ς θὰ ἔντε- λεσθῶν ἀπὸ τὴν 1500πλῆ μικτὴν Χο- ροδίαν μαθητῶν τοῦ Ὁδείου, τὸς δὲ ἀνοίσιμα γωοῦσι καὶ τὴν χορογραφι- κὴν σκηνὴν θὰ ἐκτελέσων μαθητῆται τῆς Κας Ρεϊνῶν.

— Ἡ δονήσιμα πλήσις τοῦ Ὁδε- ἰου ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Μπουτι- κοφ.

Συναυλία

Ἐ διαπρέφας καὶ ἐν Ἰταλίᾳ Ἐλ- λην οὐξόφανος κ. Τάκης Μπέλλος δά- δει σήμερον καὶ ὥραν 7ην μ.μ. συναυ- λίαν εἰς τὸ θέατρον Κεντρικῶν. Εἰς τὴν συναυλίαν θὰ συμπεράξῃ καὶ ἡ γυνὴ στή μεσόφωνος κ. Λουίζα Λούνη.

Νέοι αειοαστοὶ

Μαζὶ μὲ τὴν ζέστη ἤλθαν καὶ ἔλα τὰ κακὰ, καὶ τὸ πρῶτο καὶ μεγαλῶτερον τὰ γυνὰ μπράσσα τῶν γυναικῶν. Ὁσὲ, τὴ μαρτύριοι καὶ τὸ ὁποῖον θὰ μεγα- λῶνῃ ὅσο ὁ φλογερὸς θερινὸς ἥλιος καὶ ἡ ἠλιεθ'ραπεία καὶ τὰ θαλάσσια λευτροθ' θὰ δίδουν στὰ ἀβρά καὶ τρω- νευτὰ γυναικεία μπράσσα τὸ μελαχρο- νὸ ἐκεῖνον μπρούντλινο χρῶμα ποὺ τὰ

θι ἐπιστολήν :

Κύριε Διευθυντά, Δὲν θὰ σᾶς εἶναι ἄγνωστοί αἱ προσπάθειαι μου δημοσιου- γίας ὑπὲρ τῶν τυφλῶν ἐπαγγελματικῆς Σχολῆς καὶ τῆς βελτιώσεως τῶν ὄρων ζωῆς τῶν ἀτυχῶν τούτων πλασματίων δι' ἐπιδόσεως τῶν εἰς ἐπαγγέλματα καὶ τέχνας διὰ τὴν ἐκμάθησιν τῶν ὁ- πίων ἔχουσι μεγάλην δεξιότητα. Τὸ ἐνδιαφέρον τὸ ὁποῖον ἐπέδωξεν ἡ Ἀ- θηναῖκή κοινωνία καὶ οἱ ἐπίσημοι μὲ ἐνθαρρύνον ὅπως ἐπαδιώξω τὸν ἀγῶ- να μου δι' ἐντατικότερας ἐνεργείας καὶ παρακαλῶ καὶ ὑμᾶς ὅπως συντελέ- σσητε εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου μου ἐξ' ἀρῶντες ἐν τῇ ἀξίσιμῳ Ἐφημερίδι σας τὸ ἔργον μου καὶ συνιστᾶτε σὺν γῶνός μου τὴν παρακολούθησιν τῆς β'. διαλέξεώς μου ἐν τῇ αἰθ' ὕσῃ τῆς Ἀρ- νατολογικῆς Ἐταιρίας ἥτις θὰ γίνῃ τὴν προσεχῇ Τετάρτῃ 29 Μαΐου καὶ ὥραν 7.15 μ.μ.

ΤΡΥΦΩΝ ΝΙΝΟΣ

Τυφλὸς — Καθηγητῆς τῶν τυφλῶν

Τεκτονικὸν Μνημόσυνον

Ἀθρον Τετάρτην καὶ ὥραν 9.45' μ. μ. ἡ Στου «Βιζάντιον» εἰς μνήμην τοῦ τελευταίου Αὐτοκράτορος Κωνσταντί- νου τοῦ Παλαιολόγου καὶ τῶν μετ' αὐ- τοῦ πεσόντων τελεῖ ἀπολύτως τεκτονι- κὸν μνημόσυνον.

Πρὸς γυνῶσιν τοῦ κοινοῦ

Τὸ Α'. Σῶμα Στρατοῦ γνωστοποιεῖ ὅτι ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς 8ης Ἰουνί- ου θὰ ἐκτελεσθῶσιν ἀσκήσεις βολῆς ὑ- πὸ τῶν ἐνταῦθα Συναγαγμάτων Πυροβο- λικοῦ ἐν τῷ πεδίῳ Βολῆς Καισαριανῆς καὶ ἀναγορεύει πρὸς προλήμνον ἰστυ- χημάτων ὅπως : ἀπὸ τῆς 7ης πρωϊνῆς μέχρι τῆς 16ης ὥρας τὴν κωλοφορίαν εἰς τὸν περὶ τὸ πεδίον βολῆς χῶρον. Ἄμα τὸ πέρασι τῆς βολῆς νὰ εἰσεῖ- χωνται διάφοροι ἰδιῶται εἰς τὸν χῶρον πτώσεως κλημάτων καὶ νὰ ἐξάγωσιν

ζῆδαι μὲ μεγάλην ἐπιτυχίαν ἢ προαγε- θείσα φιλανθρωπικῆ ἐορτῆ τῆς Χριστι- ανικῆς Ἐνώσεως Κυριῶν Μοσχάτου ὑ- πὲρ τῶν νικητριῶν σχολῶν αὐτοῦ.

Τὸ πλουσιωτάτον πρόγραμμα τῆς ἐο- ρτῆς ἐξετελέσθη μὲ ἐξαιρετικὴν ἐπιτυ- χίαν. Εἰς τὸ μπουφέ ἡ κυρία Δαμουλι- νου βοθητήμην ἀπὸ ἐλεγκτῶν ἐπιτελεῖ- σον δεσποινίδων προσελάθει μὲ καθ' ἑκάστην νὰ περιποιηθῇ τοὺς προσερχομ- ενούς. Εἰς τὴν σουλέτα μὲ τὰ ἄμφω μικρὰ αυτοαναητήματα ἐπὶ τῶν ὀπίσθι- ἔστοιχομητῶν οἱ παῖκται ὅπως εἰς τὴν Ἱπποδρομίον, ἡ χαριτωμένη δις Ἀθην- γένους εἶχε τὸ γενικὸν πρόσταγμα.

Γενικῶς ἡ ὀργανωτικὴ ἐπιτροπὴ εἰ- ναι κατενοουσιωμένη ἀπὸ τῶς εἰσπο- ρεῖς τῆς ἐορτῆς αἱ ὁποῖαι ὑπεβαίνουσι τὰς ἀρχικὰς ὑπολογισθείσας. Περισσ- οτερον ἐνθουσιασμένα θὰ εἶναι ἀσφαλ- τὰ μικρὰ παιδάκια ὅσον χάρις εἰς τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ κοινοῦ, παρέχεται εἰς αὐτὰ ἡ εὐκολία νὰ ἐργάζωνται τὴν ἡμέρα καὶ νὰ σπουδάζουν τὴν νύκτα.

Ἐσὶ τῇ ἀλώσει τῆς Ἡωνσιαί

εἰρουσάλλεως

Ἐπὶ τῇ ἐπειφῇ τῆς Ἀλώσεως τῆς Κοιν'πόλεως καὶ τοῦ ἐνδοξου θανάτου τοῦ τελευταίου Αὐτοκράτορος τοῦ Βι- ζαντινοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Παλαιολό- γου ὁ «Ἐθνικὸς Σύνδεσμος» θὰ δώσῃ ἀναμνηστικὴν διάλεξιν ἀφρον Τετάρ- τῃν ὥραν 7' μ.μ. ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ συλλόγου «Παρθνασῶν». Ὁμιλητῆς, Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Πα- λος Καρολίδης. Εἰσοδος ἐλευθερά.

Ἀνδριὰς τοῦ Παρασκάκη

Δι' ἀποφάσεως τοῦ ὑπουργείου Πε- ντασίας συνεστήθη ἐπιτροπὴ πρὸς συλλ- γὴν ἐράνων διὰ τὴν ἀνέγερσιν ἐν Ἀ- θήναις ἀνδριῶσιν εἰς τὸν στρατιώ- τιν τῆς Ἑλλ. Ἐπαναστάσεως Γεωργί- ου Καραϊσκάκη.

ΛΟΝΔΙΝΟΝ, Μάιος. (Τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας). — Κατ' αὐτάς συντελεῖται μιὰ πραγματικὴ ἐπανάστασις εἰς τὴν παγκόσμιον χορευτικὴν κίνησιν: ἐκτελεστοὶ καὶ θιασώται τῶν ρυθμικῶν κινήσεων τῶν ποδῶν, τῶν χειρῶν καὶ τῶν σώματιν, ἔχουν καταληφθῆ ἀπὸ μιὰν μαριαν ὑπὲρ πάσης ἐκκεντρικότητος, ὁποσδήποτε νεωτεριστικῆς καὶ πρωτοτύπου, ἢ ὅποια νὰ προκαλῆ τὸ ἐνδιαφέρον ἢ καὶ τὴν ἐκπληξιν καὶ ἢ ὅποια ἐν τῷ συνόλω τῆς ἀποτελεῖ μιὰν φαντασμαγορικὴν παραδοξότητα.

Τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς, ἐξ ἄλλου, εἶναι τόσο περιεργον, ὥστε νὰ δικαιολογῆ καὶ τοὺς πλέον ἀιυθάνους συνδυασμοὺς καὶ τὰς πρωτοτυπωτέρας ἀναπαραστάσεις πλεστικῶν εἰκόνων ἢ χορευτικῶν κινήσεων.

Εἰς τὰ μεγάλα κέντρα ἰδίως τῆς Ἑυρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς, τὰ ὅποια ἀμιλλῶνται ἀναμεταξύ των πρὸς ἀνάδειξιν νέων ἀστέρων καὶ πρὸς δημιουργίαν νέων καθ' ἐκείστην ἐκπλήξεων, τὸ πρᾶγμα φαίνεται ἀπολύτως δικαιολογημένον. Διὰ δὲ τὸ Παρίσι, τὴν πόλιν αὐτὴν τῶν ὀργίων καὶ τῶν μυ

διὰ τῶν ὁποίων εἰ μαθήτριαί τῆς, λεπταὶ καὶ εὐσωμοὶ νεάνιδες, ἔκαμον τὴν ἐμφάνισιν των εἰς διαφόρους πόλεις, χειροκροτηθεῖσαι ἐνθουσιωδῶς καὶ συγμνησάσαι τοὺς θεατὰς των.

Κατὰ τὰς περιουσίας των εἰς τὴν Ἀμερικὴν, αἱ χορεύτριαί τῆς Ντούγκαν, ἦσαν ἐνδεδυμένα με λευκοὺς ἀρχαίους χιτῶνας, οἱ ὅποιοι ἄφηνον κάλλιστα νὰ φαίνωνται τὰ ρυθμικὰ εἴματα τῶν χορῶν καὶ αἱ κινήσεις τῶν ὠραίων σωμάτων. Εἰς τὰς μεγαλοπόλεις, ὅμως, τῆς Ἑυρώπης καὶ εἰς τὸ Παρίσι, αἱ αὐταὶ χορεύτριαί ἔκαμον τὴν ἐμφάνισιν των με ἄλλα θαρύτερα ὁποσδήποτε ἐνδύματα, τὰ ὅποια πάλιν ἐξεπλήρουν καλῶς τὸν προορισμὸν των.

Εἰς τὴν Ζούγκλαν...

Ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν κίνησιν ταύτην τῆς διδος Ντούγκαν, διάσημοι χορευταὶ τῶν Παρισίων, ἀσχολούμενοι με τὴν ἐντυπωτικὴν πάντοτε ἄποψιν τῆς χορευτικῆς ἐξελίξεως, δὲν εἰδίστασαν νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν κινήσεων τῶν διαφόρων πτερωτῶν καὶ νὰ διεκιδέσων καὶ εἰς

150

Ἡ Βαρβάρα Λαμαίη, ποὺ χορεύει πρωτοτύπους ἐκκεντρικοὺς χορούς εἰς τὸ θέατρον τῆς «Σκάλας» τοῦ Βερολίνου, εἰς μιὰν στάσιν τοῦ «χοροῦ τοῦ πύθωνος», εἰς τὴν ὅποιαν φαίνεται τὸ καταπληκτικῶς εὐλύγιστον σῶμα τῆς.

θικῶν φαντασμαγορικῶν, δὲν ὑπάρχει ἐπίδειξις, ὁποσδήποτε δξύμωρος ἢ καὶ ἀφάνταστος ἀκόμη ποὺ νὰ μὴ ἔγινε πραγματικότης.

Διὰ τὴν τέχνην, τὴν μουσικὴν, τὴν ποίησιν, τὴν ζωγραφικὴν, διὰ τὴν ἐπιστήμην, παντός κλάδου καὶ φύσεως, ἢ ἐξέλιξις σημειοῦται ὁσημέραι καταπλήσσοις, καὶ αἱ ἐπαναστάσεις γίνονται συχνότερα τώρα ἢ ἄλλοτε.

Διὰ τὸν χορὸν, ἴσως νὰ ὑπῆρχε κάποια καθυστέρησις. Ἀλλὰ, μήπως, εἰς τὴν ὀργιαστικὴν κίνησιν τῆς τελευταίας δεκαετίας καὶ εἰς αὐτὸν ἀκόμη τὸν κλάδον δὲν ἐσημειώθησαν τόσαι παραλλαγαί, ὥστε ἀπὸ τοῦ ἀπλοῦ φῶξ μέχρι τοῦ συνθέτου μπλάκ - μπόττωμ, νὰ μὴ κατορθώων νὰ ἐννοήσῃ ὁ ἀνθρώπινος νοῦς πῶς καὶ διὰ ποῖον

αὐτὴν ἀκόμη τὴν ζούγκλαν, πρὸς ἀναζήτησιν πρωτοτύπων ποὺ νὰ προσενοῦν μεγαλειτέραν αἰσθησιν καὶ περισσότεραν συγκίνησιν.

Ἡ τίγρις, ὁ πάνθηρ, ἢ ὕαινα, ἢ ἄσαν ζῶα ἀρκούντως περιεργα καὶ ἄγρια, διὰ νὰ δώσουν τὸ ὄνομά των εἰς ἓνα χορὸν παράδοξον καὶ νὰ προκαλέσουν τὴν ἐντύπωσιν μεταξὺ τῶν θεατῶν.

Κατόπιν ἦλθεν ἡ σειρά τῆς ἀρκτου, με τὰ γοργὰ καὶ μικρὰ εἴματα, καὶ διαφόρων ἄλλων ὄντων, ἔρπετῶν ἢ ἀμφιβίων, μέχρι τῆς σαύρας καὶ αὐτῶν τῶν βατράχων ἀκόμη.

Ἡ πρώτη ἐντύπωσις ἦτο, σχετικῶς, πάντοτε ἱκανοποιητικὴ, ἀλλ' ὁ θεατῆς ὁ ὁποῖος ἔχασκεν εἰς τὴν ἀ-

Ἡ συζήτησις, διακοπέσσα τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐπαναλαμβάνεται δραματικωτέρα τὴν ἐπομένην, 17 Φεβρουαρίου.

«Προεξέτατε, ἑροντεφωνεῖ ὁ Στράτες, διότι ἂν τελμήση ἢ ὁ λαὸς τῆς πρωτευούσης ἢ τῶν ἐπαρχιῶν, οὐ δ εἰς θ ἄ σ ἄ ς σ ῶ σ η, οὐ τ ε ὁ π α ρ' ἡ μ ἄ ς κ α θ ἡ μ ε ν ο ς ἄ τ τ ι κ ἄ ρ χ η ς. Σεῖς δὲ τούναντιον ἔρχεσθε νὰ κηρύξετε οἰκονομίαν περὶ τὰς ἐξωτερικὰς δαπάνας, εἰς στιγμής κατὰ τὰς ὁποίας ὁ λαὸς ἄ μ φ ι θ ἄ λ λ ε ι π ε ρ ῖ ὕ π ε υ θ ὦ ν κ α ι Ἄ Ν Ε Υ - Ο Υ Ν Ω Ν».

Καὶ προσθέτει ὁ Ρέπουλης: «Ἀπέλθετε ἵνα μὴ σωρεύσητε ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν καὶ διοικητικῶν ἐρειπίων καὶ ἄλλα ἐρείπια. Ἀπέλθετε, εἶνε ἢ μόνη ὑπηρεσία ἦν θὰ προσφέρετε εἰς τὸ ἔθνος· ὑπηρεσία ἣτις θὰ προλάβῃ ἄλλα κακά. Ἡ φωνὴ μου δὲν εἶνε φωνὴ ἀντιπολιτευομένου βουλευτοῦ, εἶνε φωνὴ ὀλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος, ἣτις φοβεῖται ὅτι θὰ σωρεύσητε καὶ ἄλλα ἐρείπια».

«Ἡ Βουλὴ, λέγει ὁ Δραγουμης, ἀδίκως ἔχασε τὸ γόητρον αὐτῆς καὶ τὸ ἔχασε μετὰ τῆς Κυβερνήσεως, καὶ εἶνε ἀβέβαιον ἂν θὰ δυναθῇ νὰ δώσῃ ἢ Βουλὴ αὕτη νέαν Κυβέρνησιν. Ἐχασεν ἢ Βουλὴ, ἢ ἄγκυρα τῶν ἐλευθεριῶν, τὸ γόητρον αὐτῆς, καὶ τὸ ἔχασεν ἐξ ἐκείνου ὅστις ἠδύνατο, ἀλλὰ δὲν ἠθέλησε νὰ κυβερνήσῃ ἄλλως».

Ἐπακολουθεῖ ὁ Μιαούλης, ὁ ὁποῖος εἶχεν ὀρισθῆ καὶ μέλος ἐπιτροπῆς μελετώσης... ναυτικῶς ἐξοπλισμοῦ: «Δὲν εἶνε, λέγει, δυνατὸν παρὰ νὰ ζεσπάσῃ μίαν ἡμέραν ἢ κατάστασις αὕτη. Εἰπέτε μας νὰ γνωρίζωμεν τί πρέπει νὰ πράξωμεν. Διότι ἐγὼ καθ' ἑκάστην λαμβάνω ἐπιστολάς, καλούμενος νὰ συμμετάσχω εἰς διαφόρους συνωμοσίας, σεῖς δὲ ἐδημιουργεῖτε τὴν κατάστασιν αὕτην, κατάστασιν ἐν ἣ συζητεῖται πλέον ἂν εἶνε ἱκανὸς ὁ Βασιλεὺς ἢ τοῦτου ἱκανώτερος εἶνε ὁ Διάδοχος. Σεῖς εἶθε ὁ αἰτίος τῆς καταστάσεως, κ. Πρωθυπουργέ, καὶ πρέπει νὰ παύσητε παραμένοντες εἰς τὴν Ἀρχὴν. Ὅπως δὴ ποτε ἐγὼ ζητῶ νὰ παύσητε παραμένοντες εἰς τὴν

Ἀρχὴν. Ὅπως δὴ ποτε ἐγὼ ζητῶ νὰ μοῦ εἰπῆτε ἂν ἢ Ναυτικὴ Ἐπιτροπὴ ἔχη σοβαρὰν ἀποστολήν, διὰ νὰ γνωρίζω ἂν πρέπει νὰ εἶμαι μέλος αὐτῆς».

Καὶ δευτερολογεῖ ὁ Ράλλης λέγων ὅτι «ἂν ἢ κατάστασις ἀπέβη τοιαύτη, ὥστε νὰ συζητηθῆται δημοσίᾳ ἢ ἐξ ὀριστοῦ τοῦ Βασιλέως καὶ ἢ ἐκ πτωσῶν αὐτοῦ τοῦ Διαδόχου, αἰτία εἶνε ἢ Κυβέρνησις. Ἡμῶν δὲ, τῶν ὁποίων ἢ ἐντολὴ εἶνε νὰ στηρίζωμεν τὸ πολίτευμα, καθῆκον εἶνε νὰ μὴ συντελέσωμεν εἰς τὴν κατὰπτωσιν αὐτοῦ. Δυστυχῶς, ἢ πολιτικὴ τοῦ τυχαίως καὶ μοιραίως κυβερνῶντος τὴν χώραν εἶνε τοιαύτη, καθόσον εὐτος οὐδέποτε ἔσχε συνείδησιν τῶν πράξεων του. Ἐφρονεῖ καὶ φρονεῖ, ὅτι παρὰ τὸν ἀνεύθυνον, τὸ πολίτευμα ἔχει καὶ ἄλλον ἀνεύθυνον αὐτόν, οὕτω δὲ ἀντὶ νὰ περιορίζεται εὐρύ ν ἐ θ τ α ἰ ὁ κ ὺ κ λ ο ς τ ὶ ν ε ὕ θ ὦ ν. Καὶ ἐνῶ ἐξησθένησε πρὸ μηνῶν ἐπὶ τασούτων, προσεπάθησε διὰ τῶν γνωστῶν ὑπουργικῶν μεταβολῶν καὶ ἄλλων μέσων νὰ μείνῃ ἐν τῇ Ἀρχῇ καὶ ἐπιδεινώσῃ τὴν κατάστασιν».

Καὶ ἐπιλέγει ὁ Γ. Θεοτόκης, δευτερολογῶν καὶ αὐτός:

«...Τὸ λεχθέν, ὅτι ἐνέμια, ὅτι εἶμαι ἀνεύθυνος παρ' ἄλλω ἀνεύθυνῳ, λέγω, ὅτι οὐδέποτε ἀνῆλθον ἐπὶ τὴν Ἀρχὴν δι' εὐνοϊῶν, ἀλλὰ πάντοτε διὰ τῆς Βουλῆς».

Δ. ΡΑΛΛΗΣ. Συντηρεῖσθε ὅμως ἐξ εὐνοίας ἐπὶ διετίαν.

Γ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ. Συντηροῦμαι δι' ὑπεστηρίξεως ὑπὸ τῆς πλειοψηφίας. Δὲν εἶμαι ἐγὼ, βέβαια, ξένος, τοῦ ὁποίου ἢ εἰκογένεια ἀπὸ ἑκατοντάδων ἐτῶν κατοικεῖ τὴν γωνίαν ἐκείνην τοῦ Βασιλείου. Καὶ ἐμοῦ τὰ συμφέροντα συνδέοντα πρὸς τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἀγαπῶ τὴν πατρίδα μου.

ΑΥΡΙΟΝ: Ὁ λαὸς πρὸς τὸν Βασιλέα. — Ἡ ἀπάντησις τοῦ Βασιλέως. — Τὸ συλλαλητήριον. — Ἡ ἐκκίνησις. — Μετρὰ διὰ τὴν γάζιν. — Ὁ λόγος τοῦ κ. Ράλλης.

3^α ΚΟΡΑΗ 3^α

ΤΗΝ ΝΤΟΥΛΑΠΑΝ ΡΥΘΜΙΚΑΣ ΤΑΞΕΙΔΙΑ

τά σας από παντός είδους
λάκωμκ. Βοηθεῖ τοὺς τα-
χολον μεταφορὰν τούτων.
ρυθμίνους συνδέσμους.
ν ταξειδίου. Πλουσιωτάτη
ορτοφολιών τοῦ ἐργοστα-
κκι Βιεννέζικες τσάντες.

ΙΑΝΑΚΟΣ

ΠΡΕΣΤΙΟΥ — ΑΘΗΝΑΙ

ἀνάγκην συνετελείτο ἢ δραμαστική καὶ
παράφρων ἐκείνη ἐξέλιξίς;

ΑΠΟ ΤΑ ΠΤΗΝΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΡ- ΧΑΙΣΤΗΤΑ

Ἐν τούτοις, δὲν πρόκειται περὶ αὐ-
τοῦ τοῦ εἶδους τῶν χορῶν, οἱ ὅποιοι
παραδίδονται εἰς τὴν κοινωτέραν χρῆ-
σιν, διὰ τὰ προκαλοῦν τὴν πλέον φρε-
νητιώδη κατάστασιν μέσα εἰς τὰ διά-
φορα ντάναιγκ τῶν πόλεων καὶ ν-
ρίνωνται ἀφορμὴ προσελκύσεως τῶν
νεαρῶν ζευγῶν καὶ ἀπολύτου ἱκανοπο-
ήσεως τῶν χορευτῶν.

Ὁ χορὸς τῆς τέχνης εἶναι κἀτι π-
ρισσότερον ἰδεώδες ἀπὸ ἕνα τσάρλε-
στον. Καὶ διὰ τὴν ἐξέλιξιν αὐτοῦ,
διαιτέρως, θέλομεν νὰ ἀσχοληθῶμεν σ-
μερον.

Ἡ παρελθούσα γενεὰ εἶχε τὸ ἐ-
τύχημα νὰ ἀπολαύσῃ δύο σοφὰ καὶ
παναστάσεις εἰς τὸν κλάδον αὐτὸν τῆ
παγκοσμίου χορευτικῆς κινήσεως.
Ἡ πρώτη φάσις αὐτῶν εἶχεν ἐκδηλωθῆ
ὑπὸ μεγίστου ἀριθμοῦ χορευτῶν δ-
τῆς ἀπομιμήσεως κινήσεων — ἐντὸ
φαντασμαγορικῶν πάντοτε πλαισίου —
εἰλημμένων ἐκ τῶν ρυθμικῶν τάσεων
διαφόρων πηγῶν ἢ περωτῶν ἐντε-
μων, ἀπὸ τὰ ὅποια ἐβαπτίσθησαν ο-
ναλογικῶς καὶ οἱ χοροὶ μὲ τὰ ὀνόματα
χορὸς τῆς πεταλοῦδας, χορὸς τῆς ν-
κτερίδος, κ. ἄ.

Ἡ δευτέρα φάσις τῶν ἰδίων αὐ-
τῶν χορῶν ὠφείλετο, κατὰ μέγιστον
μέρος, εἰς τὴν δημοτικότητα τοῦ χο-
ρακτῆρος τοῦ Σαντεκλαίρ, τὸν ὅποιο
ἐδημιούργησε ὁ δραματικὸς συγγρα-
φεὺς Ἐδμόν Ροστάν, εἰς τὸ ὁμώνυ-
μον ἔργον τοῦ.

Ἀργότερον ἦλθεν ἡ ἀπροσδόκητο
ἐπανάστασις τῶν ἀρχαίων χορῶν
τοὺς ὁποίους εἰσήγαγε μὲ τόσον ἐν-
θουσιασμόν καὶ τόσῃν ἐπιβολῇ, ἢ κα-
τὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον εἰδωλολάτρη-
Ἰσιδώρα Ντούγκαν, ἐμπνευσμένη
μῦστις τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ ρυθμο-
τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν χορῶν.

Οἱ χορευταί, τότε, ἠναγκάσθησαν
νὰ ἐπανέλθουν ὀπίσω εἰς τὴν φύσιν
μὲ τὰ λεπτότερα ἀρχαῖα φορέματα
τὰ ὅποια προσέθετον κἀτι περισσότε-
ρον εἰς τὰ καλλιγράμμα σώματα κα-
εἰς τὴν ἀρμονίαν τοῦ πλέον γαλην-
αίου καὶ ἡλίου ρυθμοῦ.

Ἡ μὲς Ντούγκαν, ἀπαρδεχομένη
καὶ πιστεύουσα, ἐν συνευδήσει, ὅτι τὸ
ἄριότερον πράγμα τοῦ κόσμου εἶναι
τὸ ἀνθρώπινον σῶμα, ὡς ἔχει καὶ εἰς
τὴν πλέον καλλιγράμμον αὐτοῦ μορ-
φήν, εἰσήγαγε μίαν σειρὰν χορῶν

μην καὶ τὸν παρικήλεσαν, ἐπειδὴ ὁ μὲν
Ματλῆς θ' ἀνεχώρει εἰς Μοναστήριον
ὁ δὲ Ζάχος εἰς Θεσσαλονίκην, νὰ παρακο-
λουθήσῃ τὰς σκέψεις καὶ ἀποφάσεις
τῆς Κυβερνήσεως καὶ νὰ γράψῃ εἰς
Θεσσαλονίκην πρὸς τὸν κ. Ζάχον.

Ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη σχε-
τικὴ ἐπιστολὴ τῆς 26 Ἰουνίου 1904
τοῦ Στ. Δραγούμη πρὸς τὸν ἐν Θεσσα-
λονίκῃ Α. Ζάχον ἀποδεικνύει ὅτι ἡ κυ-
βέρνησις ἰ. Θεοτύκη λήγοντος τοῦ Ἰ-
ουνίου 1904 ἀπεφάσισε τὴν ἀ ἀληψιν
τοῦ ἐνόπλου Μακεδονικοῦ ἀγῶνος.

Ἴδου ἀκριβὲς ἀντίγραφον τῆς ἐν λό-
γῳ ἐπιστολῆς :

Φίλε κ. Ζάχε,

Εὐχαριστῶ διὰ τὰ λαμπρὰ γράμ-
ματα. Σπεύδω νὰ ἀπαντήσω μόνον
ὅπως εἶπω ὅτι ἐπὶ τέλους οἱ ἐν-
ταῦθα ἀπεφάσισαν τὴν παρελθού-
σαν ἑβδομάδα καὶ εἰσῆλθον εἰς
τὴν ἀπὸ τοσοῦτου χρόνου ἐνδε-
δειγμένην ὁδόν. Ἐλπίζω ὅτι νέα
ὑποχώρησις εἶνε ἀδύνατος. Ἀρκεῖ
μόνον νὰ μὴ ᾖσθῇ πλημμελῆς ὀϊεῦ-
θυσίς εἰς τὸ ἔργον. Ἐχω τὴν ιδέαν
ὅτι τὸ πρὸς τὴν ἐπίκουρον ἔγγρα-
φον τῆς ὑμετέρας τριανδρίας ἔδωκε
τὴν ἀφορμὴν πρὸς τὴν μεταβολήν.

Δόξα σοι ὁ θεός.

Μετὰ φιλικῶν ἀσπασμῶν ὑμέτερος
(Στέφ. Δραγούμης)

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26ῃ Ἰουνίου 1904.

Ἐν βία

Χυθεί το απογευμα η άπεργιακή έπι
τροπή τών φοιτητών έπισκεφθείσα τους
άρχηγους των κομμάτων έπέδωκε προς
αυτούς μακρόν υπόμνημα, έν τώ οποίω
έκίθεται οι άπόψεις τών άπεργών.
Επίσης θά έπισκεφθῆ τον Πρύτανη κ
Βορέαν, εις τον οποίον θά αναγγείλη
την ληφθῆσαν κατά την χυθείνην συνέ
λευσιν απήρασιν τών φοιτητών περι
εξακολουθήσεως τῆς άπεργίας.

Ενώπιον το ά ακριτου του 4ου Τμή
ματο κ. Ιγγλέση προσήχθησαν σήμε
ρον οι συλληφθέντες κατα τάς προχθε
νιάς σκηνάς σάδεκα φοιτηταί και δύο
κομμουνισται και ο συλληφθείς υπευθυ
νος του «Ριζοσπίστοι» κ. Ουφεύς Οί
κονομίας. Πάντες ούτοι έλαβον νέαν
48ωρον προσημίαν οπω, άπολυθηθουν.

Υπό τών αστυνομικών οργάνων συ
νελήφθη ο δευτεροετή φοιτητής της
Νομικής Εύστρ. Χαϊζηλευθεριου έφ'
οὐ και κατεσχέθησαν προκηρύ εις, δι
ών παρώτρυνε τους φοιτητας να έμει
νουν εις την άπεργίαν και συνίστα την
άπομάκρυνσιν τῆς άστυνομίας από του
Πανεπιστημίου και των παραρτημάτων
αυτου, ν' αναλάβουν δ' οι φοιτηταί την
τήρησιν τῆς τάξεως.

Ο συλληφθείς αφέθη ελεύθερος, μη
δοθείσης σοβαράς σημασίας εις την
πράξιν του.

Ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου κ.
Βορέας ελεσκεφθη χθές την πρωίαν τον
Πρωθυπουργόν κ. Βενιζέλαν και παρέ
μενε συνομιλών μετ' αυτου επί μακρόν.

Κατά την συνομιλίαν ο κ. Πρύτανης
κατέλαβεν ετήμερον τον κ. Πρύτανη

ΑΙ ΗΡΩΪΚΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΜΑΣ ΠΟΤΕ ΑΠΕΦΑΣΙΣΤΗ Ο ΟΠΛΟΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΣ ΑΓΩΝ ΜΙΑ ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΔΡΑΓΟΥΜΗ ΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΝ ΠΑΡΕΣΥΡΕ ΤΗΝ ΔΙΣΤΑΖΟΥΣΑΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑΝ

ΑΓΝΩΣΤΟΙ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΙΚΑΙ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑΙ

Παρ' όλα, όσα έγραψαν έως τώρα διά τόν Μακεδονικόν Άγωνα, πλείστοι λεπτομέρειαί της ώρας αυτής προσπαθείας της φιλής παραμένον άκόμη άγνωστοί, πολλά δέ σελίδες του ήρωϊκού αυτού κεφαλαίου της ιστορίας του Γένους είνε είσθει ανέκδοτος. Μίαν συμβόλην εις την συμπλήρωσιν του κεφαλαίου αυτού άποτελεί το κατωτέρω ιστορικόν σημείωμα, τό όποιον έχει ταυτην την σημασίαν, ότι φέρει εις φώς μίαν άγνωστον επιστολήν του μεγάλου πρωτεργάτου του Μακεδονικου Άγώνος Στεφάνου Δραγούμη.

151
Σταμάτης
1922

Ο έν Ρωσσία έδρωσών παραλαυσιδών, μετά τόν Κριμαϊκόν πόλεμον, καταχθονίως δρωών έν τή βαλκανική, κατώρθως τό 1872 να χωρήσιν τούς Βουλγάρους από τό Οικουμενικόν Πατριαρχείον και έκτοτε, έξαναλουθών την αυτην πολιτικήν, εκήρξυε τόν πόλεμον κατά της Τουρκίας τό 1877 και επί τέλους ίδρυσε τό Βουλγαρικόν κράτος.

Ατό του 1878 ή πάλη μεταξύ πατριαρχικών και οχιουμαϊκών Κοινοτήτων έν Μακεδονία ήχησαν έντονος και δή περι την κατοχήν των γαών, οχιουμαϊκών και Μοναχών. Έν τή περιούχη Μοναστηρίου, ή μεγαλύτερα πάλη διεξήχθη από του 1872 μέχρι του 1908 μεταξύ της ελληνικής και βουλγαρικής κοινότητος Άχρίδος διά την Μονήν του Οσίου Ναούμ. Επί της κρατερά πάλη διεξήχθη διά την μονήν Μπαρεσπάνης τό 1896 ιδίως μεταξύ των Έλλήνων και Βουλγάρων Μοναστηρίου.

Τό καθαντό Βουλγαρικόν Κομιτάτον προς έκβουλγαρισμόν της Μακεδονίας και της περιοχής Άδριανουπόλεως (Μακεδονο-Ουγγρικό Κομιτάτε ως έγραφε και ή σφραγίς του) χρονολογεί τά από του 1893, άλλ' ή σημαντική ένοπλος δράσις του ήρξατο μόλις μετά την ήσαν μας τό 1897. Η προηγουμένη ένοπλος δράσις βουλγαρικων συμμοριών ήτο περιορισμένη, ως ήτο άσημαντος και βραχυτάτη ή δράσις των σωματίων, τά όποια ή α Έ.ν.ν.κ. Έταιρεία απέστειλεν εις Μακεδονίαν τό 1896 υπό τόν Μπροσφιν. Τάκην Πετριάρχικων.

Μετά τόν άτυχή πόλεμον του 1897 οί Βούλγαροι νομισαντες ότι ο Έλληνισμός της Μακεδονίας άπεροπτεύθη και άηηλίπισθη και μη κατορθώσαντες διά της προπαγάνδας να έκβουλγαρισώσι τούς Μακεδόνιας, ήρξαντο τσομοκρατουντες και φονεώσαντες έν Μακεδονία τούς Έλληνας διδασκαλους, ιερείς και προκοίτους. Τόν Ιούλιον δέ του 1903 την εορτήν του Προφήτου Ηλιού (Ηλιον-γεν) εκήρξυαν την βουλγαρικήν επανάστασιν των (βαστανίετο) έν Μακεδονία και ή έν τή περιφέρεια Μοναστηρίου, όποτε και επέτυχον διά του Μπαχτιάρ πασά την καταστροφήν των Έλληνικών συνοικιών του Κρουσοβού. Τότε ή υπό τόν Δημ. Ράλλην κυβέρνησις, φαρμαλέως φερούμένη, ίδρυσε τούς Έπικουρούς των Μακεδόνων Έπιτροπών την ίδρυσιν δέ ε ύτης άνήγειρε διά προκηρύξεως, δι' ής υπέσχετο ότι δέν θα άφήσιν τούς όμογενείς Μακεδόνιας άβοηθήτους εις τόν έναντίον των έξοικωτικών πόλεμον των κομινιατζήνων. Την προκήρυξιν δέ ταυτην εδημοσίευσε ή κυβέρνησις Ράλλη, διότι ανέκαθεν πολλοί Μακεδόνιας και μάλιστα μετά τό 1897 εήργουν έν Αθήναις παρά ταίς εκάστοτε κυβερνήσεσι, παρά τή Αθήναις και ιδίως παρά τή σίκου γενεία Στεφάνου Δραγούμη και τώ προέδρω της Έταιρείας του Έλληνισμου Νεοκλή Καζάζη, παρά τοίς δημοσιογράφου και άλλαχού, ζητούντες Έθνηκήν δράσιν έν Μακεδονία κατά των Βουλγάρων.

Η ΔΡΑΣΙΣ ΕΙΣ ΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΝ

Μετά τό 1897 ο Έλληνοίμοις εις

γράφου έντονώτατα διά των μελών του και μάλιστα του μουσικού τμήματος, ούτοις έν των κυρίων μελών ήτο ο φοιτητής τότε Αριστοτέλης Ματλής εκ Μοναστηρίου. Άφ' έτέρων ο οίκος του Στεφάνου Δραγούμη ήτο ύπουργείον τ όπον τινα επί των Μακεδονικών ύπεδέσων. Ο υιός του Ίων και ο γαμβρός του Παύλος Μελιάς επέπερωτο να παίξουν σπουδαιότατον ρόλον προς θεμελιώσιν του Μακεδονικου άγώνος. Και έν τώ τόσο αλόγρωτοι Μακεδόνιας ειργάζοντο εκ του άφανους προς παρασκυήν του ένόπλου άγώνος, ο Ίων Δραγούμης εζητήσε και διώρισθη γραμματεύς του Έλληνικου Προξενιου Μοναστηρίου, όπου και άρτίετο τέλη του 1902.

Ο πρώην πρόξενος έν Μοναστηρίω κ. Κιουζές-Πεζιά, μ' έδωκε την ευχαρσθένειάν του, ήτα ο πρώτος πρόξενος, όστις ήχησε να συνεργάσεται άρμονικώς με όλους τούς καλούς πατριώτας του Μοναστηρίου και των πέριξ, τόν Μητροπολίτην Καστορίας Καραβαγγέλην, τόν Ν. Πύρξιν εκ Φλωρίνης κλπ. Ο διάλοχός του όμως, όνοματι Κυπραϊός, δέν τόν έμμηθη.

Η Έλληνική Κοινότης Μοναστηρίου με τάς συντεχνίας και τά σωματεία, την φιλαρμονικήν έταιρίαν «Άλύρα» και άργότερον με τόν «Γυμναστικόν Συλλογον» έδρων εθνικώς και έν τή πόλει και άνα τά περίχωρα του Μοναστηρίου. Τόν Μάϊον του 1902 διοργανώθη υπό τών Αριστοτέλη Ματλή, Αν. Διλέγα και Πεο. Καζάζη ή πρώτη λαυπάρα έκδρομη 400 Μοναστηριατών μετά της όρχήστρας της «Άύρα» εις τό χωρίον Μπροσφιν προς ταναΐν του φρονήματος των Πετριάρχικων.

Ο Ίων Δραγούμη 23 μήνας μετά την εις Μοναστηρίον άρτίσιν του, τόν Φεβρουάριον 1903, εκ συμφώνου με τόν Άργ. Ζάχον υπάλληλον Τραπεζής Θεογνίκης, Αριστοτέλην Ματλήν ιατρόν και Φίλιππον Καπετανόπουλον φαρμακοποιόν, ίδρυσαν την Μακεδονικήν «Άγμναν» με βοηθούς τόν άεικίνητον πατριώτην Ναούμ Καλαρρύτεν, Θεόδωρον Μοήν φυλάκτορον και Νικόλαον Πύρξιν έν Φλωρίην. Σύν τώ χρόνω δέ έμυήθησαν ως μέλη της «Άγμνικ» επίλεκτοι πατριώται εις όλας τάς πόλεις, κομοπόλεις και χωρία της βορειοδυτικής και δυτικής Μακεδονίας. Τόν Μάρτιον 1903 έγένοντο οι πρώτοι έρανοι διά την «Άγμναν» έν Μοναστηρίω και ήγοράσθησαν τά πρώτα όπλα.

Άλλ' ή Έλληνική Κυβέρνησις, μόλις δέ Α. Ράλλης ίδρυσε τον Αύγουστον 1903 την Έπικουρόν των Μακεδόνων Έπιτροπήν έπροβείτο και εδίσταξεν να υιοθετήσιν τόν Μακεδονικόν άγώνα.

ΑΙ ΑΝΤΙΔΗΨΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Έκ παραλλήλου με τά έν Μακεδονία μέλη της «Άγμνικ» και ο «Έλληνοίμοι» έν Αθήναις διά του προέδρου κ. Ν. Καζάζη υπέκει ει τόν λαόν και την κυβέρνησιν προς έντονώτερον έν Μακεδονία ο δράσιν.

Ο κ. Ν. Καζάζης τό φθινόπωρον του 1903 ανέλαβε την εις Παρισίους γνωστήν τηλεσφάρον σταυροσσορίαν. Συμπήξεν τόν ρωσέλληρικόν σύλλογον έκτα

με διάλεξιν με τόν Πρόεδρον τόν Άκαδημαϊκόν Henri Houssaye, ίδρυσε τό έβδομαδιαίον εκεί περιόδικόν «L' Helénisme» και μετέβη εις Λονδίον συνηγορών πάντοτε υπέρ των Έλληνικών δικαίων έν Μακεδονία.

Επί τέλους κατόπι των πολλών έκθέσεων και επικλήσεων των μελών της «Άγμνικ» ή υπό τόν Ι. Θεοτόκην κυβέρνησις έν συνηνοήσει με τόν διάδοχον Κωνσταντίνον άπόφασισ και άπέστειλε την Μάρτιον 1904 εις Μακεδονίαν προς έρευναν και εξακρίβωσιν της έν Μακεδονία καταστάσεως και των ληπτέων μέτρων τούς αξιωματικούς Α Κοινοτήτων, Παπούλα, Παύλον Μελάν και Κολοκοτρώνην. Ούτοι άνεκλήθησαν εκ Μακεδονίας τόν Μάϊον, του Μελά άνα κληθέντος ένωρίτερον. Άλλ' εκ των τρισάρων αξιωματικών ο μέν Κοινοτήτων και Μελιάς εοχημάτισαν την γνώμην ότι τό έδαφος έν Μακεδονία είναι πρόσφορον και έτοιμον διά τόν ένοπλον άγώνα κατά των Βουλγάρων, και εζητούν από την Κυβέρνησιν να αναλάβη τόν άγώνα βέβαιον όντες περι της έπιτυχίας του. Ο Παπούλας όμως και ο Κολοκοτρώνης ύπεσχημασαν την αντίθετον γνώμην και διά τούτου ή κυβέρνησις έφωβείτο να αναλάβη τόν άγώνα.

Τάς πρώτας ήμέρας, λοιπόν του Ίουνίου 1904 εχεν έλθει εις Αθήνας ο Άργ. Ζάχος εκ Θεσσαλονίκης, όπου ειχε μετασθεί εκ Μοναστηρίου υπό της Τραπεζής Θεογνίκης, ήλθε δέ επίσης εις Αθήνας εκ Μοναστηρίου ο ιατρος Αριστοτέλης Ματλής όστις μετά του Α. Ζάχου και τού έν Αθήναις, τότε ένρισκομένου Ν. Πύρξιν του εκ Φλωρίνης άπετέλεσαν τριανδρίαν. Ο Ν. Πύρξιν συνόδευσε του αξιωματικούς έν Μακεδονία και έγινε κατόπι ύπαρχηγός εις τό σωμα του Π. Μελιά.

Οί τρεις ούτοι συνσκαφέθησαν μετά του άεικνητού Στεφάνου Δραγούμη, ο δέ Άρ. Ματλής συνεννοήθη και μετά του κ. Καζάζη, προέδρου του «Έλληνοίμοι», ού ήτο ανέκαθεν μέλο, και άφου συντάξεν υπόμνημα προς την κυβέρνησιν, δι' ού εζητείτο ή έκτέλεσις των ύπεσχημαστων διά της προκηρύξεως της «Έπικουρού των Μακεδόνων Έπιτροπήν» και ή υπό της κυβέρησεως άμεσος ανάληψις του Μακεδ. άγώνος οί ένόπλιον σωματίων με στελέχη αξιωματικών, έλαβε ουστατικόν γραμμα του Διο υιού Στεφάνου προς τόν πρωθυπουργόν Ι. Θεοτόκην, εις όν και παρουσιάσθη έπίδου τό υπόμνημα. Εκ της γενομένης συζητήσεως ο Ι. Θεοτόκης, έπέισθη ότι δέν επιτρέπεται πλέον καμμία αναβολή και άμολόγησεν ότι έπίσθη ότι ή κυβέρνησις είναι καιρός να υιοθετήσιν τόν άγώνα δι' ένόπλον έν Μακεδονία σωματίων. Έσοχησε δέ εις τόν Άρ. Ματλήν να έπισκαφθώσιν τόν επί των Έξωτερικών Υ.πουργόν κ. Αθων Ρωμάιον, προς όν και έτηλεφώνησεν. Ματέθησαν και οι τρεις εκείθεν και έγένοντο όκεντο υπό του κ. Ρωμάιου, όστις εδήλωσεν ότι συμφωνεί με τόν κ. Θεοτόκην.

ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΣΤ. ΔΡΑΓΟΥΜΗ

Αύθημερόν συνεννοήθησαν και πάλιν οι τρεις με τόν κ. Στεφ. Δραγούμη

ΗΡΩΙΚΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΜΑΣ

Ο ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΣ ΑΓΩΝ

ΠΟΤΕ ΑΠΕΦΑΣΙΣΘΗ Η ΕΝΟΠΛΟΣ ΔΡΑΣΙΣ

ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΙΚΩΤΑΤΑΙ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑΙ

ΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΝ ΚΑΙ Η ΔΙΣΤΑΖΟΥΣΑ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ

ΜΙΑ ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΣΤ. ΔΡΑΓΟΥΜΗ

Ένα ιστορικόν σημείωμα

Πλείστα λεπτομέρεια της ηρωικής προσπάθειας της Φυλής μας εις την Μακεδονίαν παρήμενον εισέτι άγνωστοι, ανέκδοτοι δέ πολλοί ήρωϊκοί σελίδες του πατριωτικού αυτού αγώνος. Έγράψαν πολλά έως τώρα διά τον Μακεδονικόν αγώνα, ελάχιστα όμως έν συγκρίσει προς την ήρωϊκην αυτήν εποποιϊαν του Έλληνισμού.

Τό παρτιθέμενον κατωτέρω ιστορικόν σημείωμα φέρει εις φώς μίαν άγνωστον επιστολήν του πρωτεργάτου του Μακεδονικού Αγώνος Στεφάνου Δραγούμη, έρχεται δέ ως συμπλήρωμα της ιστορίας των γεγονότων τά όποια εξετυλίχθησαν εις την ήπόδουλον τότε και αιματοκυλισμένην Μακεδοσίαν:

‘Ο έν Ρωσία έδρευόν πανοργανισμός μετά τον Κριμαϊκόν πόλεμον, καταχθωνίως δρών έν τη βαλκανική, κατώρθωσε τό 1872 να χωρίση τους Βουλγάρους από τό Οικουμενικόν Πατριαρχείον και έκτοτε, έξακολουθών την αυτήν πολιτικήν, έκήρυξε τον πόλεμον κατά της Τουρκίας τό 1877 και επί τέλους ίδρυσε τό Βουλγαρικόν κράτος.

Από του 1872 ή πάλη μεταξύ πατριαρχικών και σχισματικών Κοινοτήτων έν Μακεδοσίαν ήρχισεν έντονος και διή περι των κατοχών των ναών, σχολείων και Μονών. Έν τη περιοχή Μοναστηρίου, ή μεγαλύτερα πάλη διεξήχθη από του 1872 μέχρι του 1908 μεταξύ της ελληνικής και βουλγαρικής κοινότητος Αρχιδος διά την Μονήν του ‘Οσίου Ναούμ. Επίσης κρατερά πάλη διεξήχθη διά την μονήν Μπαρεσσάνης τό 1896 ιδίως μεταξύ των Έλλήνων και Βουλγάρων Μοναστηρίων.

Τό καθαντό Βουλγαρικόν Κομιτάτον προς έξβουλγαρισμόν της Μακεδονίας και της περιοχής Αδριανουπόλεως (Μακεντιάνο-Ουγγρίσκι Κομιτέτ ως έγραφε και ή σφραγίς του) χρονολογείται από του 1893 άλλ ή σημαντική ένοπλος δράσις του ήρξατο μόλις μετά την ήτιαν μας του 1897. ‘Η προηγουμένη ένοπλος δράσις βουλγαρικών συμμοριών ήτο περιορισμένη, ως ήτο άσημαντος και βραχυτάτη ή δράσις των σωμάτων, τά όποια ή ‘Εθνική ‘Εταιρεία» απέστειλεν εις Μακεδοσίαν τό 1896 από τον Μπρούφαν. Τάκην Περιφανον κλπ.

Μετά τον άτυχή πόλεμον του 1897 οι Βούλγαροι νομίσαντες ότι ό Έλληνισμός της Μακεδονίας άπεγοητεύθη και άηλιπίσθη και μη κατορθώσαντες διά της προπαγάνδας να έξβουλγαρισω τους Μακεδόνας, ήρξαντο τρομοκρατούντες και φονεύοντες έν Μακεδοσίαν τους Έλληνας διδασκάλους, ιερείς και προκρίτους. Τόν Ιούλιον δέ του 190 την έσπρην του Προφήτου ‘Ηλιου (‘Ηλιν-ντέν) έκήρυξαν την βουλγαρική επανάστασίντων (βασιτανίετο) έν Μακεδοσίαν και διή έν τη περιφέρειαν Μοναστηρίου, όποτε και επέτυχον διά το Μπαχτιάρ πασοά την καταστροφήν των Έλληνικών συναικίωγ του Κρονσοβού.

Τότε ή υπό τον Δημ. Ράλλην κυβέρνησις, θαρραλέως φερομένη, ίδρυσε την ‘Επικουρον των Μακεδόναν ‘Επιτροπήν την ίδρυσιν δέ ταύτης άνήγειλε διά προκηρύξεως, δι’ ής υπέσχετο ότι δεν θα άφήση τους ήμισθνεϊς Μακεδόνας άβοηθήτους εις τον έναντίον των έξοντωτικών πόλεμον των κομιτατζήδων. Την προκήρυξιν δέ ταύτην έδημοσίευσεν ή κυβέρνησις Ράλλη, διότι άνέκαθεν πολλοί Μακεδόνας και μάλιστα μετά τό 1897 ένήργουν έν Αθήναις παράταις εκάστοτε κυβερνήσεσι παρά τη Αύλή και ιδίως παρά τη οικογενεία Στεφάνου Δραγούμη και τώ προέδρω της ‘Εταιρίας του Έλληνισμού Νεοκλή Καζάζη παρά τοις δημοσιογράφοις και άλλαχού, ζητούντες Έθνηκήν δράσιν έν Μακεδοσίαν κατά των Βουλγάρων.

Η ΔΡΑΣΙΣ ΕΙΣ ΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΝ

Μετά τό 1897 ό ‘Ελληνισμός» ειργάξετο έντονώτατα διά των μελών του και μάλιστα του μυστικού τμήματος, ούτινος έν των κυρίων μελών ήτο ό φοιτητής τότε Αριστοτέλης Ματλής, εκ Μοναστηρίου. Αφ’ έτέρου ό οικος του Στεφάνου Δραγούμη ήτο ύπουργείον τρόπον τινα επί των Μακεδονικων ύποθέσεων. ‘Ο υίος του Ιωάν και ό γαμβρός του Παύλος Μελάς επέπρωτο να παίξουν σπουδαιότατον ρόλον προς θε μελίωσιν του Μακεδονικού αγώνος. Και ένφ τόσαι άλύτρωτοι Μακεδόνας ειργάζοντο εκ του άφανούσπρος παρασκευήν του ένδπλου αγώνος, ό Ιωάν. Δραγούμης έζήτησε και διωρίσθη γραμματεός του Έλληνικού Προξενείου Μοναστηρίου, όπου και άφίκετο τέλη του 1902.

‘Ο πρώην πρόξενος έν Μοναστηρίω κ. Κιουζές-Πεζα, μ’ όλην την νευρασθένειάν του, ήτο ό πρώτος πρόξενος, όστις ήρχισε να συνεργάζεται άρμονικώς με όλους τους καλούς πατριώτας του Μοναστηρίου και των πέριξ, τον Μητροπολίτην Καστορίας Καραβαγγέλην, τον Ν. Πύρζαν εκ Φλωρίνης κλπ. ‘Ο διάδοχός του όμως, όνόματι Κυπραίης, δεν τον έμιμήθη.

‘Η Έλληνική κοινότης Μοναστηρίου με τάς συντεχνίας και τά σωματεία, την φιλαρμονικήν έταιρείαν «Λύρα» άργότερον με τον «Γυμναστικόν Σύλλογον» έδραον ένθικώς και έν τη πόλει, και ανά τά περίχωρα του Μοναστηρίου. Τόν Μάϊον του 1902 διοργανώθη υπό των Αριστοτ. Ματλή, Α. Δαλέγκα και Περ. Καζάζη ή πρώτη λαμπρά έκδρομή 408 Μοναστηριωτών μετά της όρχήστρας της «Λύρας» εις τό χωρίον Προύσνικ προς τόνωσιν του γρονήματος των Πατριαρχικών.

‘Ο Ιωάν Δραγούμης 2-3 μήνας μετά την εις Μοναστήριον άφίξιν του, τον Φεβρουάριον του 1903, εκ συμφώνου με τον Αργ. Ζάχον υπάλληλον Τραπεζής Θεολίκης, Αριστοτέλην Ματλήν ιατρόν και Φίλιππον Καπετανόπουλον φαρμακοποιόν ίδρυσαν την Μακεδονο-

Ἐκ τῆς γενομένης συζητήσεως ὁ Ι. Θεοτόκης, ἐπείσθη ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται πλέον καμμὶ ἀναβολὴ καὶ ὠμολόγησεν ὅτι ἐπείσθη ὅτι ἡ κυβέρνησις εἶναι καιρὸς νὰ υἱοθετήσῃ τὸν ἀγῶνα δι' ἐνόπλων ἐν Μακεδονίᾳ σωμάτων. Ἐσίστησε δὲ εἰς τὸν Ἀρ. Ματλήν νὰ ἐπισκεφθῶσιν τὸτ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν κ. Ἀθων Ρωμάνον, πρὸς ὃν καὶ ἐτηλεφώνησεν. Μετέβησαν καὶ οἱ τρεῖς ἐκεῖθεν καὶ ἐγένοντο δεκτοὶ ὑπὸ τοῦ κ. Ρωμάνου, ὅστις ἐδήλωσεν ὅτι συμφωνεῖ μὲ τὸν κ. Θεοτόκην.

ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ κ. ΣΤ. ΔΡΑΓΟΥΜΗ

Αὐθμερὸν συνεννοήθησαν καὶ πάλιν οἱ τρεῖς μὲ τὸν κ. Στεφ. Δραγούμην καὶ τὸν παρεκάλεσαν ἐπειδὴ ὁ μὲν Ματλῆς θ' ἀνεχώρει εἰς Μοναστήριον ὁ δὲ Ζάχος εἰς Θεσσαλονίκην νὰ παρακολουθήσῃ τὰς σκέψεις καὶ ἀποφάσεις τῆς Κυβερνήσεως καὶ νὰ γράψῃ εἰς Θεσσαλονίκην πρὸς τὸν κ. Ζάχον.

Ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη σχετικὴ ἐπιστολὴ τῆς 26 Ἰουνίου 1904 τοῦ Στ. Δραγούμη πρὸς τὸν ἐν Θεσσαλονίκῃ Α. Ζάχον ἀποδεικνύει ὅτι ἡ κυβέρνησις Γ. Θεοτόκη λήγοντος τοῦ Ἰουνίου 1904 ἀπεφάσιζε τὴν ἀνάληψιν τοῦ ἐνόπλου Μακεδονικοῦ ἀγῶνος.

Ἴδου ἀκριβὲς ἀντίγραφον τῆς ἐν λόγῳ ἐπιστολῆς:

Φίλε κ. Ζάχε,

Εὐχαριστῶ διὰ τὰ λαμπρὰ γράμματα. Σπεύδω νὰ ἀπαντήσω μόνον ὅπως εἶπω ὅτι ἐπὶ τέλους εἰ ἐνταῦθα ἀπεφάσισαν τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα καὶ εἰσηλθόν εἰς τὴν ἀπὸ τσοῦτου χρόνου ἐνδεδειγμένην ὁδόν. Ἐλπίζω ὅτι νέα ὑποχώρησις εἶνε ἀδύνατος. Ἀρκεῖ μόνον νὰ μὴ δοθῇ πλημμελὴς διεύθυνσις εἰς τὸ ἔργον. Ἐχω τὴν ιδέαν ὅτι τὸ πρὸς τὴν ἐπίκουρον ἔγγραφον τῆς ὑμετέρας τριανδρίας ἔδωκε τὴν ἀφορμὴν πρὸς τὴν μεταβολήν.

Δόξα σοι ὁ Θεός.

Μετὰ φιλικῶν ἀσπασμῶν ὑμέτερος

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Ἰουνίου 1904

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Ο κ. Ἀλέξανδρος Ζαΐμης θ' ἀνέληθ μετ' ὀλίγας ἡμέρας τὴν τελευταίαν, τὴν ὑψίστην βαθμίδα τοῦ μεγάλου σταδίου του. Βουλευτὴς, Ὑπουργός, Διοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, Ὑπατος Ἀρμοστής, Πρωθυπουργός καὶ Πρωθυπουργός ὑπουργείου Πρωθυπουργῶν, Γερουσιαστὴς ἀριστήνῃν, Πρόεδρος τῆς Γερουσίας...—ἀλλὰ δὲν ἦσαν τὰ τόσα ἀξιώματα ἀρκετὰ διὰ νὰ βραβεύσουν τὴν μακρὰν του ζωὴν. Ἐπρεπε περὶ τὰς δυσμᾶς τοῦ βίου του ν' ἀναδῆ ἀκόμη, ν' ἀναδῆ ὑψηλότερα καὶ νὰ χραισθῆ ὑφ' ὅλων τῶν κομμμάτων τῆς χώρας πρῶτος πολίτης τῆς. Ἄς ἀνοίξουν λοιπὸν αἱ θύραι τῶν χθεσινῶν Ἀνακτόρων, ἄς ὑψωθῆ εἰς τὴν στέγην τῶν ἡ Σημαία, ἡ φρουρὰ ἄς παρουσιάσῃ τὰ ὅπλα, ἄς μείνωμεν ὅλοι οἱ Ἕλληνας ἀσκεπεῖς καὶ ἄς σχηματίσωμεν δίοδον, τῆς ὁποίας θὰ πληροῖ ὁ γενικὸς σεβασμὸς τὸ κενόν, διὰ νὰ διέλθῃ καὶ φθάσῃ εἰς τὴν θέσιν τοῦ ὀ πρώτου Πολίτης. Πρὸ αὐτοῦ ὅμως καὶ ἕνα, ἂν ὄχι ἡμεῖς, οἱ νέοι τούλαχιστον διδάχθουν πόσας χρηστότητας πρέπει νὰ περιέχῃ μία ζωὴ διὰ νὰ βραβευθῆ μὲ θέσεις, τιμὰς, ἀξιώματα καὶ ἀποθέωσιν ἐν Ἑλλάδι, ἄς μάθωμεν ἐν ὀλίγοις τὸν βίον τοῦ κ. Ἀλεξάνδρου Ζαΐμη.

***

Ο κ. Ἀλέξανδρος Ζαΐμης—ἄς μὴ τὸν παρακολογησώμεν, Πολιτευόμενον, Βουλευτὴν, Ὑπουργὸν—ὑπῆρξε πρὸ εἰκοσιπέντε περιπέτου ἐτῶν Ὑπατος

Ἀρμοστής, διάδοχος τοῦ Προϊγκηπος Γεωργίου, ἐν Κρήτῃ. Ἐπὶ τῆς ἀρμοστείας του ὅμως ἐξερράγη τὸ ἐνωτικὸν κίνημα τῶν Κρητῶν, οἱ Κρητῆς Βουλευταὶ ἤλθον εἰς τὰς Ἀθήνας, ἡ θέσις τοῦ ἀρμοστοῦ κατηγορήθη ἐκ τῶν πραγμάτων καὶ ὁ κ. Α. Ζαΐμης ἀπῆλθε ἐκεῖθεν διὰ νὰ ἔλθῃ νὰ ἐφησυχάσῃ εἰς τὰς Ἀθήνας. Ὅταν ἀργότερα ὁ πόλεμος τοῦ 1912 ἔδιδε τὴν Κρήτην εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἡ αἱματόδρομος καὶ πτωχὴ μεγαλόνησος πρὶν ἀκόμη προφθάσῃ νὰ ἀναπνεύσῃ συνήνητησε μίαν κατάσχεσιν. Κατάσχεσιν, ὑποστηριζομένην δι' ἐντόνου διαδήματος τῶν Δυνάμεων πρὸς τὴν κυβερνήσιν τῆς Ἑλλάδος δι' ἧς ὁ κ. Α. Ζαΐμης ἐξήτει τὴν πληρωμὴν τῶν μισθῶν τοῦς ὁποίους ὤφειλε κατ' αὐτὸν νὰ λαμβάνῃ ὅταν ἠσύχασε ἐν Ἀθήναις καὶ ἀποζημιώσιν ἀκόμη διὰ τὴν ἐπιπλα καταλειφθέντα ἐν Κρήτῃ. Καὶ ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς κατασχεσεως καὶ τοῦ ξένου διαδήματος ἡ Κρήτη, ἐπλήρωσε. Ἀργότερα συναντῶμεν τὸν κ. Α. Ζαΐμην Διοικητὴν τοῦ μεγαλειτέρου πιστωτικοῦ ἰδρύματος τῆς Ἑλλάδος. Διατί; Ἄγνωστον. Ο κ. Ζαΐμης δὲν κατέχει οὐδὲ τὰς στοιχειώδεις γνώσεις περὶ Τραπέζης, δὲν ὑπῆρξε ἄλλοτε οὐδὲ τύποις κἀν σύμβουλος ἐνὸς ἰδρύματος τραπεζιτικοῦ. Ὁ μισθὸς ὅμως εἶνε παχύς. Ο κ. Ζαΐμης δέχεται ἀσυζητητῆ τὴν βαρυτάτην εὐθύνην, κατα-

λαμβάνει τὰ γραφεῖα τῆς Διοικήσεως καὶ μένει ἐκεῖ ἐπὶ ἐξήκοντα ὅλους μῆνας μὴ κάμνων τίποτε ἀπολύτως. Ἐξω, εἰς τὸν προθάλαμον γελοῦν καὶ οἰκλητῆρες ἀκόμη. Ο κ. Διοικητὴς χασμάται, περιπατεῖ ἐπάνω κάτω εἰς τὸ γραφεῖον του, κάθηται ἐμπρὸς εἰς τὴν ἀνημμένην θερμάστραν, στέκει καὶ κτυπᾷ τοὺς ὑελοπίνακας μὲ τὰ δάκτυλα καὶ ἀδιαφορεῖ δι' ὅλους καὶ ὅλα: Εἰς τὸ τέλος ἐκάστου μηνὸς ὁ φάκελλος μὲ τὰ νέα χαρτονομίσματα ἔρχεται καὶ ὁ κ. Διοικητὴς τὸν παραλαμβάνει καὶ φεύγει. Κατὰ τὸ διάστημα ὅμως αὐτὸ ὁ τόπος ζῆτὰ πρῶτα ἔτη τῆς συμφορᾶς του. Ὁ διχασμὸς ἔχει ἀρχίσει, ἡ ἐπανάστασις μαίνεται. Ο κ. Α. Ζαΐμης εἶνε στυλὸς τοῦ καθεστώτος, ἐχθρὸς τῶν στασιαστῶν, φίλος τοῦ Στέμματος. Καλεῖται λοιπὸν εἰς τὴν ἐξουσίαν, τίθεται ἐπὶ κεφαλῆς ὑπουργείου Πρωθυπουργῶν καὶ κυβερνᾷ τὴν Ἑλλάδα. Μίαν φορὰν καὶ ἄλλην μετὰ τινος μῆνας. Τὴν δευτέραν αὐτὴν συλλαμβάνει καὶ παραδίδει Ἕλληνας πολίτας εἰς τοὺς μυστικούς ἀνθρώπους τῶν ξένων καὶ στέλλει ἄλλους εἰς ἐξορίαν καὶ ἄλλους εἰς ἀπελάσεις. Τέλος ἔρχεται τὸν Ζωννῆρ, συνθηκολογεῖ προχείμως ἐπὶ μιᾶς ναυαρχίδος μαζὶ του, παραδίδει τὴν ἐξουσίαν, τὸ καθεστῶς καὶ τὸν Βασιλέα χωρὶς καμμίαν συζήτησιν, οὐδὲν ἀντάλλαγμα, οὐδεμίαν ἐγγύη-

σιν και επανέρχεται η-
ρεμος και ολύμπιος εις
την Τραπέξαν. Εκεί
πλέον στέκει σύννοος
και περιμένει. Θά μεί-
νη;.. Δέν θά μείνη; Ή-
δού τό ζήτημα. Είς μίαν
στιγμήν ο νέος εκ Θεσ-
σαλονίκης Προθυπουργός
επιτίθεται κατά της
Τραπέξης από του βή-
ματος της Βουλής και
έξευτελίξει τον Διοικη-
τήν της* ο κ. Διοικητής
όμως κύπτει, γίνεται μι-
κρός, μικρότερος, ζητεί
σωτηρίαν εις την άφάνει-
αν και διά να έξευμενίση
τόν άρχοντα της ήμέ-
ρας φθάνει, μέχρι που;..
Μέχρι του ν' απολύση
ύπαλλήλους της Τρα-
πέξης την όποιαν διώ-
κει, διότι είχαν ακολου-
θήση την πολιτικήν την
όποιαν διηύθυνε. Άλλά
τί έσήμαιναν αυτά τά
μικρότατα;.. Τό πών η-
το να μη πάθη ο φάκελ-
λος, ο φάκελλος με τά
νέα χαρτονομίσματα.
Έξω τότε, μακράν από
τό θερμασμένον γρα-
φείον, ή όργή των κρα-
τούντων έξεκαθάριζε
τούς λογαριασμούς της
με τον κόσμον των ήτ-
τημένων* άλλοι έδιώ-
κοντο, άλλοι έφυλακί-
ζοντο και οί συνυπουρ-
γοί του κ. Αλεξάνδρου
Ζαΐμη, έσύροντο κατά-
κοποι πλέον και γέρον-
τες εις ειδικά δικαστή-
ρια. Του ύπουργείου έ-
κείνου τό όποϊον έτέλει
ύπό κατηγορίαν είχεν ύ-
πάροξη πρωθυπουργός.
Άλλ' αυτό δέν άνησύχει
τόν κ. Ζαΐμη* ούτε
συνυπεύθυνος έκηούθη,
ούτε είδε μείωσιν του
τινά εκ της διώξεως των
συνυπουργών του, ούτε
μάστιγς υπερασπίσεως
παρουσιάσθη. Προδύ-
ται ήσαν ο Δραγούμης,
ο Σκουλούδης, ο Ράλ-

λης μόνον* ο κ. Ζαΐμης
είχε λησμονήση και ότι
ύπήροξε Προθυπουργός.
Τέλος οί έξήκοντα μή-
νες τελειώνουν. Η πρώ-
τη Νοεμβρίου φέρει τον
πρώην Διοικητήν της
Τραπέξης εις την Έλ-
λάδα και ο ίδιος Νό-
μος δυνάμει του όποιου
είσεπήδησε εις την
Τραπέξαν παρέχει εις
την Κυβέρνησιν τό δι-
καίωμα ή να ζητήση
την παραίτησιν του ή να
τόν παύση. Άλλ' ο κ.
Ζαΐμης δέν παραιτεί-
ται* άντ' αυτού οί πρεσ-
βευται των Συμμάχων
πιέζουν τον τότε Προ-
θυπουργόν, έξηγουν ότι
ο κ. Ζαΐμης εινε σπου-
δαία προσωπικότης,
προσθέτουν ότι ή παύ-
σις του θα προξενήση
δυσμενή έντύπωσιν εις
τάς Κυβερνήσεις των
και, παρ' ολίγον να έσω-
ζετο ο κ. Ζαΐμης, άν
επί τέλους δέν έξηγει-
ροστο πανταχόθεν κατά
της προαμονής του ή
κοινή γνώμη. Τότε έλα-
βε τον έπενδύτην του
και τον πύλόν του, αλλά
δέν έξήλθε και πάλιν.
Έμεινεν εκεί, παρητη-
μένος, άγνωστος, ξέ-
νος, μόνος εις τό γρα-
φείον του μέχρι της τε-
λευταίας ήμέρας του έ-
τους διά να λάβη τον τε-
λευταϊον μισθόν.

***

Παλαιός Νόμος των
αρχαίων Έλλήνων εκή-
λουσε άτιμον, δηλαδή
έστερημένον των πολι-
τικών του δικαιωμάτων
τόν άνδρα, ο όποιος έ-
μενε άπαθής και ουδέ-
τερος εις καιρούς έμφυ-
λίων άγώνων. Τούτο, δι-
ότι οί αρχαίοι Έλληνες
ήσαν σοφοί και έγνώρι-
ζον ότι όταν δύο μερί-
δες συμπλέκονται δι' ύ-
ποθέσεις άφορώσας τον
τόπον, μόνον οί έστερη-

μένοι σθένους, χαρα-
κτήρος και ήθικης δέν
τάσσονται με την μίαν
ή την άλλην μερίδα,
άλλά κρύπτονται, σι-
γούν, παραπαίουν και
φροντίζουν να μη εινε
δυσάρεστοι εις καμμί-
αν. Τοιούτον λοιπόν, ά-
φανή, παραπαίοντα και
σιγώντα συναντώμεν τον
κ. Α. Ζαΐμην έπειτα
από δύο έτη, κατά την
Έπανάστασιν του 22.
Άπέρχεται όταν ή Έ-
πανάστασις πνίγει εις
τό αίμα της την Έλλά-
δα, άλλ' επανερχόμενος
εις ώρας αίθρίας δέν
έννοεί να προσβάλη καν-
ένα. Ούτε οί θανόντες
ήσαν προδύται, ούτε ή
προΰξις των επαναστα-
τών έγκληματική, ούτε
τά όρφανά κόμματά των
έν τώ άδίκω ούτε έν τώ
άδίκω ή Έπανάστασις.
Άλλ' έξαφνα νέα εκσπᾶ
ταραχή και εις τούς
πρώτους της μηκυθ-
μούς ανατρέπεται και
έρειπούται ο Θρόνος.
Τι γίνεται τότε, τι σκέ-
πτεται και τι φρονεί ο
πρωθυπουργός των πα-
λαιών Βασιλικών κυ-
βερνήσεων;.. Θά τό μά-
θωμεν άργότερα. Θά τό
μάθωμεν όταν μετά τινα
έτη όσφραίνεται την
Προεδρίαν της Γε-
ρουσίας, ότε σπεύδει
και τηλεγραφεί εκ του
έξωτερικού ότι «διά την
Έλλάδα τό ιδεώδες πο-
λίτευμα εινε ή Δημο-
κρατία». Προ αυτό ο-
μως και πριν ή πατήση
αυτήν την προτελευ-
ταϊαν βαθμίδα, γίνεται
πάλιν Προθυπουργός
και προΰσταται της Οί-
κουμενικής Κυβερνή-
σεως. Χάριν του τόπου

του. Καὶ χάριν τοῦ τό-
που του μένει ἰξένος
πρὸς ὅ,τι γίνεται ἐν αὐ-
τῇ, παρίσταται βωδὸς
καὶ ἄφωνος εἰς συμβού-
λια καὶ συσκέψεις, με-
ταβάλλεται ἀπὸ Πρω-
θυπουργοῦ εἰς διεκπε-
ραιωτὴν τῶν προσκλή-
σεων, παραπόνων καὶ
ἀπαιτήσεων, ὑφίσταται
τὰς προσβολὰς παντὸς
κομματάρχου καὶ τέλος
πίπτει λακτιζόμενος ἀ-
πὸ τὸν πόδα πολιτευτοῦ
ὁ ὁποῖος τὸν πληροφο-
ρεῖ ὅτι ἡ Κυβέρνησις
του ἐξημίωσε διάφορα
δισεκατομμύρια τὴν
Ἑλλάδα. Ἄλλ' ὁ πολι-
τευτὴς ἔχει καὶ χεῖρα,
δι' αὐτῆς τὸν φέρει ἀρι-
στήνδην γερουσιαστὴν
καὶ Προέδρον τῆς Γε-
ρουσίας καὶ οὕτω τὸ λά-
κτισμα λησιμονεῖται...

***

Τοιαύτη ἡ ἱστορία
τοῦ κ. Ἀλεξάνδρου Ζα-
ῦμη καὶ αὐταὶ αἱ χρη-
στότητες αἱ ὁποῖαι πλη-
ροῦν τὰ πλεῖστα τῶν
φύλλων τῆς. Τώρα λοι-
πὸν ἄς κρούσουν τὰ τύμ-
πανα, ἄς ἀποκαλυφθῶ-
μεν οἱ Ἕλληνες, καὶ ἡ
φρουρὰ ἄς παρουσιάσῃ
τὰ ὄπλα, διότι γράφε-
ται ἡ τελευταία σελὶς
τῆς: Ὁ κ. Ζαῦμης εἰσ-
έρχεται εἰς τ' Ἀνάκτο-
ρα, γίνεται πρῶτος πο-
λίτης τῆς χώρας, Προέ-
δρος τῆς Δημοκρατίας,
καὶ παράδειγμα μέγα
διὰ τοὺς ἐπιγενομένους
ἄνθρώπους. Τὸν προσ-
κυνοῦμεν... Γ. Α. Β.